LV

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

2025

ES revīzijas īss apraksts

Informācijas apkopojums par Eiropas Revīzijas palātas 2025. gada pārskatiem

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis: +352 4398-1
Uzziņām: https://eca.europa.eu/lv/contact
Tīmekļa vietne: https://eca.europa.eu
Sociālie mediji: @EUauditors

NB! Tā kā šajā dokumentā dotie skaitļi ir noapaļoti, tie reizēm var nesakrist ar atsevišķu vienību saskaitīšanas summu.

Papildu informācija par Eiropas Savienību ir pieejama portālā Europa (https://europa.eu).

LV

2025

ES revīzijas īss apraksts

Informācijas apkopojums par Eiropas Revīzijas palātas 2025. gada pārskatiem

Saturs

Priekšsēdētāja ievadvārdi 4

Kopējie rezultāti 7

Galvenie konstatējumi 7

Ko mēs revidējām 10

Ko mēs noskaidrojām 12

Plašāka informācija par mūsu rezultātiem 20

Budžeta un finanšu pārvaldība 20

Rezultātu sasniegšana ar ES budžetu 33

Ieņēmumi 37

Vienotais tirgus, inovācija un digitālā joma 40

Kohēzija, noturība un vērtības 44

Dabas resursi 50

Migrācija un robežu pārvaldība, Drošība un aizsardzība 55

Kaimiņvalstis un pasaule 59

Eiropas publiskā administrācija 62

Atveseļošanas un noturības mehānisms 64

Mūsu 2022. gada īpašajos ziņojumos sniegto ieteikumu pēcpārbaude 70

Eiropas attīstības fondi 72

Konteksts 77

4

Priekšsēdētāja ievadvārdi

Mūsu 2025. gada pārskats ir publicēts laikā, kad notiek sarunas par Eiropas nākamo ilgtermiņa budžetu – daudzgadu finanšu shēmu (DFS) 2028.–2034. gadam. Jaunā shēma sniedz iespēju risināt daudzas problēmas, ar kurām Savienība saskaras. Eiropas Komisija sola, ka shēma būs lielāka, ātrāka, vērienīgāka, kā arī vienkāršāka un elastīgāka, un tas padarīs Eiropu stratēģiskāku un reaģētspējīgāku.

Jaunās shēmas mērķi ir vērienīgi laikā, kad prioritātes paplašinās un vajadzības mainās. Vēriens ir ļoti svarīgs, taču, lai nodrošinātu, ka shēmas vērtība un ietekme īstenojas, mums būtu jāmācās no tā, kas ir un kas nav darbojies līdz šim. Mūsu 2025. gada pārskatā, kā arī mūsu nesenajā un pašreizējā darbā ir uzsvērta pieredze un praktiski pasākumi, kas var palīdzēt vērienīgos mērķus pārvērst ietekmē.

Mēs sniedzam atzinumu bez iebildēm par 2025. gada pārskatiem un apstiprinām, ka tie precīzi atspoguļo ES finanšu stāvokli. Tomēr mēs vēršam uzmanību uz pāreju uz Komisijas jauno finanšu IT sistēmu, kas izraisīja grāmatvedības kļūdas, kuru dēļ bija jāveic manuāli labojumi un saskaņošana, kā arī lielāks revīzijas darbs. Mēs atkal sniedzam atzinumu bez iebildēm par ES ieņēmumiem, kuros kļūdu līmenis nebija būtisks.

Mūsu aplēse par kļūdu līmeni ES budžeta izdevumos ir 3,8 % (2024. gadā – 3,6 %) un ir virs mūsu būtiskuma sliekšņa. Tā kā ievērojamā mūsu revīzijas datu kopas daļā kļūdu līmenis ir būtisks, mēs sniedzam negatīvu atzinumu par ES budžeta izdevumiem.

Mūsu revīzijas datu kopu attiecībā uz izdevumiem kopā veidoja 130,8 miljardi EUR no vispārējā budžeta. Būtiska kļūdu īpatsvara lielāko pienesumu deva kategorija "Dabas resursi un vide", kurā aplēstais kļūdu līmenis bija 3,9 % (2024. gadā – 2,6 %). Aplēstais kļūdu līmenis kategorijā "Kohēzija, noturība un vērtības" bija 6,6 % (2024. gadā – 5,7 %). Abas šīs izdevumu jomas kopā veido gandrīz divas trešdaļas no mūsu revīzijas datu kopas. Visbiežāk sastopamās kļūdas ES budžetā ir attiecināmības problēmas, piemēram, neattiecināmas izmaksas, projekti, darbības vai saņēmēji, kā arī publiskā iepirkuma un dotāciju piešķiršanas procedūru pārkāpumi un apliecinošo dokumentu trūkums.

Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) īstenošanas modelis ievērojami atšķiras no tradicionālā budžeta. Maksājumi ir atkarīgi no atskaites punktu un mērķrādītāju izpildes, un tie atbilst ar izmaksām nesaistīta finansējuma modelim, nevis balstās uz faktiskajām izmaksām un atbilstību ES un valstu noteikumiem. Līdz ar to ANM rezultāti nav salīdzināmi ar tradicionālajiem budžeta izdevumiem, tāpēc mēs sniedzam atsevišķu revīzijas atzinumu.

ANM izdevumi 2025. gadā sasniedza 45,4 miljardus EUR. Maksājumos deviņām dalībvalstīm mēs konstatējām gadījumus, kad atskaites punkti un mērķrādītāji nebija apmierinoši izpildīti, kā arī problēmas, kas saistītas ar dubultu finansēšanu un ANM attiecināmības periodu. Turklāt mēs konstatējām nepilnības Komisijas novērtējumos par dalībvalstu maksājumu pieprasījumiem un to, ka dalībvalstu kontroles sistēmas joprojām nav pietiekami efektīvas. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, par ANM izdevumiem mēs sniedzām atzinumu ar iebildēm.

Līdz 2025. gada beigām Komisija bija veikusi 102 dotāciju maksājumus par kopējo summu 223,9 miljardi EUR, tādējādi 38 % no pieejamajiem dotāciju līdzekļiem bija jāizmaksā ANM pēdējā gadā. Komisijas priekšlikumi par nākamo DFS norāda, ka ES finansējums tiktu novirzīts uz modeli, kas lielā mērā replicētu ANM. Tomēr mēs konstatējām, ka ANM, kas ir pagaidu instruments ātram ārkārtas atbalstam, ir vairākas nepilnības snieguma, pārskatatbildības un pārredzamības ziņā. Tāpēc mēs atkārtoti aicinām likumdevējus pievērsties jautājumiem un atziņām, kas izklāstītas mūsu atzinumos par DFS priekšlikumiem un mūsu nesenajā darbā saistībā ar ANM.

Mūsu gada pārskatā ir iekļauta nodaļa par budžeta un finanšu pārvaldību, kurā izklāstīti riski un izaicinājumi saistībā ar turpmākajiem ES budžetiem. Proti, ES aizņēmumi līdz 2027. gadam varētu sasniegt 1 triljonu EUR, un *NextGenerationEU* (*NGEU*) ir nozīmīgs šo aizņēmumu iemesls. Priekšlikumā par nākamo DFS Komisija ierosina fiksētu gada summu 24 miljardu EUR apmērā (pašreizējās cenās), no kuras segt gan procentu, gan pamatsummas atmaksu. Ar *NGEU* neatmaksājamo atbalstu saistītās procentu izmaksas vien 2028.–2034. gadā varētu būt aptuveni 93 miljardi EUR. Tā kā aizņēmumu ietekme uz turpmākajiem budžetiem kļūst skaidrāka, ir svarīgi norādīt, ka DFS priekšlikumi arī ļauj aizņemties ievērojamus līdzekļus Ukrainas atbalstam, dalībvalstu nacionālajiem plāniem un smagas krīzes mehānisma iespējamai izmantošanai. Šāda plānota aizņemšanās var likt dalībvalstīm palielināt valstu iemaksas, lai apkalpotu parādu, taču to budžeta situācija jau tāpat ir saspringta.

Attiecībā uz turpmākajiem budžetiem kopumā mūsu vēstījums ir piesardzīgs, jo, ja netiks apstiprinātas ierosinātās jaunās ieņēmumu plūsmas, ES budžets saskarsies ar ievērojamu iztrūkumu, kas prasītu lielākas dalībvalstu iemaksas vai mazāku budžeta vispārējo vērienīgumu.

Visbeidzot, vērienīgiem budžetiem ir vajadzīgi tikpat vērienīgi aizsardzības pasākumi. Ja nākotnē notiks pāreja uz tādas finansēšanas modeli, kas nav saistīta ar izmaksām, bet kā pamatā ir atskaites punkti un mērķrādītāji, mums ir jāmācās no pieredzes un jāstiprina pārskatatbildība un pārredzamība visā sistēmā. Tam ir vajadzīgi ticami atskaites punkti un mērķrādītāji, izmērāmi rezultāti, stingra uzraudzība un pārbaude, kā arī spēcīgas valstu ticamības nodrošināšanas sistēmas, lai pārliecinātos, ka ES līdzekļi sniedz tās iedzīvotājiem paredzētos iznākumus.

Visbeidzot, es sirsnīgi pateicos mūsu kolēģiem, kuru profesionalitāte, zināšanas un apņēmība padara mūsu darbu iespējamu un pastāvīgi stiprina mūsu iestādi.

Tony Murphy
priekšsēdētājs

Kopējie rezultāti

Galvenie konstatējumi

Saskaņā ar 287. pantu Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) mēs sniedzam Eiropas Parlamentam un Eiropas Savienības Padomei **ticamības deklarāciju** par ES konsolidēto pārskatu ticamību un darījumu likumību un pareizību. Tas ir mūsu gada pārskata centrālais elements.

Atzinums

Mēs sniedzam atzinumu bez iebildēm par Eiropas Savienības 2025. gada pārskatu ticamību ar apstākļu akcentējumu, kas saistīts ar Komisijas jaunās IT sistēmas *SUMMA* ieviešanu.

Atzinumu bez iebildēm mēs sniedzam arī par 2025. gada ieņēmumu likumību un pareizību.

Mēs sniedzam divus atsevišķus atzinumus par izdevumu likumību un pareizību 2025. gadā:

- atzinums par ES budžeta izdevumu likumību un pareizību ir negatīvs;
- atzinums par Atveseļošanas un noturības mehānisma izdevumu likumību un pareizību ir sniegts ar iebildēm.

2025. gada konsolidētie pārskati ir pirmie pārskati, kas sagatavoti, pamatojoties uz sistēmā *SUMMA* paziņoto finanšu informāciju. Gada slēgšanas procesā vadība apzināja jaunās sistēmas izraisītas problēmas, kuras ievērojami skāra pārskatu sagatavošanu, un vēlāk ERP savā revīzijā konstatēja arī vēl citas problēmas. Lai tās atrisinātu, bija jāveic manuālas korekcijas un grāmatvedības saskaņošanas procedūras. Mēs ņēmām vērā šo konstatējumu kopīgo ietekmi, un ņēmām vērā arī Komisijas veiktos korektīvos pasākumus un gada slēgšanas procedūras. Lai gan konstatētās problēmas liecināja, ka pāreja uz sistēmu *SUMMA* palielināja kļūdu risku 2025. gada konsolidēto pārskatu sagatavošanā, mēs secinājām, ka, ņemot vērā veiktās korekcijas, kļūdu vispārējā ietekme uz pārskatiem nebija būtiska.

8

Mūsu aplēstais kopējais kļūdu līmenis budžeta izdevumos, kas apstiprināti pārskatos par 2025. gada 31. decembrī slēgto gadu, ir 3,8 % (2024. gadā – 3,6 %). Ievērojamā šo izdevumu daļā ir būtisks kļūdu līmenis. Tas sakāms par izdevumiem, kuriem piemēro sarežģītus noteikumus un kuri pārsvarā ir atlīdzinājuma izdevumi; tajos aplēstais kļūdu līmenis ir 5,6 %. Šādi izdevumi 2025. gadā bija 75,8 miljardi EUR, un tie veido 58 % no mūsu revīzijas datu kopas. Tātad apstiprinātajos gada izdevumos mūsu konstatēto kļūdu ietekme ir gan būtiska, gan plaši izplatīta, un mēs sniedzam negatīvu atzinumu par ES budžeta izdevumiem.

ES ieviesa *NextGenerationEU* (*NGEU*), lai mobilizētu apjomīgus līdzekļus Covid-19 pandēmijas sociālekonomiskās ietekmes mazināšanai. Ievērojamākā *NGEU* līdzekļu daļa ir Atveseļošanas un noturības mehānisms (ANM), ar kura starpniecību līdz 2025. gada beigām dalībvalstīm bija izmaksāti 237,5 miljardi EUR kā neatmaksājamais atbalsts un 155,9 miljardi EUR kā finanšu aizdevumu atbalsts.

Attiecībā uz ANM izdevumiem Komisija 2025. gadā dalībvalstīm veica 37 dotāciju maksājumus, uz kuriem kopumā attiecās 697 atskaites punkti un 342 mērķrādītāji. 16 no mūsu pārbaudītajiem 420 atskaites punktiem un mērķrādītājiem neatbilda maksājumu un attiecināmības nosacījumiem. Tie ir saistīti ar deviņiem maksājumiem deviņām dalībvalstīm. Pamatojoties uz atrastajiem kvantitatīvajiem un kvalitatīvajiem elementiem, mēs uzskatām, ka mūsu konstatējumu kopējā ietekme ir būtiska, bet ne plaši izplatīta apstiprinātajos gada ANM izdevumos. Par ANM izdevumiem mēs tādējādi sniedzam atzinumu ar iebildēm.

Pagājušajā gadā saistībā ar pirmo maksājumu Polijai mēs neizdarījām secinājumus par divu kontroles atskaites punktu apmierinošu izpildi. Šo atskaites punktu izpilde bija priekšnosacījums jebkādiem ANM maksājumiem Polijai. Mēs gaidām Eiropas Savienības Tiesas galīgos nolēmumus lietās, kas saistītas ar šiem atskaites punktiem, un tikai tad izdarīsim secinājumus par šo atskaites punktu, kā arī cita ar tiem tieši saistīta atskaites punkta, apmierinošu izpildi.

Mēs arī atzīmējam, ka summas, kas aizņemtas kapitāla tirgos, lai finansētu *NGEU* neatmaksājamo finansiālo atbalstu dalībvalstīm, ES budžetā un konsolidētajos finanšu pārskatos ir norādītas atšķirīgi. Aizņemtās summas, kas 2025. gadā veidoja 18 % no ES ieņēmumiem, saskaņā ar ANM regulu tiek uzskatītas par ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem, kas papildina apstiprināto budžetu. Tā kā šī ir neierasta budžeta pieeja, *NGEU* īstenošana būtībā neietekmē principu, ka ES gada budžetā ietvertajiem ieņēmumiem un izdevumiem jābūt līdzsvarotiem. Finanšu darbības rezultātu pārskatā šīs summas nav iekļautas kā ieņēmumi, tomēr tajā ir iekļauti izdevumi, kas saistīti ar *NGEU* neatmaksājamo finansiālo atbalstu, un tas negatīvi ietekmē gada saimnieciskās darbības rezultātu. Negatīvi saimnieciskās darbības rezultāti palielina neto aktīvu deficītu, kā tas atspoguļots ES bilancē, un tāpēc tie jāfinansē no nākamajiem budžetiem.

Galvenie revīzijas jautājumi ir tie, kuri saskaņā ar mūsu profesionālo spriedumu mūsu veiktajā kārtējā perioda finanšu pārskatu revīzijā bija vissvarīgākie, un tie aprakstīti turpmāk.

- 2025. gadā pensiju saistības saglabājās stabilas, un nelielais samazinājums bija saistīts ar ES darbinieku karjeras virzību, izmaksām, kas rodas saistībā ar procentiem, un diskonta likmes pieaugumu par 0,5 %.

- 2025. gada beigās bija aplēsts, ka radušies attiecināmie izdevumi, kuri jāatlīdzina atbalsta saņēmējiem, bet par kuriem vēl nav iesniegti pieprasījumi, bija 187,5 miljardi EUR (2024. gadā – 160,7 miljardi EUR). Šīs aplēses pieaugums visās programmās galvenokārt skaidrojams ar to, ka iepriekšējais plānošanas periods tuvojas noslēgumam un ka 2021.–2027. DFS līdzekļu apguve ir bijusi lēnāka, nekā paredzēts.

- Secinām, ka Krievijas agresijas kara pret Ukrainu atspoguļošana konsolidētajos gada pārskatos ir uzskatāma par patiesu.

2025. gadā mēs ziņojām *OLAF* par 17 gadījumiem (2024. gadā – par 19 gadījumiem), kuros bija aizdomas par krāpšanu un 7 no kuriem konstatējām 2024. gada izdevumu revīzijā, 7 – 2023. gada izdevumu revīzijā un 1 – lietderības revīzijā attiecībā uz Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA*). Vienu no pārējiem diviem gadījumiem mums paziņoja ERP Iepirkumu daļa, savukārt otru – trešā persona. Saistībā ar šiem paziņotajiem gadījumiem *OLAF* līdz 2026. gada jūnijam jau bija sācis piecas izmeklēšanas lietas. Vienlaikus par 12 no šiem gadījumiem mēs ziņojām arī *EPPO*, kā rezultātā *EPPO* 8 paziņotajos gadījumos ir sākusi izmeklēšanas lietas.

*Vai vēlaties uzzināt vairāk? Mūsu sagatavotais 2025. gada pārskats pieejams mūsu **tīmekļa vietnē** (**eca.europa.eu**).*

10

Ko mēs revidējām

ES 2025. gada budžets skaitļos

Eiropas Parlaments un Padome pieņem ES gada budžetu saskaņā ar ilgāka termiņa budžetu, par kuru panākta vienošanās uz vairākiem gadiem (zināms kā "daudzgadu finanšu shēma" jeb "DFS"). Kopējie maksājumi no šā budžeta 2025. gadā bija 155,2 miljardi EUR jeb 96,3 % no pieejamās summas.

Ieskaitot papildu maksājumus 57,6 miljardu EUR apmērā no piešķirtajiem ieņēmumiem (galvenokārt *NextGenerationEU* (*NGEU*) un *REPowerEU*), kam pieskaitīti 3,6 miljardi EUR pārnesumu un atkārtoti pieejamo summu, kopējie maksājumi 2025. gadā sasniedza 216,4 miljardus EUR. Maksājumu budžeta izlietojums bija 86,2 % no visām maksājumu apropriācijām 251,0 miljarda EUR apmērā.

Izņemot ANM dotācijas 40,1 miljarda EUR apmērā, ES budžeta izdevumi 2025. gadā sasniedza kopā 176,3 miljardus EUR, kas ir 1,9 % no ES dalībvalstu kopējiem vispārējās valdības izdevumiem un 1,0 % no to NKI.

No kurienes nāk nauda?

Kopējie budžeta ieņēmumi 2025. gadā bija 224,4 miljardi EUR. Lielāko daļu ES budžeta finansē no summām, ko dalībvalstis iemaksā proporcionāli savam nacionālajam kopienākumam (101,7 miljardi EUR). Starp citiem avotiem ir iemaksa, kuras pamatā ir dalībvalstu iekasētais pievienotās vērtības nodoklis (23,9 miljardi EUR), muitas nodokļi (23,0 miljardi EUR) un iemaksa, kuras pamatā ir izlietotais plastmasas iepakojums (6,9 miljardi EUR). Summas, kas aizņemtas, lai finansētu neatmaksājamo finansiālo atbalstu dalībvalstīm *NGEU* kontekstā, veido 40,2 miljardus EUR no ES ieņēmumiem. Ir arī citi ieņēmumi (28,8 miljardi EUR). Nozīmīgākie no tiem ir iemaksas un atmaksājumi, kas saistīti ar ES nolīgumiem un programmām.

Kādām vajadzībām naudu izlieto?

ES līdzekļus izmaksā atbalsta saņēmējiem, izmantojot vienreizējus maksājumus / gada maksājumus vai vairākus maksājumus daudzgadu izdevumu shēmās. Kā redzams ***1. attēlā***, lielākā daļa ES budžeta bija piešķirta kategorijām "Dabas resursi un vide" un "Kohēzija, noturība un vērtības", kam sekoja "Vienotais tirgus, inovācija un digitālā joma".

1. attēls. 2025. gada ES budžeta izdevumi(*) katrā DFS kategorijā

(miljardi EUR)

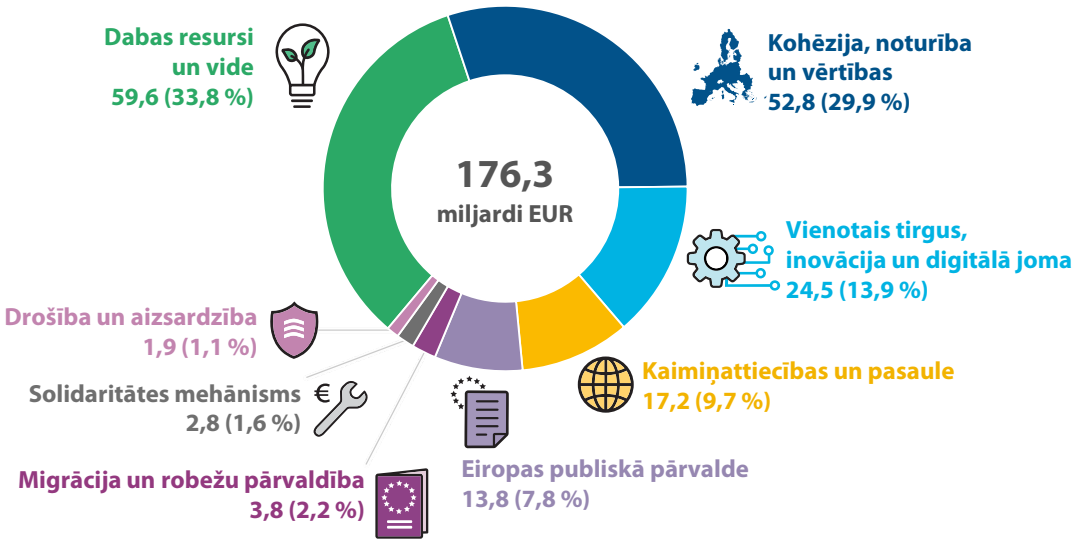

DFS 1. kategorija (5. nod.)	Vienotais tirgus, inovācija un digitālā joma
DFS 2. kategorija (6. nod.)	Kohēzija, noturība un vērtības
DFS 3. kategorija (7. nod.)	Dabas resursi un vide
DFS 4. kategorija (8. nod.)	Migrācija un robežu pārvaldība
DFS 5. kategorija (8. nod.)	Drošība un aizsardzība
DFS 6. kategorija (9. nod.)	Kaimiņattiecības un pasaule
DFS 7. kategorija (10. nod.)	Eiropas publiskā pārvalde
Solidaritātes mehānisms	(ārpus DFS)

(*) ES budžeta izdevumos neietilpst ANM dotācijas.

Avots: ERP.

ANM ietvaros reformas un investīcijas dalībvalstis iepriekš izklāsta savos nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos, un Komisija tām maksā par saistīto atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu. Dalībvalstis var pieprasīt līdzekļu izmaksu līdz divām reizēm gadā, ja tās sniedz pienācīgus pierādījumus par attiecīgo atskaites punktu un mērķrādītāju apmierinošu izpildi. Līdz 2025. gada beigām Komisija bija veikusi 102 dotāciju maksājumus (2021. gadā vienu, 2022. gadā 13, 2023. gadā 23, 2024. gadā 28 un 2025. gadā 37) kopsummā par 223,9 miljardiem EUR.

Ko mēs aptvērām?

Katru gadu mēs revidējam gada pārskatu ticamību un pakārtoto ieņēmumu un izdevumu darījumu pareizību.

Lai novērtētu konsolidēto pārskatu ticamību, mēs pārbaudījām, vai grāmatvedības procesi darbojas pienācīgi un vai to izmantošanas rezultātā iegūtie grāmatvedības dati ir pilnīgi, pareizi iegrāmatoti un pienācīgi izklāstīti ES finanšu pārskatos. Komisija 2025. gada 1. janvārī sāka izmantot jaunu centrālu budžeta, finanšu līdzekļu un grāmatvedības informācijas sistēmu *SUMMA*. Ņemot vērā pārejas mērogu un paaugstināto kļūdu risku, iesaistot IT revīzijas ekspertus, mēs veicām papildu revīzijas procedūras, tostarp paplašinātas iekšējās kontroles mehānismu pārbaudes un papildu padziļinātu darbu jomās, kuras skar jaunā sistēma.

2025. gadā mūsu revīzijas datu kopa ieņēmumu pārbaudei bija 224,4 miljardi EUR. Mūsu revīzijas datu kopu, ko izmantojām, lai pārbaudītu vispārējā budžeta izdevumus 130,8 miljardu EUR apmērā, veidoja starpposma un galīgie maksājumi. No šīs datu kopas mēs izveidojām reprezentatīvu 750 darījumu izlasi. ANM izdevumi 2025. gadā bija 45,4 miljardi EUR, un mūsu revīzija aptvēra visus 37 dotāciju maksājumus kopā 40,1 miljarda EUR apmērā, kā arī dzēsto priekšfinansējumu 5,3 miljardu EUR apmērā.

Attiecībā uz vispārējā budžeta izdevumiem mēs pārbaudām izdevumus tajā stadijā, kad ES līdzekļu galasaņēmēji ir veikuši darbības vai tiem ir radušās izmaksas. Attiecībā uz ANM nosacījums tam, lai Komisija veiktu maksājumu dalībvalstīm, ir iepriekš noteiktu atskaites punktu vai mērķrādītāju apmierinoša izpilde. Mēs pārbaudām ANM izdevumus tajā stadijā, kad dalībvalstis pieprasa maksājumu par savu iepriekš noteikto atskaites punktu vai mērķrādītāju sasniegšanu, un stadijā, kad Komisija to ir apstiprinājusi. Mēs koncentrējāmies uz to, vai atskaites punkti un mērķrādītāji ir apmierinoši izpildīti un vai ir ievēroti attiecināmības nosacījumi. Mūsu revīzija neattiecas uz ANM aizdevumu komponentu.

Turklāt katrā DFS kategorijā mēs vērtējām atlasītas pārvaldības un kontroles sistēmas. Mēs arī novērtējām darbu, ko ģenerāldirektorāti bija paveikuši, lai izskatītu un apstiprinātu gada pārskatus un slēgšanas lēmumus, un to, kā tie bija izmantojuši šā darba rezultātus savos 2025. gada darbības pārskatos un gada pārvaldības un snieguma ziņojumā.

Ko mēs noskaidrojām

ES pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu

ES 2025. gada pārskati visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo ES finanšu rezultātus un tās aktīvus un saistības gada beigās saskaņā ar starptautiski atzītiem publiskā sektora grāmatvedības standartiem.

Mēs sniedzam pozitīvu atzinumu par pārskatu ticamību, tomēr **akcentējam apstākļus**, kas izklāstīti konsolidēto gada pārskatu skaidrojumos, kuros aprakstīta pāreja uz jauno finanšu IT sistēmu *SUMMA*.

Gada slēgšanas procesā Komisija apzināja jaunās sistēmas izraisītas problēmas, kuras ievērojami skāra pārskatu sagatavošanu, un vēlāk ERP savā revīzijā konstatēja arī vēl citas problēmas. Lai tās atrisinātu, bija jāveic manuālas korekcijas un grāmatvedības saskaņošanas procedūras. Komisija plāno nākamajos gados turpināt izstrādāt un uzlabot jauno sistēmu un ar to saistītos kontroles mehānismus. Mūsu atzinums nav modificēts šajā sakarā.

Mūsu IT revīzijas darbā, kurā pārbaudījām sistēmu *SUMMA*, konstatējām dažus ievērojamus iekšējās kontroles trūkumus saistībā ar lietotāju piekļuves pārvaldību un IT izmaiņu pārvaldību. Lai gan bija ieviesta kontroles prakse, minētie trūkumi varētu palielināt risku, ka finanšu darījumi nav ticami un tiek nelabvēlīgi ietekmēta sistēmas funkcionēšana. Tāpat konstatējām nepilnības incidentu risināšanas pārvaldībā un darbības nepārtrauktības pārvaldībā, kas varētu palielināt darbības traucējumu risku.

Pamatojoties uz mūsu IT revīzijas darbu saistībā ar *SUMMA*, mēs iesakām Komisijai līdz 2026. gada beigām novērst atlikušos funkcionālos trūkumus, nodrošināt stabilus un uzraudzītus pagaidu risinājumus un plānot savlaicīgus pastāvīgus risinājumus, kā arī novērst saistītos iekšējās kontroles trūkumus.

Mēs sniedzam “tīru” atzinumu par ieņēmumiem

Mēs secinām, ka ieņēmumos kļūdu līmenis nav būtisks. Mūsu pārbaudītās ieņēmumu pārvaldības sistēmas kopumā bija efektīvas.

Mēs sniedzam negatīvu atzinumu par ES budžeta izdevumiem

ES budžeta izdevumos mūsu aplēstais kļūdu līmenis ir no 2,7 % līdz 4,9 %. Šā diapazona viduspunkts (ERP aplēstais kļūdu līmenis) salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir pieaudzis no 3,6 % līdz 3,8 % (sk. ***2. attēlu***).

2. attēls. Aplēstie kļūdu līmeņi (2021.–2025. gads)

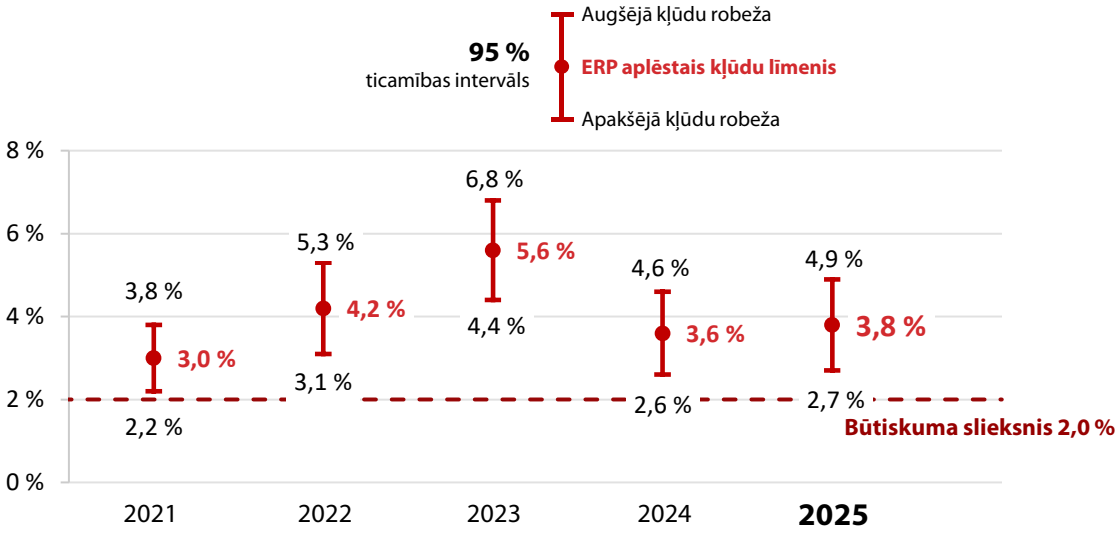

Avots: ERP.

3. attēlā parādīts, ka revidētās jomas, kurās kļūdu līmenis bija būtisks, veido 58,0 % no mūsu revīzijas datu kopas (2024. gadā – 68,9 %). Ņemot vērā rezultātus, ko ieguvām visu DFS kategoriju pārbaudēs, mēs lēšam, ka kļūdu līmenis šajā izdevumu daļā ir 5,6 % (2024. gadā – 5,2 %).

3. attēls. Mūsu 2025. gada revīzijas datu kopas īpatsvars, kurā ir būtisks kļūdu līmenis

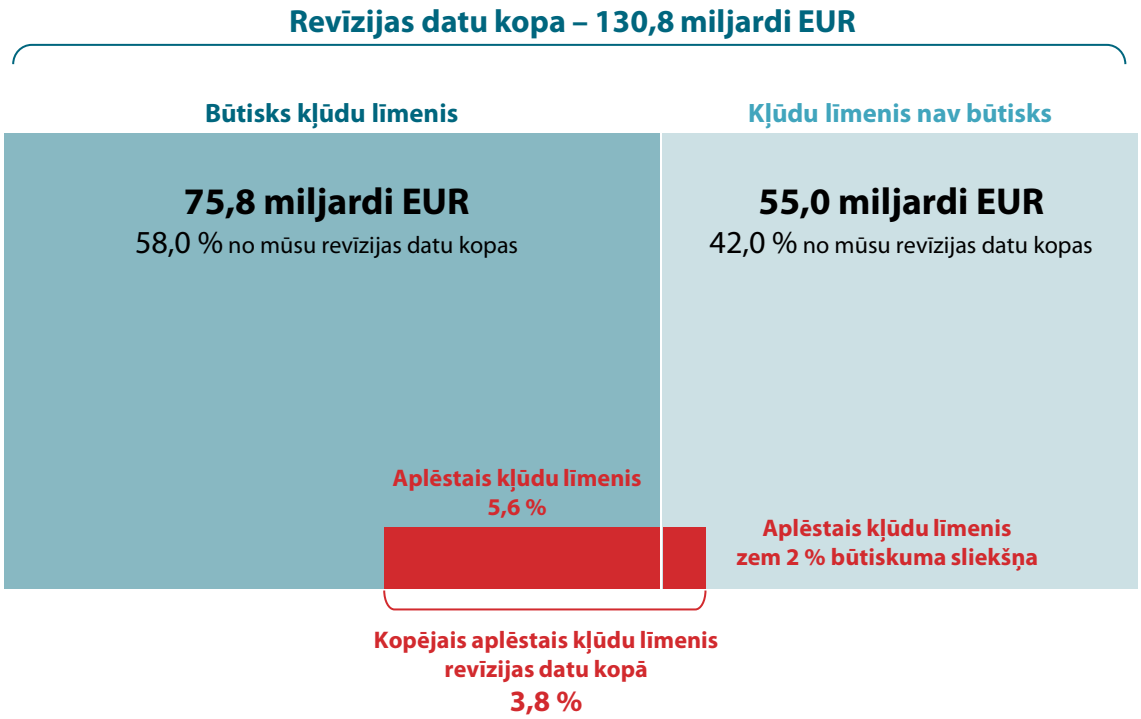

Avots: ERP.

Revidētās jomas, kurās kļūdu līmenis bija būtisks, galvenokārt ietver **atlīdzinājuma maksājumus**, kad līdzekļu saņēmēji iesniedz pieprasījumus par attiecināmām izmaksām, kuras tiem radušās. Tāpēc saņēmēju pienākums ir sniegt ne tikai pierādījumus par attiecīgās darbības iespēju pretendēt uz atbalstu, bet arī pierādījumus par atlīdzināmo izmaksu rašanos. Prasot atlīdzināt izmaksas, atbalsta saņēmējiem bieži ir jāievēro sarežģīti noteikumi attiecībā uz to, ko var deklarēt (attiecināmība), un attiecībā uz izmaksu pienācīgu rašanos (publiskais iepirkums vai valsts atbalsta noteikumi).

Mēs secinām, ka 42,0 % no mūsu revīzijas datu kopas kļūdu līmenis nav būtisks, un tas nozīmē, ka aplēstais kļūdu līmenis šajā izdevumu daļā ir zem 2 % būtiskuma sliekšņa. Šī datu kopas daļa ietver izdevumus, kuru pamatā ir **uz maksājumtiesībām balstīti maksājumi**, kad saņēmējiem ir jāievēro zināmi nosacījumi (piemēram, tiešie maksājumi lauksaimniekiem, izņemot ekoshēmas). Tāpat tā ietver daļu administratīvo izdevumu (ES darbinieku algas un pensijas), budžeta atbalstu trešām valstīm un studentu mobilitātes un citas mobilitātes darbības programmā "*Erasmus+*". Tomēr mēs konstatējām kļūdas Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) tiešo maksājumu darījumos, konkrēti, bija deklarētas neattiecināmas platības vai trūka dokumentu par zemes likumīgu atrašanos atbalsta saņēmēju rīcībā.

Kategorija “Dabas resursi un vide” veido lielāko daļu no mūsu revīzijas datu kopas daļas, kurā kļūdu līmenis ir būtisks (29,5 miljardi EUR), kam seko “Vienotais tirgus, inovācija un digitālā joma” (17,4 miljardi EUR), “Kohēzija, noturība un vērtības” (11,4 miljardi EUR) un “Kaimiņattiecības un pasaule” (9,3 miljardi EUR).

4. attēlā ir salīdzināti mūsu aplēstie kļūdu līmeņi kategorijās “Vienotais tirgus, inovācija un digitālā joma”, “Kohēzija, noturība un vērtības” un “Dabas resursi un vide” laikposmā no 2021. līdz 2025. gadam.

4. attēls. Aplēstais kļūdu līmenis DFS 1., 2., 3. un 6. kategorijai (2021.–2025. gads)

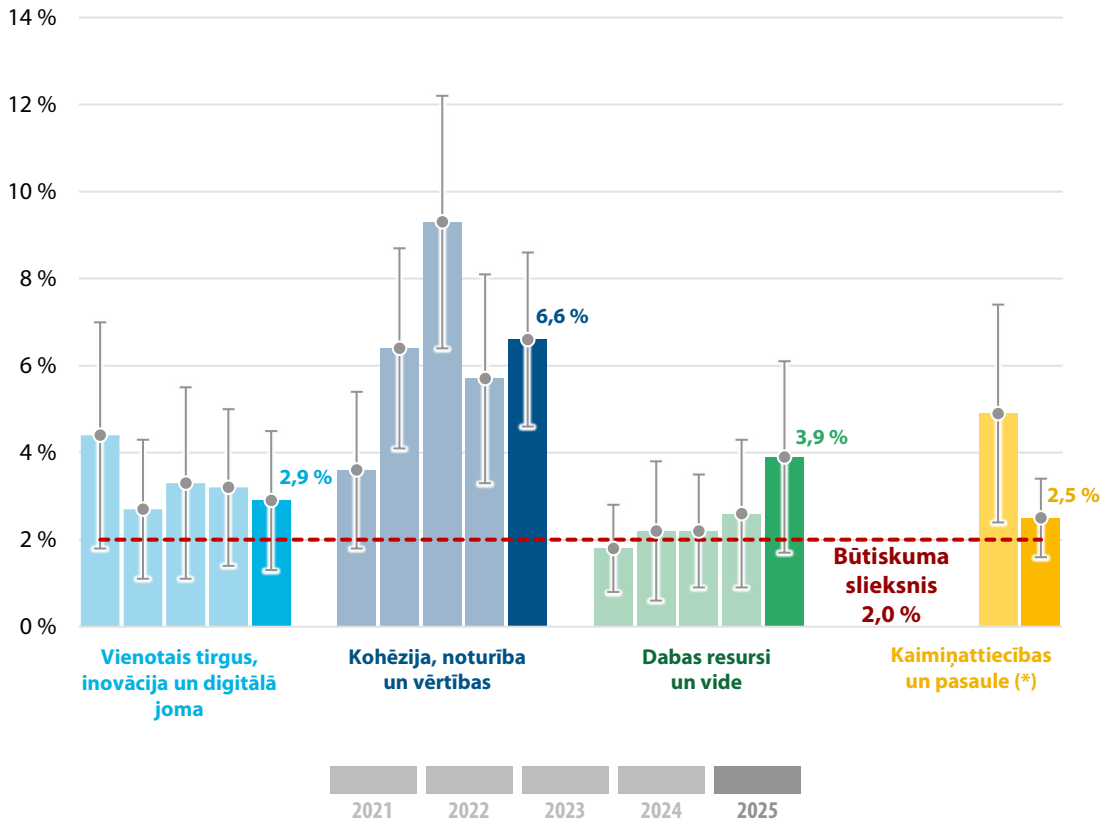

(*) Īpašais izvērtējums par kategoriju “Kaimiņattiecības un pasaule” laikposmā no 2021. līdz 2023. gadam netika sagatavots.

Avots: ERP.

Arī 2025. gadā, tāpat kā agrāk, mēs konstatējām, ka attiecināmības kļūdas, galvenokārt kategorijās “Dabas resursi un vide”, “Kohēzija, noturība un vērtības”, “Vienotais tirgus, inovācija un digitālā joma” un “Kaimiņattiecības un pasaule”, veidoja lielāko daļu no mūsu aplēstā kļūdu līmeņa revīzijas datu kopas daļā, kurā kļūdu līmenis ir būtisks, t. i., 51 % (2024. gadā – 64 %).

Kļūdas, kas saistītas ar publiskā iepirkuma noteikumu un dotāciju piešķiršanas pārkāpumiem, galvenokārt kategorijās “Kohēzija, noturība un vērtības”, “Eiropas publiskā pārvalde”, “Dabas resursi un vide” un “Migrācija un robežu pārvaldība”, 2025. gadā veidoja 26 % (2024. gadā – 16 %) no mūsu aplēstā kļūdu līmeņa šajā revīzijas datu kopas daļā. Turklāt maksājumi, par kuriem nebija iesniegti apliecinošie dokumenti, galvenokārt kategorijās “Dabas resursi un vide”, “Kohēzija, noturība un vērtības” un “Vienotais tirgus, inovācija un digitālā joma”, veidoja 19 % (2024. gadā – 9 %).

Sākot no 2025. gada, mēs esam pieskaņojuši savu metodiku, pēc kuras izsakām skaitļos publiskā iepirkuma kļūdas, tai metodikai, ko dalītās pārvaldības politikas jomās izmanto Komisija un dalībvalstis.

Mūsu aplēstā kļūdu līmeņa salīdzinājums ar Komisijas aplēsēm

2025. gada pārvaldības un snieguma ziņojumā Komisija sniedz savu aplēsi par risku maksājuma laikā visās DFS kategorijās, izņemot 3. kategoriju “Dabas resursi un vide” un 6. kategoriju “Kaimiņattiecības un pasaule”. ***5. attēlā*** ir sniegta Komisijas aplēse par risku maksājuma laikā tajās DFS kategorijās, par kurām mēs sagatavojam īpašos izvērtējumus, un mūsu aplēstais kļūdu līmenis atbilstoši mūsu 95 % ticamības intervāla diapazoniem. Komisijas skaitļi ir zemāki par mūsu ticamības intervāla diapazonu 2. kategorijai “Kohēzija, noturība un vērtības” un atrodas mūsu ticamības intervāla diapazona robežās, bet ir zem mūsu aplēstā kļūdu līmeņa 1. kategorijai “Vienotais tirgus, inovācija un digitālā joma”.

Mēs uzskatām, ka kļūdas rodas, ja nauda netiek izmantota saskaņā ar attiecīgajiem ES tiesību aktiem vai attiecīgajiem valsts noteikumiem. Mūsu definīcija iekļauj ne tikai piemērojamo tiesību aktu pārkāpumus, kas notikuši ekonomikas dalībnieku darbības vai bezdarbības dēļ, bet arī valsts un reģionālo pārvaldes iestāžu vai pašas Komisijas pieļautas kļūdas, kas kaitē ES budžetam.

Pastāv atšķirības starp Komisijas un ERP attiecīgajiem uzdevumiem un pilnvarām, kā arī pārvaldības un kontroles sistēmu ierobežojumi. Tāpēc Komisijas paziņoto kļūdu līmeni nevar tieši salīdzināt ar mūsu aplēsto kļūdu līmeni, un, visticamāk, tas ir novērtēts par zemu.

5. attēls. Mūsu 2025. gadam aplēstais kļūdu līmenis un Komisijas aplēstais risks maksājuma laikā DFS 1. un 2. kategorijā

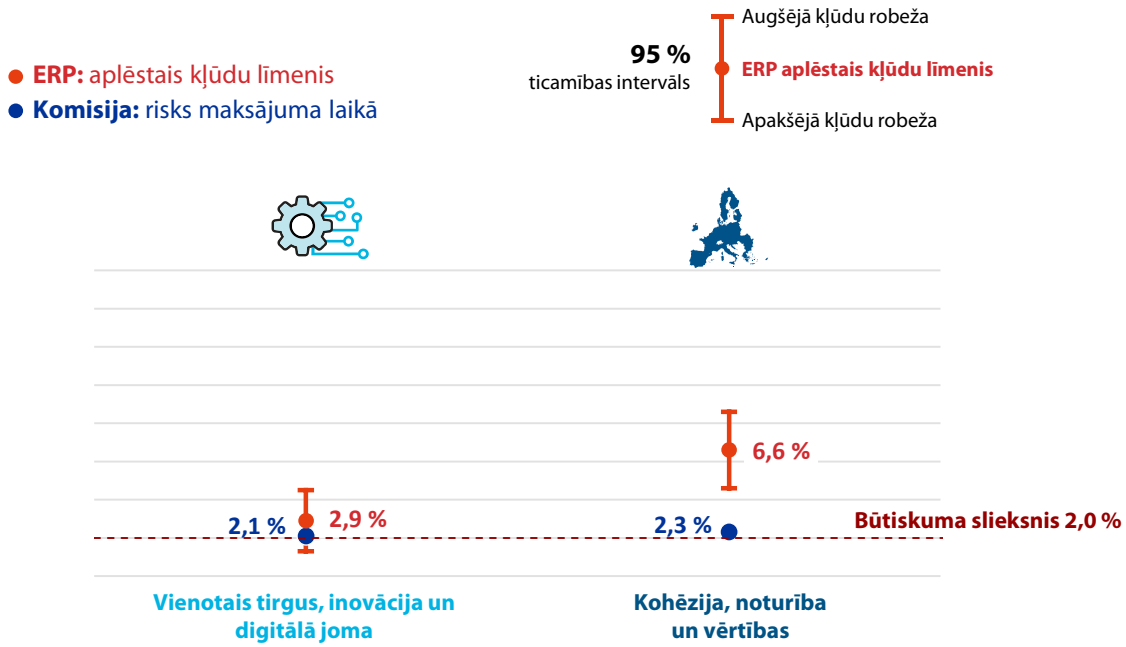

Avots: ERP.

Par ANM izdevumiem 2025. gadā mēs sniedzam atzinumu ar iebildēm

Mūsu darba vispārējie revīzijas pierādījumi liecina, ka 16 no 420 pārbaudītajiem ANM atskaites punktiem un mērķrādītājiem neatbilda maksājuma vai attiecināmības nosacījumiem. Tie ir saistīti ar deviņiem maksājumiem deviņām dalībvalstīm. 16 konstatējumu minimālā finansiālā ietekme ir virs mūsu būtiskuma sliekšņa.

Konstatējām nepilnības Komisijas *ex ante* novērtējumā. 40 gadījumos Komisija paļāvās uz dalībvalstu sniegto informāciju un veiktajām pārbaudēm, neveicot visu Padomes īstenošanas lēmuma prasību pietiekamu pārbaudi.

To Komisijas vēl neieviesto *ex post* revīzijas ieteikumu skaits, kuri ir formulēti atbilstoši kritiskiem un ļoti svarīgiem konstatējumiem, ir samazinājies, taču lielākajai daļai (64 %) no tiem termiņi jau ir nokavēti. ANM priekšpēdējā īstenošanas gadā joprojām pastāv nepilnības dalībvalstu kontroles sistēmās, tostarp publiskā iepirkuma un valsts atbalsta pārkāpumi.

Līdz 2025. gada beigām Padome bija pieņēmusi 99 grozījumus PĪL pasākumos. Komisijas sākotnējā novērtējuma laikā tika pārskatīti vairāki atskaites punkti un mērķrādītāji, tos saskaņojot ar faktiskajiem sasniegumiem un tādējādi atvieglojot maksājumus no ANM. Tomēr mūsu analīze liecina, ka šīs izmaiņas bieži vien tika veiktas bez pietiekama skaidrojuma vai pienācīgiem pamatojošiem pierādījumiem par objektīvajiem apstākļiem, kā prasīts. Dažos grozījumos no ANM pasākumiem tika izņemti svarīgi īstenošanas posmi, kas nozīmēja, ka maksājumi dažkārt bija saistīti ar sagatavošanai vajadzīgiem ieguldījuma resursiem vai procesiem, nevis sākotnēji paredzētajiem rezultātiem. Turklāt mēs konstatējām, ka ne vienmēr ir finansiāla ietekme, ja pasākumus samazinoši grozījumi attiecas uz "nulles izmaksu" reformām.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Mūsu sagatavotā 2025. gada pārskata pilns teksts pieejams mūsu ***tīmekļa vietnē*** *(**eca.europa.eu**).*

20

Plašāka informācija par mūsu rezultātiem

Budžeta un finanšu pārvaldība

Budžeta pārvaldība 2025. gadā

***NGEU* dēļ maksājumi 2025. gadā pārsniedza saistības**

2025. gads bija 2021.–2027. gada DFS piektais gads. ***6. attēlā*** ir parādītas kopējās pieejamās ES budžeta apropriācijas un to izlietojums, tostarp *NGEU* dotācijām. 2025. gadā tika izlietotas gandrīz visas ES gada budžeta saistību un maksājumu apropriācijas. *NGEU* dēļ kopējie maksājumi 2025. gadā bija lielāki nekā kopējās saistības.

6. attēls. Kopējās 2025. gadā pieejamās un izlietotās apropriācijas, ieskaitot *NGEU* dotācijas

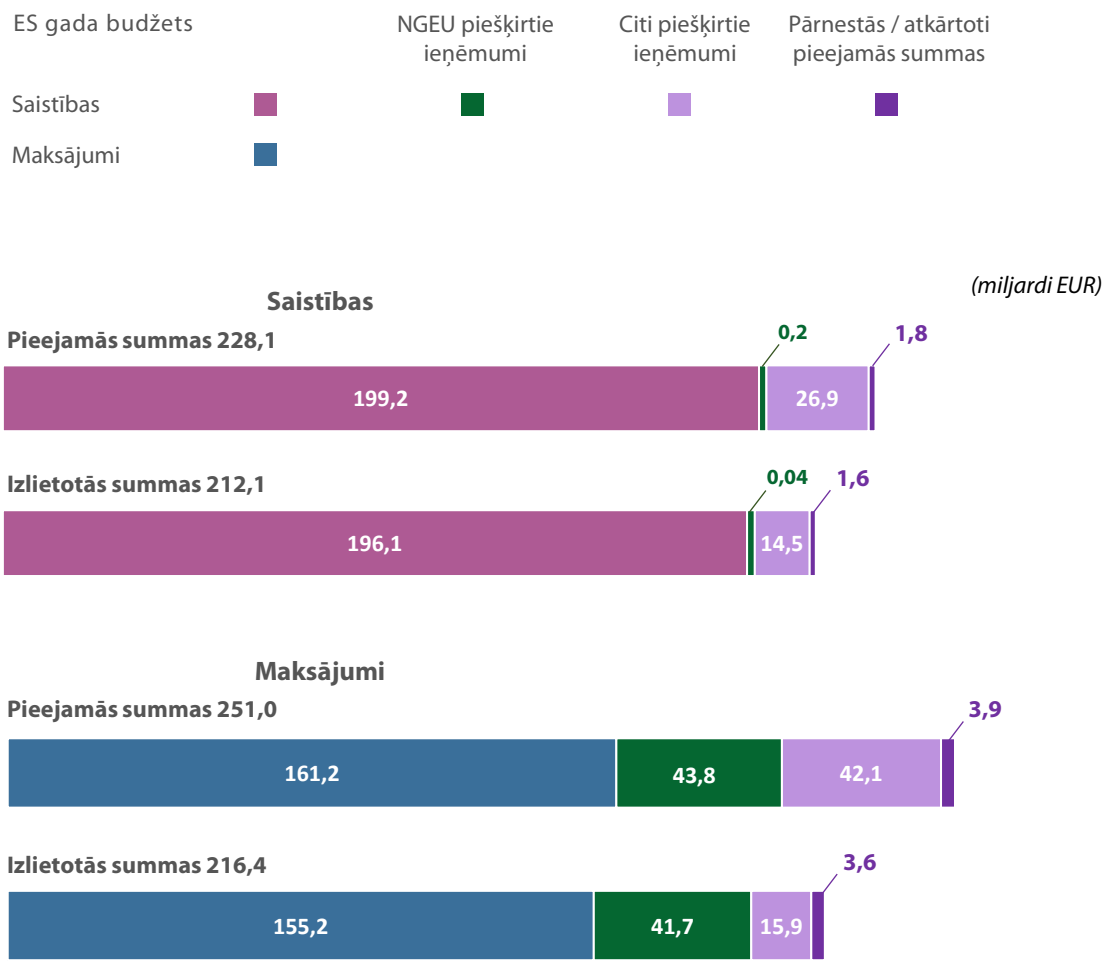

Piezīme. No 41,7 miljardiem EUR 2025. gadā izlietotajām *NGEU* apropriācijām 33,2 miljardi EUR tika izmantoti, lai finansētu ANM dotācijas, un 8,5 miljardi EUR, lai segtu jau esošo programmu papildu finansējumu.

Avots: ERP, pamatojoties uz ES 2025. gada konsolidētajiem pārskatiem.

Dalītās pārvaldības fondu apguve: 2014.–2020. gada DFS tiek noslēgta, un 2021.–2027. gada DFS apguve paātrinās, atsperoties no līdzšinēji zemā līmeņa

2014.–2020. gada ESI fondu apguve sasniedza 98,6 %, un 26 dalībvalstīs apguve pārsniedza 95 %

2025. gada beigās 2014.–2020. gada ESI fondu maksājumu kopsumma veidoja 485,2 miljardus EUR jeb 98,6 % no visiem pieejamajiem fondiem (492,3 miljardi EUR). Maksājumi 2025. gadā bija 7,4 miljardi EUR. Ņemot vērā ESI fondu maksājumu progresēšanu 2025. gadā, 26 dalībvalsts līdz 2025. gada beigām bija apguvušas vairāk nekā 95 % no tām piešķirtajiem ESI fondiem.

KNR paredzēto 2021.–2027. gada dalītās pārvaldības fondu apguve paātrinās, bet joprojām ir zemāka nekā iepriekšējās DFS laikā

2025. gada maksājumi dalītās pārvaldības fondiem saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulu (KNR) bija 36,8 miljardi EUR. 2025. gada beigās maksājumu kopsumma sasniedza 65,8 miljardus EUR, kas veidoja tikai 16,6 % no šiem fondiem piešķirtās summas saskaņā ar 2021.–2027. gada DFS (sk. ***7. attēlu***).

7. attēls. KNR paredzēto 2021.–2027. gada dalītās pārvaldības fondu apguve, stāvoklis 2025. gada beigās

(miljardi EUR)

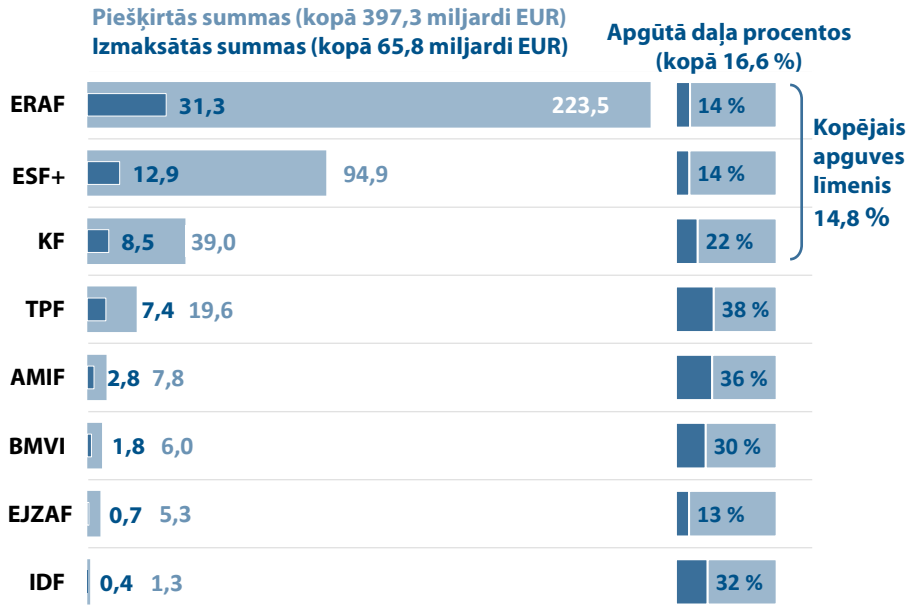

ERAF: Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ESF+: Eiropas Sociālais fonds Plus
KF: Kohēzijas fonds
TPF: Taisnīgas pārkārtošanās fonds
AMIF: Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds
BMVI: Robežu pārvaldības un vīzu instruments
EJZAF: Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonds
IDF: Iekšējās drošības fonds

Piezīme. TPF summās ir iekļauti *NGEU* skaitļi.

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas atvērto datu platformu, kas skatīta 2026. gada 19. janvārī.

Trīs galvenie kohēzijas politikas fondi (ERAF, KF un ESF+), kas veido vairāk nekā 90 % no dalīti pārvaldītajiem fondiem saskaņā ar 2021.–2027. gada KNR, tika apgūti mazākā apjomā nekā 2014.–2020. gadā. Šo trīs fondu kopējais apguves līmenis 2025. gada beigās bija 14,8 % salīdzinājumā ar 24 % līdzvērtīgā laika punktā iepriekšējā DFS (2018. gada beigās). Nesamaksātie maksājumu pieprasījumi 2025. gada beigās bija uzkrājušies 17 miljardu EUR apmērā. Šos pieprasījumus apstrādāja 2026. gada sākumā. Nesamaksāti pieprasījumi, ko pārnes uz nākamajiem gadiem, rada papildu spiedienu uz pieejamajām maksājumu apropriācijām un var ierobežot spēju segt jaunus maksājumu pieprasījumus.

ANM dotāciju maksājumi 2025. gadā bija ievērojami mazāki, nekā gaidīts

ANM dotāciju gada maksājumi 2025. gadā kopā bija 40,1 miljards EUR, kas ir tikai 62 % no summas, ko Komisija bija paredzējusi 2024. gada jūnijā (65 miljardi EUR). Tomēr 2025. gada beigās 17 dalībvalstu neto maksājumu pieprasījumi ANM dotācijām par kopējo summu 20,3 miljardi EUR joprojām tika izvērtēti, un no šīs summas 17,4 miljardi EUR tika pieprasīti

2025. gada decembrī. Līdz 2025. gada beigām izmaksāto ANM dotāciju kopsumma bija 237,5 miljardi EUR jeb 66 % no uzņemtajām saistībām 359,9 miljardu EUR apmērā.

Dalībvalstis līdz šim ir apguvušas ANM dotācijas ļoti dažādā apjomā (sk. ***8. attēlu***).

8. attēls. Izmaksātās ANM dotācijas un maksājamās summas, pamatojoties uz pārskatītajiem piešķīrumiem, sadalījumā pa dalībvalstīm 2025. gada beigās

(miljardi EUR)

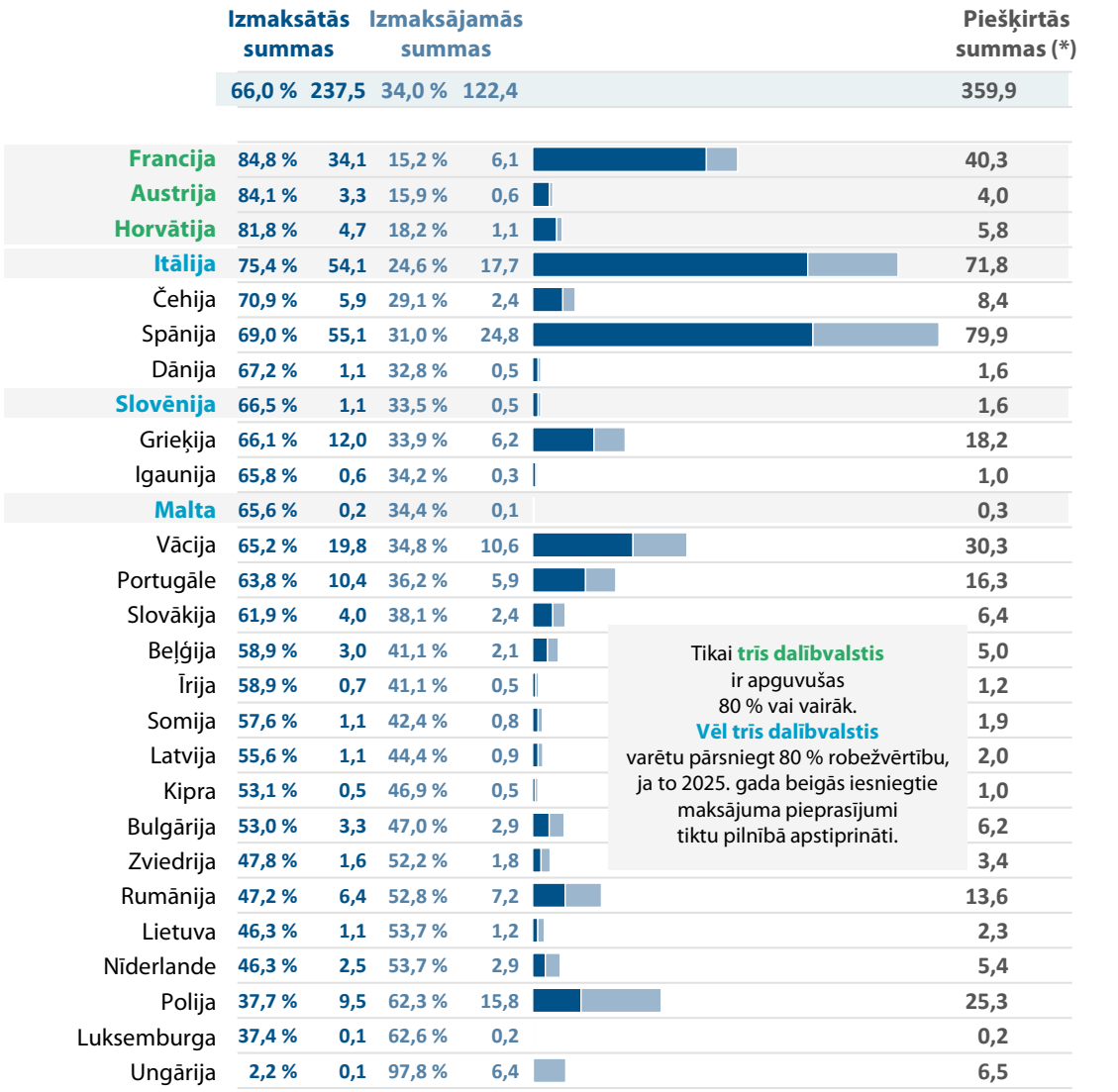

(*) Pamatojoties uz pārskatītajiem piešķīrumiem.

Piezīme. Atskaitot administratīvos izdevumus.
Ungārija ir saņēmusi tikai priekšfinansējumu un vēl nav iesniegusi nevienu maksājuma pieprasījumu.

Avots: ERP, pamatojoties uz ANM infopaneli un citiem Komisijas datiem.

Saistības, ko veido *NGEU* papildu finansējums DFS programmām, kopā ir 83,0 miljardi EUR. Šā papildu finansējuma maksājumi 2025. gadā sasniedza 8,5 miljardus EUR, un kumulatīvie maksājumi līdz 2025. gada beigām sasniedza 75,4 miljardus EUR. Tā rezultātā līdz 2026. gada beigām var veikt maksājumus 7,6 miljardu EUR apmērā.

Neizpildītās saistības samazinās, bet joprojām ir ievērojamas

Neizpildītās saistības ir kopējās uzņemtās saistības, kas vēl nav izmaksātas. 2025. gada beigās neizpildītās saistības, par kurām turpmākajos gados būs jāveic maksājumi, ja vien tās netiks atceltas, sasniedza 501,1 miljardu EUR, ieskaitot 124,1 miljardu EUR *NGEU* dotācijām (sk. ***9. attēlu***). Neizpildītās saistības mazina nākotnes budžetu elastību un var ierobežot ES budžeta spēju reaģēt uz mainīgiem apstākļiem vai finansēt jaunas iniciatīvas no nākamās DFS.

2025. gadā Komisija samazināja savu prognozi par 2027. gada beigās sagaidāmām neizpildītām saistībām, proti, ja sākotnējā prognoze bija 364,7 miljardi EUR, tad pārskatītā prognoze – 339 miljardi EUR. Attiecībā uz *NGEU* neizpildītajām saistībām visi maksājumi (izņemot nelielas summas, kas saistītas ar administratīvās un tehniskās palīdzības izdevumiem) ir jāveic līdz 2026. gada beigām.

9. attēls. Neizpildītās saistības, saistības un maksājumi 2007.–2025. gadā un prognoze 2026.–2027. gadam

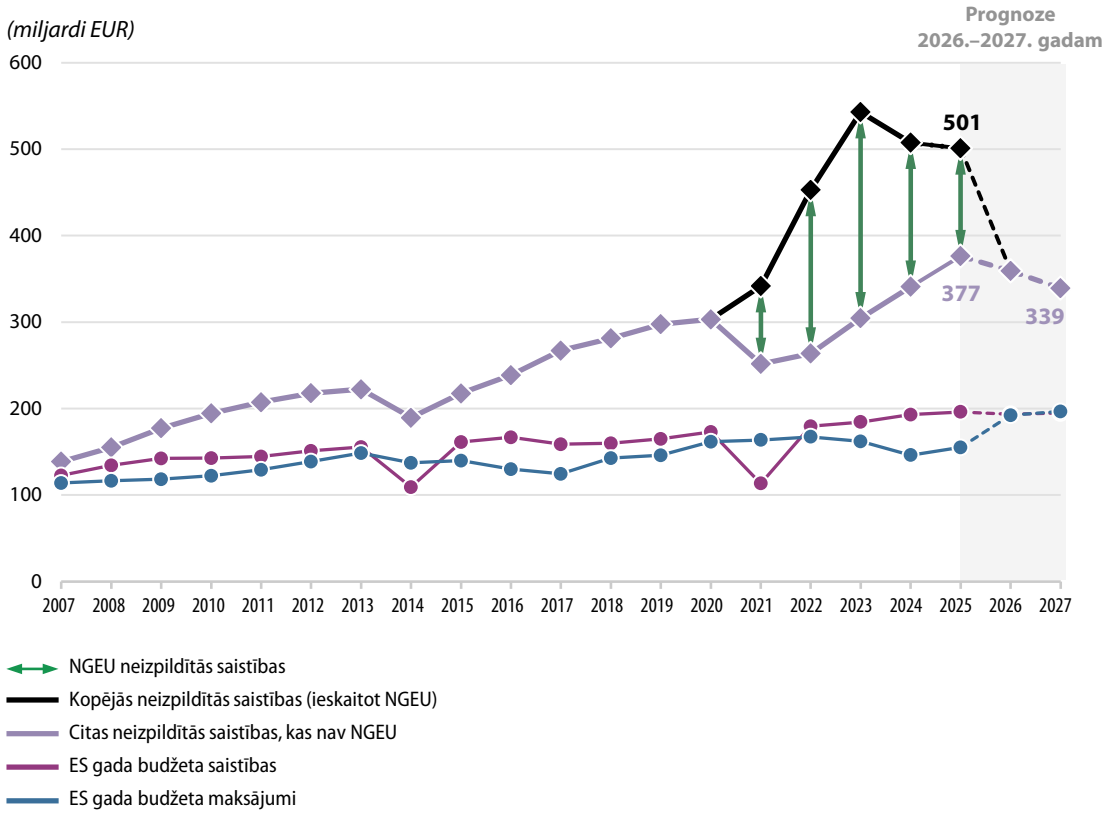

Piezīme. Prognozēs par laikposmu, sākot no 2026. gada, nav iekļauti pārnesumi vai piešķirtie ieņēmumi.

Avots: ERP, pamatojoties uz ES 2007.–2025. gada konsolidētajiem pārskatiem un COM(2025) 573.

Finanšu pārvaldība 2025. gadā

Neatmaksāto ES aizņēmumu apjoms 2025. gadā palielinājās par vairāk nekā 20 %

Pēdējos piecos gados Komisija ir aizvien vairāk paļāvusies uz kapitāla tirgiem, lai finansētu lielākas programmas, piemēram, *SURE* un *NGEU*. Līdz 2027. gadam neatmaksātie ES aizņēmumi varētu sasniegt 1 triljonu EUR (sk. ***10. attēlu***).

10. attēls. Neatmaksātie ES aizņēmumi kopš 2014. gada

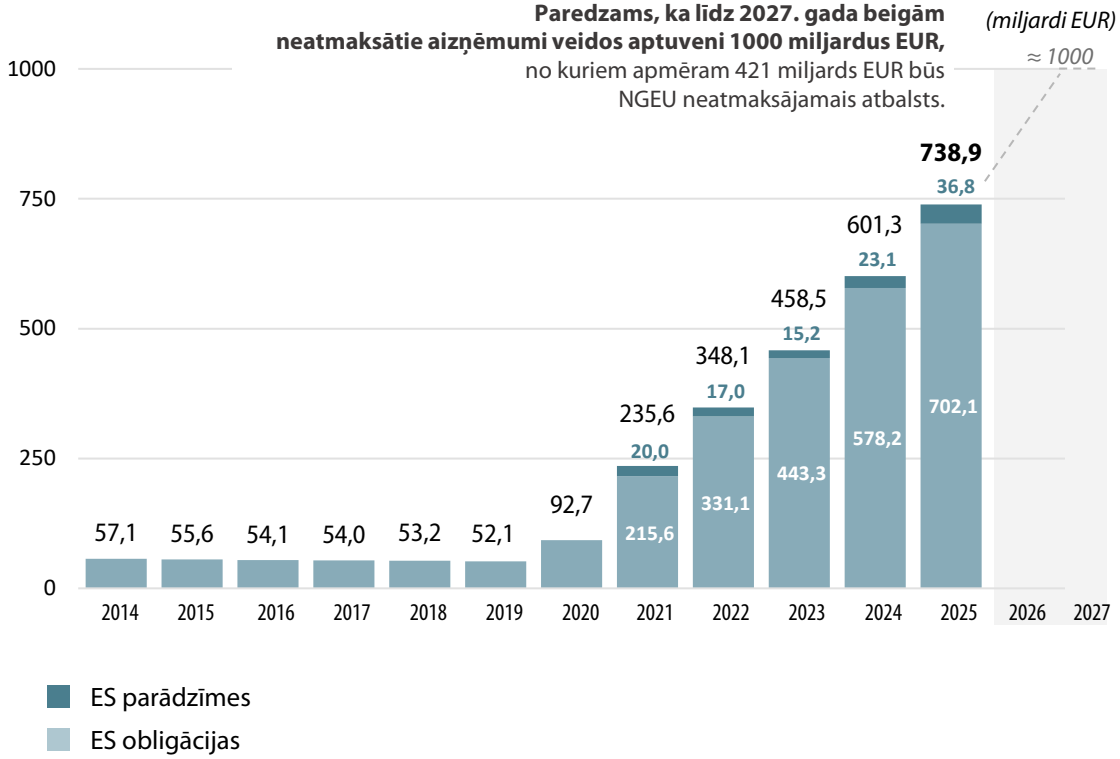

Piezīme. ES izdoto vērtspapīru nominālvērtība.

Avots: ERP, pamatojoties uz ES 2025. gada konsolidētajiem pārskatiem un citiem Komisijas datiem.

Padome 2025. gadā pieņēma regulu, ar ko tika izveidots instruments "Rīcība Eiropas drošības labā" (*SAFE*), no kura finansē steidzamas un liela mēroga investīcijas Eiropas aizsardzībā. Komisija kapitāla tirgos var aizņemties summu līdz 150 miljardiem EUR un pēc pieprasījuma aizdot šos līdzekļus dalībvalstīm, pamatojoties uz apstiprinātiem nacionālajiem plāniem. 2025. gada beigās finanšu operācijas vēl nebija sāktas.

Pašreizējā ES aizņēmumu atmaksāšanas termiņu struktūra ir sadalīta, aptverot gan pašreizējo DFS, gan turpmākās DFS. Obligācijas, kurām vēl nav pienācis atmaksas termiņš, tiks daļēji pārguldītas, tā ka atmaksāšanas pienākums būs sadalīts turpmāko DFS gaitā saskaņā ar Pašu resursu lēmumu. Ņemot vērā nedzēsto ilgtermiņa parāda vērtspapīru nominālsummu 2025. gada beigās, ES ir viens no lielākajiem eiro denominētu parāda vērtspapīru emitentiem.

Sākotnējā *NGEU* programmas summa tika noteikta, lai dalībvalstīm nodrošinātu finansējumu līdz 806,9 miljardiem EUR faktiskajās cenās (750 miljardi EUR 2018. gada cenās). Tā kā dalībvalstu pieprasījums pēc aizdevumiem samazinājās, šī summa 2025. gada beigās tika samazināta līdz 698 miljardiem EUR. Ņemot vērā to, ka 2026. gada janvārī tika samazināts Spānijas aizdevumam paredzētais piešķīrums, tagad kopējais pieejamais finansējums ir 637,7 miljardi EUR, ko veido 216,7 miljardi EUR aizdevumiem un 421,0 miljards EUR neatmaksājamam atbalstam. Līdz 2025. gada beigām ES bija izmaksājusi 452,4 miljardus EUR, no kuriem līdz 2026. gada beigām *NGEU* bija jāizmaksā līdz 185,3 miljardiem EUR.

NGEU aizņēmuma atmaksāšana jāsāk 2028. gadā un jāpabeidz, vēlākais, līdz 2058. gadam. Pamatsummas atmaksa jebkurā gadā nedrīkst pārsniegt 7,5 % no maksimālās neatmaksājamā *NGEU* atbalsta summas (t. i., 31,6 miljardi EUR gadā). Attiecībā uz summām, kas aizņemtas *NGEU* neatmaksājamam atbalstam, Komisija savā priekšlikumā par 2028.–2034. gada DFS ierosināja fiksētu gada summu 24 miljardu EUR apmērā faktiskajās cenās, lai minētajā periodā segtu gan procentu, gan pamatsummas atmaksu. Saskaņā ar priekšlikumu prioritāte ir procentu atmaksāšana, un visi atlikušie līdzekļi no 24 miljardu EUR ikgadējā piešķīruma tiks izmantoti, lai paātrinātu pamatsummas atmaksu. Lai panāktu stabilu un paredzamu saistību samazinājumu, kā tas prasīts, Komisijai nāksies pagarināt parāda termiņu, emitējot jaunus parāda instrumentus nolūkā atmaksāt vecos parāda instrumentus to termiņa beigās. Komisija nav publicējusi vispārēju *NGEU* atmaksas stratēģiju laikposmam līdz 2058. gadam.

Sagaidāmās *NGEU* aizņemšanās izmaksas pašreizējā DFS joprojām ir divreiz lielākas nekā sākotnēji aplēstās. Tomēr konflikts Tuvajos Austrumos, kas sākās 2026. gada februāra beigās, ir radījis papildu nenoteiktību attiecībā uz inflāciju un plašākiem monetārās politikas lēmumiem. Tā rezultātā aizņēmumu apkalpošanas izmaksas nākotnē varētu atšķirties no pašreizējām budžeta prognozēm.

Komisija aizņemas laicīgi, pamatojoties uz prognozētām dažādu programmu izmaksājumu vajadzībām, tādā veidā nodrošinot arī savlaicīgu saistību izpildi, kad pienāk laiks. Tā kā ANM izmaksājumi bija mazāki, nekā prognozēts, palielinājās naudas līdzekļu uzkrājumi. Līdz 2025. gada beigām ES naudas atlikumi bija 103 miljardi EUR, no kuriem 65 miljardi EUR bija aizņēmumi.

Turpinās no ES budžeta sniegtais atbalsts Ukrainai Krievijas agresijas kara laikā

Saskaņā ar Komisijas sniegto informāciju kopš Krievijas agresijas kara sākuma ES un tās dalībvalstis līdz 2025. gada beigām bija mobilizējušas vairāk nekā 192,1 miljardu EUR Ukrainas un tās iedzīvotāju atbalstam.

Līdz 2025. gada beigām Ukrainas mehānisms bija piesaistījis 31,3 miljardus EUR, ieskaitot 23,2 miljardus EUR aizdevumu, kas nodrošināti no ES budžeta manevrēšanas telpas. Šo mehānismu izveidoja 2024. gadā, un tā mērķis ir līdz 2027. gadam sniegt Ukrainai finansiālu atbalstu līdz 50 miljardiem EUR. Saskaņā ar šo mehānismu ES var subsidēt arī Ukrainas aizņemšanās izmaksas pašreizējās DFS periodā gan par Ukrainas mehānisma aizdevumiem, gan par ārkārtas makrofinansiālās palīdzības aizdevumiem, kas piešķirti 2022. gadā. 2025. gadā šīs procentu subsīdijas, ko sedz no ES budžeta, veidoja 0,6 miljardus EUR (kumulatīvā summa kopš Ukrainas mehānisma izveides ir 0,8 miljardi EUR).

2025. gadā ES pilnībā izmaksāja makrofinansiālās palīdzības aizdevumu 18,1 miljarda EUR apmērā atbilstoši Ukrainas aizdevumu sadarbības mehānismam (UASM), ko izveidoja ar G7 iniciatīvu "Ārkārtas ieņēmumu paātrināšanas aizdevumi Ukrainai". Paredzams, ka pamatsummas, procentu un saistīto izmaksu atmaksāšanu finansēs no turpmākām ārkārtas ieņēmumu plūsmām, kuras dos imobilizēti Krievijas valsts aktīvi. Tomēr mēs atzīmējam, ka Krievijas aktīvu imobilizācija ir pakļauta juridiskiem izaicinājumiem. Saskaņā ar Komisijas sniegto informāciju 2025. gadā ES rezervēja 0,6 miljardus EUR no šiem ārkārtas ieņēmumiem, lai spētu segt turpmākas finanšu izmaksas saistībā ar UASM.

Ieskaitot Ukrainas atbalsta aizdevumu 90 miljardu EUR apmērā, kas pieņemts 2026. gada sākumā, apstiprinātie vai saskaņotie aizdevumi Ukrainai, kas nodrošināti ar ES budžeta manevrēšanas telpu, kopš 2014. gada neatkarīgi no tā, vai tie ir neatmaksāti vai vēl jāizmaksā, sasniedza 170,1 miljardu EUR. No šīs kopsummas līdz 2025. gada beigām jau bija izmaksāti 70,3 miljardi EUR.

ES budžeta riska ekspozīcija turpina pieaugt

ES budžeta riska ekspozīcija 2025. gada beigās bija 406,8 miljardi EUR, kas ir par 19 % vairāk nekā 342 miljardi EUR 2024. gada beigās. Saskaņā ar prognozēm ES budžeta riska ekspozīcija turpinās pieaugt un līdz 2027. gadam sasniegs 664 miljardus EUR (sk. ***11. attēlu***).

11. attēls. ES budžeta iepriekšējā un prognozētā riska ekspozīcija

(miljardi EUR)

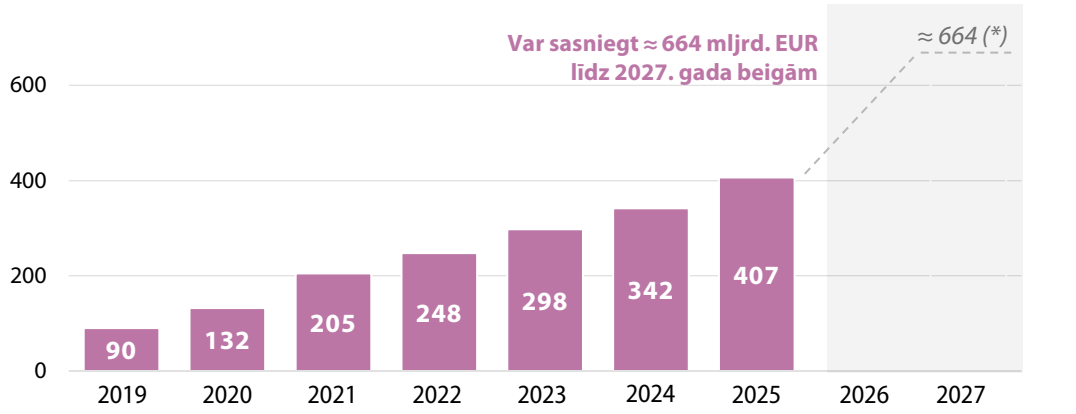

(*) Prognozētā riska ekspozīcija līdz 2027. gada beigām:

- NextGenerationEU aizdevumi: var sasniegt 216,7 miljardus EUR (aktualizētā summa 2026. gada janvārī)
- Aizdevumi saistībā ar atbalstu bezdarba riska mazināšanai ārkārtas situācijā: 82,4 miljardi EUR
- Aizdevumi no instrumenta "Rīcība Eiropas drošības labā": var sasniegt 75 miljardus EUR (≈ 50 %)
- Eiropas finanšu stabilizācijas mehānisma aizdevumi: 27,9 miljardi EUR
- Euratom aizdevumi Energoatom: 0,2 miljardi EUR
- Aizdevumi Ukrainai: var sasniegt 170 miljardus EUR (aktualizētā summa 2026. gada janvārī)
- Aizdevumi citām trešām valstīm: var sasniegt 14,7 miljardus EUR
- Budžeta garantijas parakstītiem darījumiem: var sasniegt 77,6 miljardus EUR

Piezīme. Par ES budžeta riska ekspozīciju mēs uzskatījām šādus elementus:

- ES budžeta garantijas aizņēmumiem, kas paredzēti izmaksātajiem aizdevumiem, šo aizdevumu saistību neizpildes gadījumā;
- saistības, kas varētu rasties nākotnē konkrētos apstākļos. Tās veido budžeta garantijas, kas jau ir tikušas pagarinātas attiecībā uz izmaksātām summām.

Avots: ERP, pamatojoties uz ES 2025. gada konsolidētajiem pārskatiem un citiem Komisijas datiem.

ES aizņēmumu operācijas sedz garantiju mehānisms, kas paredzēts, lai vienmēr nodrošinātu parāda apkalpošanas saistību izpildi. Garantijas nodrošina, izmantojot ES budžeta manevrēšanas telpu, kas ir ikgadējā rezerve jeb starpība starp pašu resursu maksimālo apjomu (t. i., maksimālā summa, ko ES var pieprasīt no dalībvalstīm) un pašu resursiem, kas vajadzīgi, lai finansētu DFS noteikto maksājumu apropriāciju faktisko apjomu. Praksē manevrēšanas telpa darbojas kā pēdējās instances garantija ieguldītājiem: ja ES saskartos ar grūtībām sava parāda apkalpošanā (piemēram, aizdevumu saņēmēji kavētu vai nepilnīgi atmaksātu aizdotos līdzekļus), Komisija varētu prasīt papildu iemaksas no dalībvalstīm, lai izpildītu saistības (sk. ***12. attēlu***).

12. attēls. Manevrēšanas telpa pašu resursu pastāvīgā un pagaidu maksimālā apjoma ietvaros

(miljardi EUR)

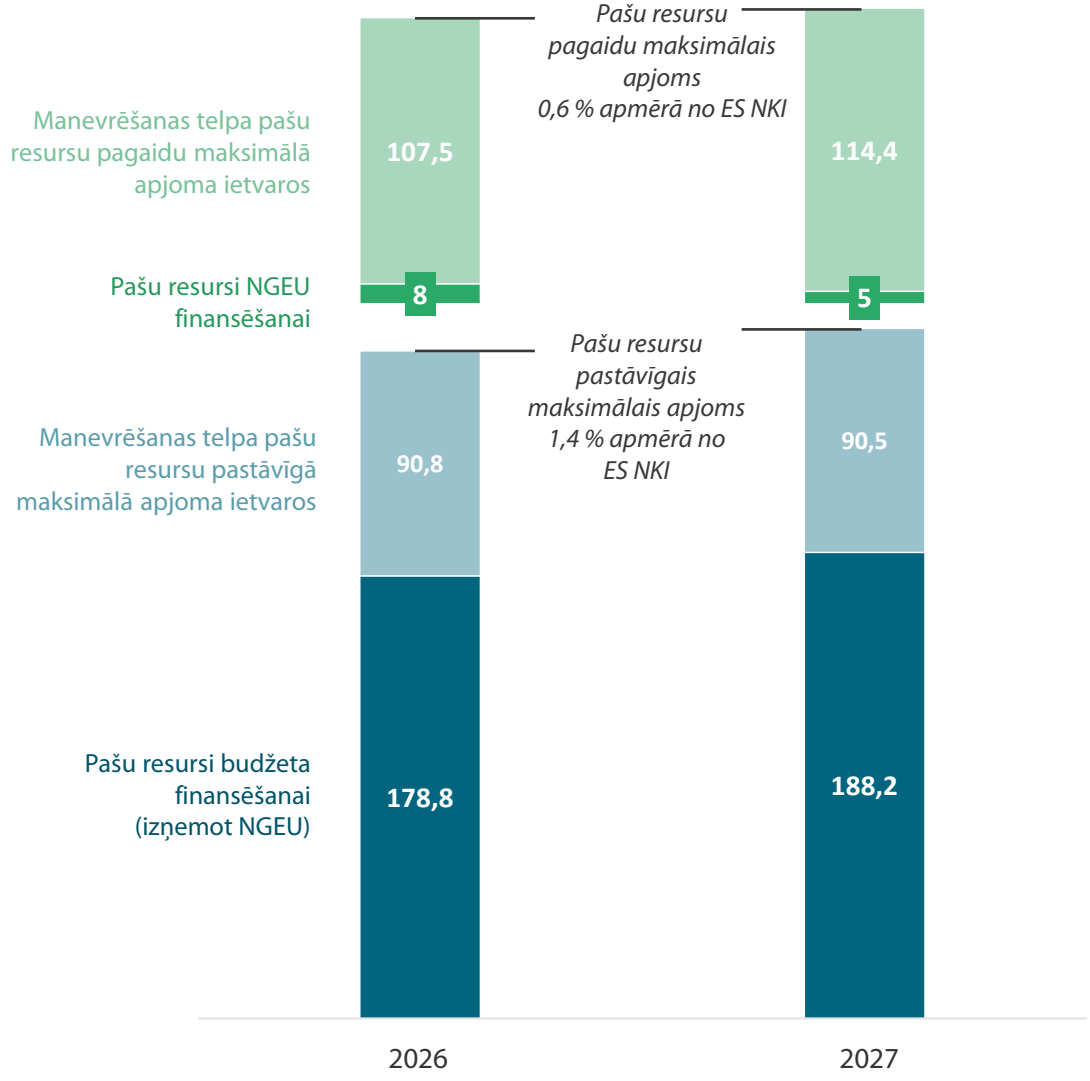

Avots: ERP, pamatojoties uz COM(2025) 781.

Ko mēs iesakām

Komisijai vajadzētu:

- samazināt maksājumu uzkrāšanās risku, kopīgi ar dalībvalstīm savlaicīgi rīkojoties, lai nodrošinātu maksājumu vajadzību pienācīgu plānošanu un izpildi gada budžeta ietvaros un saskaņā ar DFS maksimālajiem apjomiem, īpašu uzmanību pievēršot kohēzijas politikas fondiem;

- izstrādāt ar *NGEU* saistītā parāda saistību pārvaldības un atmaksas stratēģiju, kas aptvertu atmaksas periodu līdz 2058. gadam, un šajā procesā ņemt vērā makroekonomiskos un finanšu riskus, tostarp pārguldīšanas, procentu likmju, likviditātes un tirgus riskus.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Mūsu sagatavotā 2025. gada pārskata 2. nodaļas pilns teksts pieejams mūsu ***tīmekļa vietnē*** *(**eca.europa.eu**).*

Rezultātu sasniegšana ar ES budžetu

Ko mēs revidējām

Šogad mūsu nodaļa par sniegumu aptver šādas tēmas:

- 1. daļa – rezultāti un galvenās atziņas no mūsu 2025. gada īpašajiem ziņojumiem par sniegumu, kā arī saistītā informācija no Komisijas un budžeta un likumdošanas iestādēm (Eiropas Parlamenta un Padomes);

- 2. daļa – analīze par to, kā Komisija savā 2024. gada pārvaldības un snieguma ziņojumā norādīja ar sniegumu saistītu informāciju par daudzgadu finanšu shēmas (DFS) kategoriju "Kohēzija, noturība un vērtības".

Ko mēs noskaidrojām

1. daļa. Mūsu lietderības revīziju rezultāti – galvenās atziņas

Mūsu īpašajos ziņojumos izskatām, cik labi ES budžeta izpildē ir piemēroti pareizas finanšu pārvaldības principi. Mūsu uzmanība tajos vērsta uz galvenajiem snieguma un atbilstības mērķiem. 2025. gadā mēs publicējām 26 īpašos ziņojumus, kuros apskatītas daudzas no problēmām, ar kurām ES saskaras dažādās ES izdevumu un rīcībpolitikas jomās.

1. tabulā atbilstoši stratēģiskajām jomām mūsu 2021.–2025. gada stratēģijā ir apkopoti visi īpašie ziņojumi, kurus publicējām 2025. gadā.

1. tabula. ERP stratēģiskās jomas, kuras aptvertas īpašajos ziņojumos 2025. gadā

 ES reakcija uz atveseļošanos pēc krīzes	▪ ĪZ 09/2025: Sistēmas, ar kurām nodrošina ANM izdevumu atbilstību publiskā iepirkuma un valsts atbalsta noteikumiem ▪ ĪZ 10/2025: Darba tirgus reformas nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos ▪ ĪZ 13/2025: Atveseļošanas un noturības mehānisma atbalsts digitālās pārkārtošanās īstenošanai ES dalībvalstīs ▪ ĪZ 18/2025: ES budžeta elastība ▪ ĪZ 21/2025: ANM atbalsts uzlabotai uzņēmējdarbības videi
 Konkurētspēja	▪ ĪZ 01/2025: Digitālie maksājumi Eiropas Savienībā ▪ ĪZ 03/2025: Nepamatota ģeogrāfiskā bloķēšana e-komercijā ▪ ĪZ 07/2025: Eiropas Stratēģisko investīciju fonds ▪ ĪZ 12/2025: ES stratēģija mikroshēmu jomā ▪ ĪZ 19/2025: Kritisks zāļu deficīts
 Noturība un Eiropas vērtības	▪ ĪZ 04/2025: ES militārā mobilitāte ▪ ĪZ 05/2025: Kohēzijas rīcība bēgļu atbalstam Eiropā ▪ ĪZ 11/2025: NVO piešķirtā ES finansējuma pārredzamība ▪ ĪZ 15/2025: Attālināti pārvaldīta Eiropas Savienības humānā palīdzība ▪ ĪZ 17/2025: ES tirdzniecības atbalsts vismazāk attīstītajām valstīm ▪ ĪZ 26/2025: ES struktūras cīņā pret krāpšanu
 Klimata pārmaiņas, vide un dabas resursi	▪ ĪZ 02/2025: Pilsētu piesārņojums ES ▪ ĪZ 06/2025: ES darbības kuģu izraisītā jūras piesārņojuma novēršanai ▪ ĪZ 16/2025: ES finansējums meža ugunsgrēku problēmas risināšanai ▪ ĪZ 20/2025: Komisijas atbalsts bada izskaušanai Subsahāras Āfrikā ▪ ĪZ 23/2025: Municipālo atkritumu apsaimniekošana ▪ ĪZ 25/2025: *LIFE* stratēģiskie projekti
 Fiskālā politika un publiskās finanses	▪ ĪZ 08/2025: Ar pievienotās vērtības nodokli saistīta krāpšana attiecībā uz importu ▪ ĪZ 14/2025: Papildpensiju attīstīšana Eiropas Savienībā ▪ ĪZ 22/2025: Finanšu korekcijas kohēzijas politikas jomā ▪ ĪZ 24/2025: Finanšu instrumenti kohēzijas politikā

Avots: ERP.

Līdz 2026. gada aprīļa beigām Eiropas Parlaments savās komitejās bija apspriedis 20 no mūsu 26 ziņojumiem. Līdz 2026. gada 5. maijam Padome bija sagatavojusi secinājumus par 12 no mūsu 26 ziņojumiem, kas publicēti 2025. gadā. Kopumā secinājumi atbalstīja mūsu ieteikumus.

2. daļa. Daudzgadu finanšu shēmas 2. kategorijas "Kohēzija, noturība un vērtības" programmu sniegums

Mēs atzīmējām turpmāk minētos aspektus.

- Komisijas ziņošana par DFS 2. kategorijas sniegumu 2024. gada pārvaldības un snieguma ziņojumā atbilda korporatīvajiem norādījumiem. Dažos gadījumos programmu snieguma rādītāju kopsavilkuma tabula radīja pārāk pozitīvu iespaidu, programmu snieguma pārskatā iekļaujot vai nu tādu rādītāju piemērus, kas liecina tikai par labu virzību, vai arī informāciju, kas saistīta ar plānotajiem, nevis faktiski sasniegtajiem rezultātiem.

- Programmu snieguma pārskatos paziņotie snieguma rādītāji par plānošanas periodiem atbilda *SMART* principam. Lai gan snieguma satvarā 2021.–2027. gada DFS 2. kategorijai ir vairāk koprezultātu rādītāju nekā iepriekšējā periodā, lielākajai daļai izlasē iekļauto programmu joprojām trūka ietekmes rādītāju. Ietekmes rādītāju apzināšana plānošanas perioda sākumā atvieglo turpmāku uzraudzību un novērtēšanu. Šajā ziņā laba prakse vērojama programmā "*Erasmus+*", jo ir norādīts pilnīgs tiešo rezultātu, koprezultāta un ietekmes rādītāju saraksts.

- Kopumā paziņoto snieguma datu izsekojamība bija laba. Taču attiecībā uz vienu no programmai "*Erasmus+*" paziņotajiem rādītājiem novērojām, ka faktisko rezultātu vietā tika paziņoti paredzamie skaitļi, un tādēļ rezultāti tika pārvērtēti.

- Komisijas metodika rādītāju progresa novērtēšanai virzībā uz mērķrādītāju sasniegšanu saglabājās tāda pati kā iepriekšējos gados, un tas nodrošināja vispārējā snieguma satvara stabilitāti. Mums bija atšķirīgs uzskats par panākto progresu 19 % no izlasē iekļauto programmu snieguma pārskatu rādītājiem. Attiecībā uz lielāko daļu no tiem mēs uzskatījām, ka rezultāti bija mazāk pozitīvi, nekā novērtējusi Komisija.

- Attiecībā uz 2014.–2020. gada dalītās pārvaldības programmām, balstoties uz 2024. gada programmu snieguma pārskatiem, mēs uzskatījām, ka ERAF un KF tikai daļēji sasniedza savus mērķrādītājus, savukārt 2014.–2020. gada ESF sasniedza savus mērķus.

- 2021.–2027. gadā ERAF, KF un *Erasmus+* virzība ir pietiekama, lai sasniegtu savus mērķus. ESF+ atpaliek – tikai 7 no 20 rādītājiem virzība ir pietiekama.

- Attiecībā uz 2021.–2027. gadu ERAF un KF snieguma rādītājiem ir paredzēts tikai viens gada atskaites punkts (2024. gads), un tas mazina starpposma progresa novērtējumu objektivitāti tajos gados, kuros atskaites punkti nebija norādīti. Turklāt lielais to programmas "*Erasmus+*" rādītāju skaits, kuru mērķrādītāji jau bija sasniegti trīs gadus pirms galīgā atskaites punkta, liecina, ka saistītie mērķrādītāji, iespējams, nav bijuši pietiekami vērienīgi.

Ko mēs iesakām

Komisijai vajadzētu:

- noteikt ietekmes rādītājus, lai atvieglotu programmu ilgtermiņa snieguma novērtēšanu. Rādītāji tiktu izmantoti 2021.–2027. gada DFS *ex post* izvērtējumos. Iesakām arī atjaunināt programmas "*Erasmus+*" mērķvērtības, pamatojoties uz pašreizējiem sasniegumiem un atlikušo īstenošanas periodu;

- programmu snieguma pārskatu ievadsadaļā "Konkrēti sasniegumu piemēri" norādīt tikai faktiskos sasniegumus.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Mūsu sagatavotā 2025. gada pārskata 3. nodaļas pilns teksts pieejams mūsu ***tīmekļa vietnē*** *(**eca.europa.eu**).*

Ieņēmumi

224,4 miljardi EUR

Ko mēs revidējām

Attiecībā uz ieņēmumiem mēs pārbaudījām atlasītas svarīgākās kontroles sistēmas, ko izmanto pašu resursu pārvaldībai, kā arī ieņēmumu darījumu izlasi. Kopsavilkums par ieņēmumiem 2025. gadā ir atspoguļots ***13. attēlā***.

13. attēls. Ieņēmumu sadalījums 2025. gadā(*)

(mljrd. EUR)

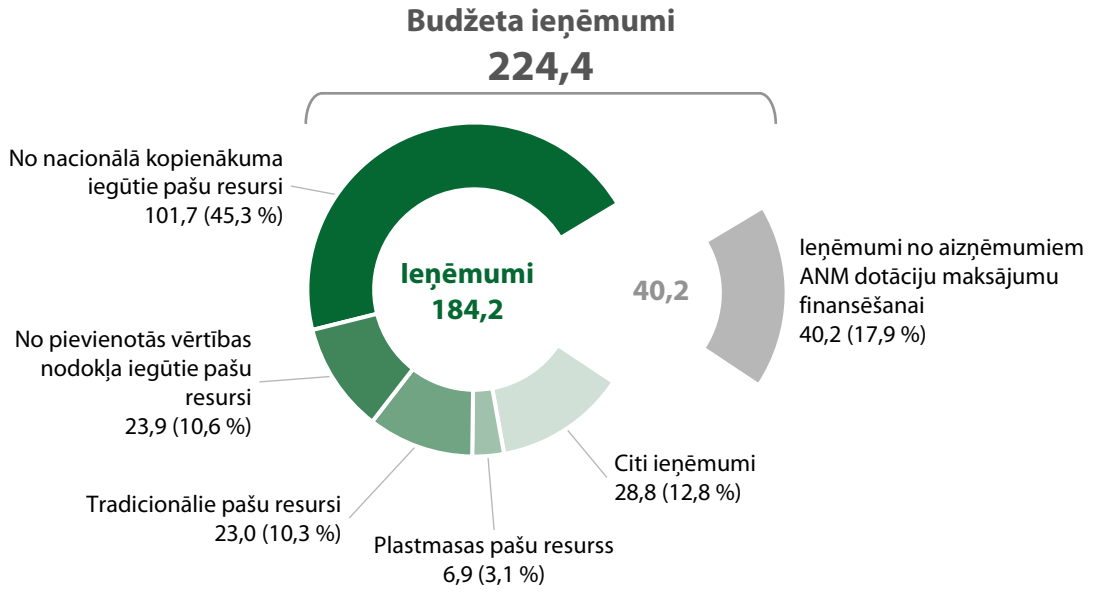

(*) Kopējā summa 224,4 miljardu EUR apmērā ir ES ieņēmumi, kas norādīti 2025. gada budžeta izpildes ziņojumos, kuru pamatā ir mainīti naudas līdzekļu uzskaites noteikumi. 2025. gada finanšu darbības rezultātu pārskatā uzrādītā summa 202,5 miljardi EUR ir aprēķināta saskaņā ar uzkrājumu grāmatvedības sistēmu. Ieņēmumi no aizņēmumiem ANM dotācijas maksājumu finansēšanai tiek iekļauti kā piešķirtie ieņēmumi budžeta izpildes ziņojumos saskaņā ar attiecīgo tiesību aktu, bet nav iekļauti kā ieņēmumi finanšu darbības rezultātu pārskatā saskaņā ar grāmatvedības noteikumiem.

Avots: ERP, pamatojoties uz Eiropas Savienības 2025. gada konsolidēto pārskatu datiem.

Dalībvalstu nacionālā kopienākuma (NKI) pašu resursi veidoja 45 % no ES ieņēmumiem 2025. gadā, savukārt **pievienotās vērtības nodokļa (PVN)** pašu resursi veidoja 11 %. Šīs iemaksas aprēķina, izmantojot dalībvalstu iesniegtos makroekonomikas statistikas datus un aplēses. **Tradicionālie pašu resursi (TPR)**, ko veido dalībvalstu ES vārdā iekasētie muitas nodokļi par importu, nodrošināja vēl 10 % ES ieņēmumu.

Pašu resursi, kas pamatojas uz **nereciklētiem plastmasas iepakojuma atkritumiem (plastmasas pašu resurss)**, nodrošina 3 % no ES ieņēmumiem. To aprēķina, piemērojot vienotu likmi katrā dalībvalstī radītā nereciklētā izlietotā plastmasas iepakojuma masai.

Summas, kas aizņemtas, lai finansētu ANM dotāciju maksājumus, nodrošināja 18 % no ES budžeta ieņēmumiem. Citi nozīmīgi ieņēmumu avoti bija iemaksas un atmaksājumi saistībā ar ES nolīgumiem un programmām – tie nodrošināja 13 % no ES ieņēmumiem. Tie ietvēra līdzekļu atgūšanu no dalībvalstīm tādās jomās kā kohēzija, noturība un vērtības, vienotais tirgus, inovācija un digitālā joma, kā arī trešo valstu iemaksas ES programmās un darbībās.

Ko mēs noskaidrojām

Darījumu pareizība

Revidētā summa	Vai bija būtisks kļūdu līmenis?
224,4 miljardi EUR	Nē – 2025. gadā kļūdu līmenis nebija būtisks

Iekšējās kontroles sistēmu elementu pārbaude

Mūsu pārbaudītās ieņēmumu sistēmas kopumā darbojās efektīvi. Tomēr daži PVN atrunu un TPR neatrisināto jautājumu pārvaldības kontroles sistēmu elementi bija daļēji efektīvi. Turklāt informācijas sniegšana par NKI atrunām un datu paziņošana par plastmasas pašu resursu, kā arī daži galveno iekšējo TPR kontroles mehānismu elementi, kurus mēs novērtējām trijās dalībvalstīs (Beļģijā, Vācijā un Grieķijā), bija daļēji efektīvi.

Dažu dalībvalstu kavēšanās risināt NKI atrunas ir novedusi pie situācijas, ka visas pēdējo 15 gadu NKI iemaksas ir turētas atvērtas korekcijām. Tajā pašā laikā Komisija ierobežoti izmantoja likumdošanas instrumentu – tās spēju iekasēt nokavējuma procentus –, kas izstrādāts, lai stimulētu dalībvalstis ātri atrisināt NKI atrunas.

PVN sistēmas vienkāršošanas rezultātā ir ievērojami samazinājies spēkā esošo atrunu skaits. Attiecībā uz TPR mēs konstatējām, ka joprojām pastāv nepilnības dalībvalstu īstenotajā pārvaldībā un grāmatvedībā.

Dalībvalstu plastmasas dati pilnībā neatbilst ES noteikumiem, bet Komisija formulē attiecīgas atrunas, lai datus turētu atvērtus izmaiņām.

Citi jautājumi

Lai gan ES Muitas dienesta izveide norit sekmīgi, joprojām pastāv riski ES muitas datu centra attīstībai. Dažas dalībvalstis novilcina pāreju uz digitālu un sadarbspējīgu ES muitas vidi.

Ko mēs iesakām

Iesakām Komisijai priekšlikumā regulai par to, lai darītu pieejamus NKI pašu resursus, precizēt nepārprotamus un pilnīgus noteikumus par nokavējuma procentiem tā, lai tiktu iekasēti procenti, ja dalībvalstis noteiktajā termiņā nesniedz vajadzīgo informāciju.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Mūsu sagatavotā 2025. gada pārskata 4. nodaļas pilns teksts pieejams mūsu ***tīmekļa vietnē*** *(**eca.europa.eu**).*

Vienotais tirgus, inovācija un digitālā joma

Kopā: 24,5 miljardi EUR (13,9 % no ES budžeta izdevumiem)

Ko mēs revidējām

Programmas, ko finansē DFS 1. kategorijā "Vienotais tirgus, inovācija un digitālā joma", ir daudzveidīgas, un to mērķis ir finansēt projektus, kas veicina pētniecību un inovāciju, Eiropas infrastruktūras attīstību transporta, enerģētikas un digitālajā nozarē, sakarus, digitālo pārveidi un vienoto tirgu, kosmosa politiku u. c.

Galvenās pētniecības un inovācijas programmas ir pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa" 2021.–2027. gada periodam un tās priekštece "Apvārsnis 2020" 2014.–2020. gada periodam. 2025. gadā "Apvārsnis Eiropa" veidoja mazliet vairāk nekā pusi no mūsu revidētajiem pētniecības darījumiem.

DFS 1. kategorijā tiek finansēti arī infrastruktūras projekti atbilstoši Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentam (EISI), fondam *InvestEU* un kosmosa programmām, tostarp *Galileo* (ES globālā satelītnavigācijas sistēma), Eiropas Ģeostacionārās navigācijas pārklājuma dienests (*EGNOS*) un *Copernicus* (Eiropas Zemes novērošanas programma).

Šīs kategorijas galvenās darbības un izdevumi 2025. gadā ir apkopoti ***14. attēlā***.

14. attēls. DFS 1. izdevumu kategorijas maksājumi 2025. gadā

(miljardi EUR)

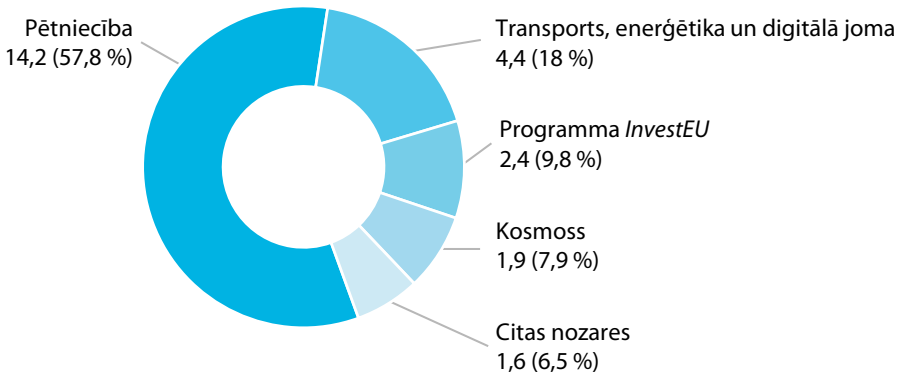

Avots: ERP, pamatojoties uz Eiropas Savienības 2025. gada konsolidēto pārskatu datiem.

Šajā jomā par 2025. gadu mēs revidējām 22,5 miljardus EUR. Lielāko daļu programmu izdevumu šajā kategorijā tieši pārvalda Komisija. Pārējās daļas īsteno kopuzņēmumi un decentralizētās aģentūras. Lielākā daļa pētniecības izdevumu Apvāršņa programmās un EISI ir dotācijas publiskiem vai privātiem saņēmējiem, kuri piedalās projektos.

Kosmosa programmas parasti pārvalda attiecīgās īstenošanas struktūras (netiešā pārvaldība), tostarp Eiropas Kosmosa aģentūra un ES Kosmosa programmas aģentūra, kuras saņem atlīdzināšanas maksājumus, pamatojoties uz faktiskajiem programmu izdevumiem. Finanšu instrumentus (aizdevumus, garantijas un kapitālieguldījumus) programmas *InvestEU* ietvaros galvenokārt īsteno Eiropas Investīciju banka vai Eiropas Investīciju fonds, kuri savukārt izmanto finanšu starpniekus.

Ko mēs konstatējām

Darījumu pareizība

Revidētā summa	Vai būtisks kļūdu līmenis?	Aplēstais iespējamākais kļūdu līmenis
22,5 miljardi EUR	Jā	2,9 % (2024. gadā – 3,2 %)

Kopumā mēs uzskatām, ka kļūdu līmenis kategorijā "Vienotais tirgus, inovācija un digitālā joma" ir būtisks. 2025. gadā no mūsu pārbaudītajiem 126 darījumiem 37 darījumos (29 %) bija kļūdas. Pamatojoties uz šiem rezultātiem un papildu kļūdām, kas atklātas ES aģentūru un kopuzņēmumu īstenotajos darījumos, mēs lēšam, ka kļūdu līmenis ir 2,9 % (sk. ***15. attēlu***). Gadu no gada mūsu revīzijās šajā politikas jomā konstatētais kļūdu līmenis pārsniedz būtiskuma līmeni. Tas liecina par risku, ka saņēmējiem tiek atkārtoti pārmaksāts.

15. attēls. Skaitļos izsakāmo kļūdu aplēstā ietekme

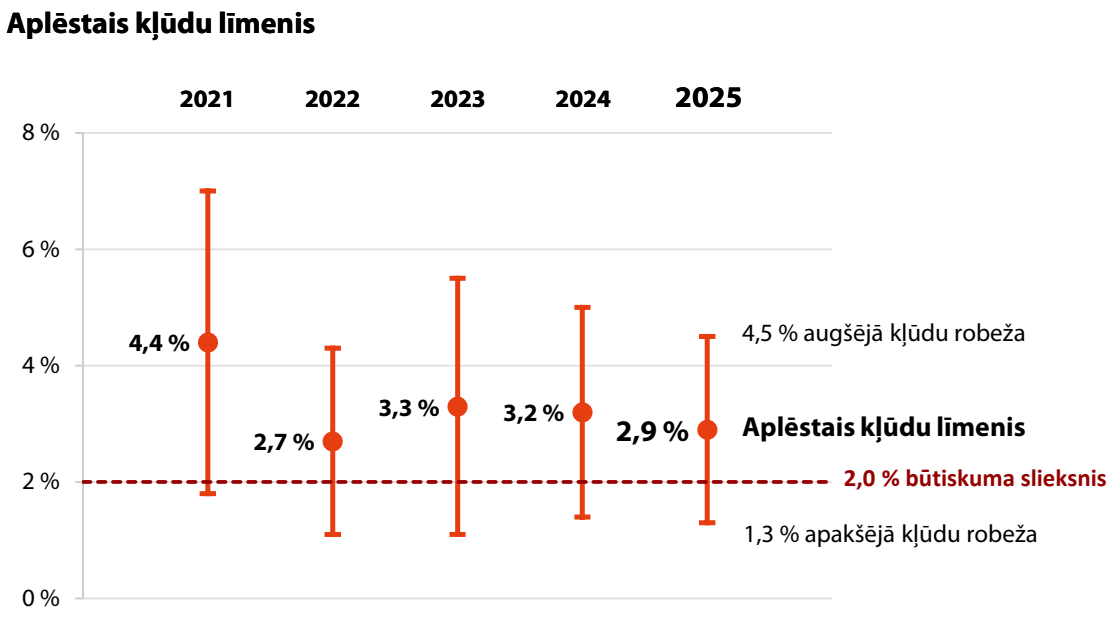

Avots: ERP.

Pētniecība joprojām ir augsta riska izdevumu joma. Mēs konstatējām skaitļos izsakāmas kļūdas 28 no 90 pētniecības darījumiem, ko revidējām mūsu reprezentatīvajā izlasē (31 %). Daudzas no tām bija saistītas ar personāla izmaksām. Revīzijā nekonstatējām, ka pārkapumi izdevumos pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" būtiski atšķirtos no "Apvārsnis Eiropa", lai gan pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" tika ieviesti vienkāršojumi, lai finansējuma saņēmējiem būtu vieglāk atskaitīties par izmaksām.

Attiecībā uz fiksētas summas finansējumu pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" mūsu revīzijas liecina, ka trijos revidētajos gadījumos ierosinātie budžeti ietvēra augstas izmaksas, jo īpaši personālam, un ka pieejamā dokumentācija neliecina, ka to būtu atklājuši un analizējuši eksperti, kas novērtē priekšlikumus. Tādējādi pastāv risks, ka trijos revidētajos dotāciju nolīgumos budžets ir pārspīlets. Divos no revidētajiem projektiem mēs konstatējām neskaidras nodevumu definīcijas, un vienā projektā dažas darba paketes nebija apmierinoši pabeigtas. Attiecībā uz pēdējo gadījumu mēs kļūdu izteicām skaitļos.

Citu programmu un darbību revīzijā mēs konstatējām kļūdas piecos no 36 mūsu izlasē iekļautajiem darījumiem. Visas šīs kļūdas bija izsakāmas skaitļos.

Komisijas kontroles sistēmas plaģiātisma un dubultas finansēšanas novēršanai pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa"

Pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" projektu izvērtēšanas posmā plaģiātisma un dubultas finansēšanas risks tiek sistemātiski izvērtēts. Praksē Komisija šajās pārbaudēs izmanto Pētniecības un inovācijas ģenerāldirektorātam (RTD ĢD) piederošo sistēmu *SIMBA* (*SIMilarity-Based Analysis*). Mēs uzskatām, ka *SIMBA* ir labi izstrādāts un pastāvīgi uzturēts rīks, kas palīdz darbības lēmumu pieņemšanā un kopumā atbilst paredzētajam mērķim. Mēs konstatējām dažas nepilnības, piemēram, dokumentu trūkumu un izvēlētās robežvērtības oficiālu apstiprināšanu, kas izraisa pēcpārbaudes, nevajadzīgu pēcpārbaudes darbu saistībā ar iepriekšējiem priekšlikumiem, kas nav finansēti, iepriekšējo pārbaužu izsekojamību un iespējamus dažāda garuma dokumentu salīdzināšanas izkropļojumus.

Ko mēs iesakām

Komisijai vajadzētu:

- uzlabot kontroles sistēmu fiksētas summas finansējumam pētniecības jomā;
- formalizēt procedūras attiecībā uz plaģiātisma un dubultas finansēšanas pārbaudēm (rīkā *SIMBA*).

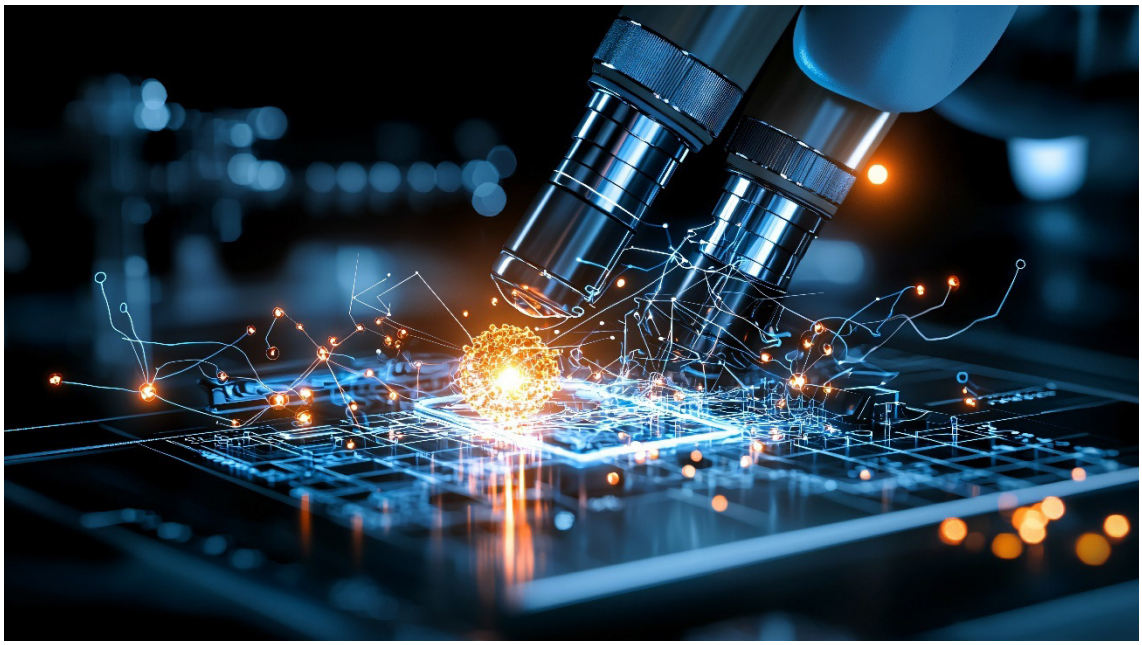

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Mūsu sagatavotā 2025. gada pārskata 5. nodaļas pilns teksts pieejams mūsu ***tīmekļa vietnē*** *(**eca.europa.eu**).*

Kohēzija, noturība un vērtības

Kopā: 52,8 miljardi EUR (29,9 % no ES budžeta izdevumiem)

Ko mēs revidējām

Izdevumi DFS 2. izdevumu kategorijā ir vērsti uz attīstības atšķirību mazināšanu starp dažādām dalībvalstīm un ES reģioniem (2.a apakškategorija) un darbībām ES vērtību atbalstam un aizsardzībai, padarot ES noturīgāku pret pašreizējiem un nākotnes izaicinājumiem (2.b apakškategorija). Šīs kategorijas galvenās darbības un izdevumi 2025. gadā ir apkopoti ***16. attēlā***.

16. attēls. DFS 2. izdevumu kategorijas maksājumi 2025. gadā

(miljardi EUR)

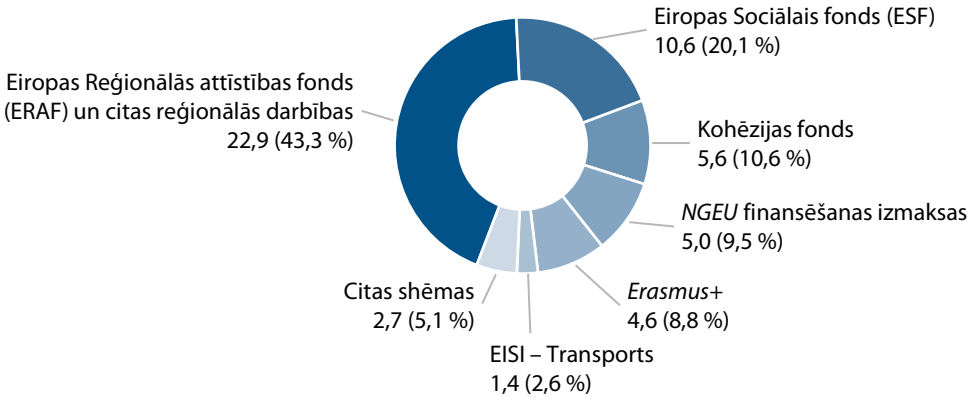

Avots: ERP, pamatojoties uz Eiropas Savienības 2025. gada konsolidēto pārskatu datiem.

Kohēzijas politikas fondu (Eiropas Reģionālās attīstības fonda / Kohēzijas fonda un Eiropas Sociālā fonda) pārvaldību un īstenošanu dala Komisija un dalībvalstis. DFS 2. kategorija aptver ES finansējumu arī ar to programmu vai darbību starpniecību, kuras vai nu tieši pārvalda Komisijas ģenerāldirektorāti (ĢD), tostarp izmantojot ES izpildaģentūras, vai kuras pārvalda netieši ar partnerorganizāciju vai citu iestāžu atbalstu, piemēram, *Erasmus+* valstu aģentūru atbalstu. Tā ietver arī *NGEU* finansēšanas izmaksas tām programmām, ko pārvalda par kohēzijas politiku atbildīgie ģenerāldirektorāti. Tās veidoja vairāk nekā ceturto daļu no mūsu revīzijas datu kopas, kas ir ievērojami lielāka daļa nekā 2024. gadā, un tām ir raksturīgs zems risks. Mēs konstatējām, ka tās ir likumīgas un pareizas.

Mēs revidējām izdevumus, kurus Komisija 2025. gadā bija apstiprinājusi iekļaušanai gada pārskatos. Maksājumi 2025. gadā, kas parādīti 17. attēlā, ietvēra avansa maksājumus, kurus mēs revidējam turpmākajos gados, tiklīdz tie tiek dzēsti. Tādējādi mūsu revīzijas datu kopa par 2025. gadu bija 18,3 miljardi EUR. Tā ir gandrīz vienmērīgi sadalīta starp DFS 2.a un 2.b apakškategoriju.

Ko mēs noskaidrojām

Revidētā summa	Vai būtisks kļūdu līmenis?	Iespējamākā kļūdu līmeņa aplēse
18,3 miljardi EUR	Jā	6,6 % (2024. gadā – 5,7 %)

Attiecībā uz 2025. gadu mūsu aplēstais kļūdu īpatsvars DFS 2. izdevumu kategorijā ir 6,6 %, un tas atkal pārsniedz 2 % būtiskuma slieksni. Šā secinājuma pamatā ir 158 darījumu revīzija, kurā mēs konstatējām un izteicām skaitļos 53 kļūdas (2024. gadā – 44 kļūdas 223 darījumu izlasē).

17. attēlā ir parādīts mūsu aplēstais kļūdu līmenis 2021.–2025. gadā.

17. attēls. Aplēstais kļūdu līmenis

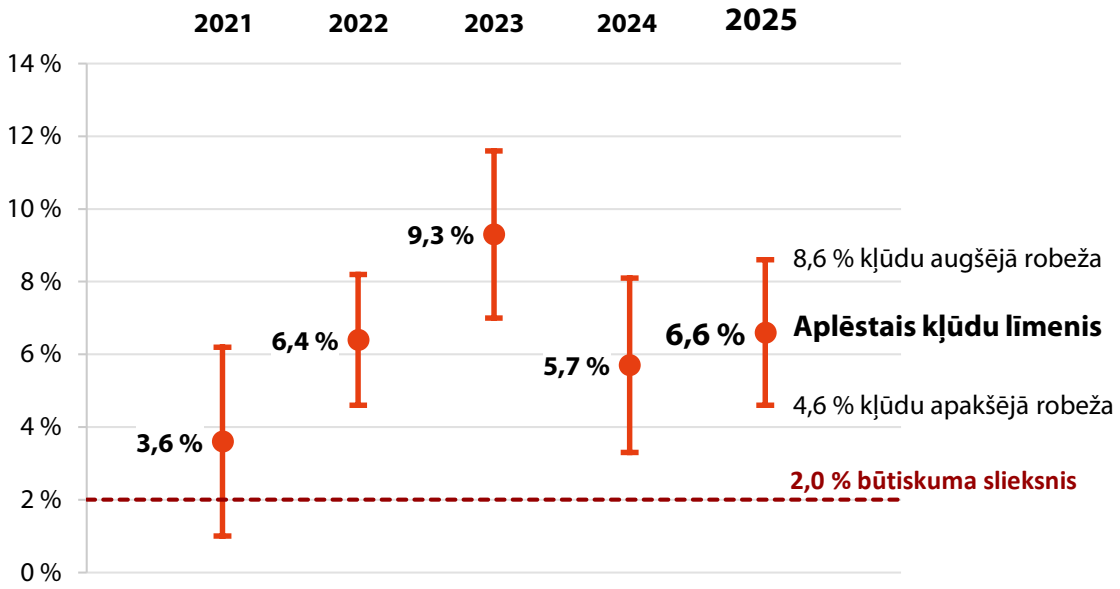

Avots: ERP.

Galvenie mūsu konstatēto kļūdu veidi ir parādīti ***18. attēlā***.

18. attēls. Galvenie kļūdu veidi(*)

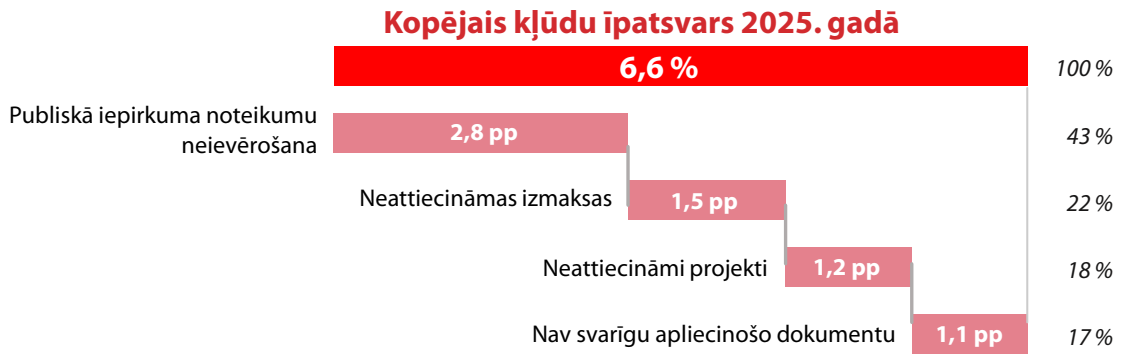

pp: procentpunkti

(*) Šajā attēlā nav parādītas visas mūsu konstatētās kļūdas, jo dažus atsevišķus darījumus ietekmēja vairāk nekā viena veida kļūdas. Šādā gadījumā, aprēķinot kļūdu īpatsvaru, mēs ņemam vērā tikai kļūdu ar vislielāko skaitļos izteikto vērtību.

Avots: ERP.

Kohēzija – dalīta pārvaldība

Visbiežāk konstatētās kļūdas bija saistītas ar neattiecināmām izmaksām vai projektiem. 21 no 48 kļūdām (44 %), kuras izteicām skaitļos dalītā pārvaldībā, bija attiecināma uz vienu no šiem diviem veidiem. Lielākā daļa no šīm kļūdām bija saistītas ar neattiecināmām izmaksām. Mēs konstatējām arī vienu projektu, kas nebija tiesīgs saņemt ES finansējumu.

Kopīgo noteikumu regula (KNR) paredz, ka saņēmējiem un programmu iestādēm ir jāuztur sistēmas, procedūras un dokumentācija pienācīgas revīzijas takas nodrošināšanai. Mēs konstatējām, ka attiecībā uz 14 no pārbaudītajiem darījumiem (29 % no kļūdām mūsu dalītās pārvaldības izlasē, kuras mēs izteicām skaitļos) ne programmu iestādes, ne saņēmēji nevarēja mums iesniegt dokumentus, kurus mēs uzskatījām par būtiskiem, lai pierādītu atbilstību attiecināmības nosacījumiem un citām prasībām.

64 darījumi mūsu dalītās pārvaldības izdevumu izlasē ietvēra iepirkuma procesus. 18 gadījumos no tiem nebija ievēroti ES vai valstu publiskā iepirkuma noteikumi. Mēs izteicām skaitļos 13 no tiem saskaņā ar mūsu atjaunināto metodiku. Viens no visbiežāk konstatētajiem publiskā iepirkuma kļūdu veidiem gan dalītā, gan tiešā pārvaldībā ir situācija, kad līgumslēdzējas iestādes bija apstiprinājušas būtiskas izmaiņas, ko līgumslēdzējs veica sākotnējā līgumā. Lai gan līgumos var veikt izmaiņas, jāievēro ES direktīvas un valstu publiskā iepirkuma noteikumi. Publiskā iepirkuma procedūrās apzinājām arī citus kļūdu veidus.

Kā svarīgs vienkāršošanas pasākums tika ieviestas vienkāršotu izmaksu iespējas. ES noteikumi paredz, ka vienkāršotu izmaksu iespēju metodikai ir jānodrošina, ka tās ir taisnīgas, objektīvas un pārbaudāmas. Finansējuma saņēmēji izmantoja vienkāršotu izmaksu iespējas, lai deklarētu izmaksas 65 darījumiem (52 %) mūsu izlasē, piemērojot vai nu vienotas likmes vai vienības izmaksu standarta likmes, vai abu apvienojumu. Piecos ESF+ darījumos, kuros tika izmantotas vienkāršotu izmaksu iespējas, mēs vai nu nevarējām apstiprināt izmantotās vienotās likmes vai vienības izmaksu pamatojumu, vai arī konstatējām, ka tas ir novecojis. Divos no šiem gadījumiem mēs konstatējām nevajadzīgu sarežģītību, proti, vadošās iestādes izvēlējās izveidot savas, nevis izmantot standarta vienkāršotu izmaksu iespējas, kas paredzētas KNR.

Noturība un vērtības – tieši pārvalda Komisija

Mēs izteicām skaitļos četras kļūdas, kad Komisija tieši atbalstīja projektus, izmantojot Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūru (*CINEA*), Eiropas Izglītības un kultūras izpildaģentūru (*EACEA*) un Eiropas Komisijas Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorātu (EMPL ĢD). Mēs konstatējām vēl divas kļūdas darbībās, kas finansētas *Erasmus+* ietvaros.

Komisijas novērtējums par dalībvalstu pārvaldības un kontroles sistēmām 2025. gadā

Komisijas pašas sniegtais novērtējums bija tāds, ka 2025. gadā dalībvalstu pārvaldības un kontroles sistēmas (vadošās iestādes / starpniekstruktūras un revīzijas iestādes) vai nu nedarbojās labi, vai arī bija tikai daļēji efektīvas 72 no 617 REGIO ĢD programmām un 41 no 384 EMPL ĢD programmām. Tas ietver programmas gan no 2014.–2020. gada, gan no 2021.–2027. gada perioda. Rezultātā Komisija savās 2025. gada ticamības deklarācijās iekļāva atrunas par lielāko daļu no šīm programmām. Ņemot vērā Komisijas revīzijas rezultātus un mūsu pašu konstatējumus, mēs piekrītam Komisijas secinājumam, ka pārvaldības un kontroles sistēmas nedarbojās efektīvi visās dalībvalstīs.

Interreg programmu mērķis ir veicināt sadarbību starp reģioniem visā ES. Tā kā tajās ir iesaistīta vairāk nekā viena valsts, to pārvaldība salīdzinājumā ar citām dalītās pārvaldības programmām ir pakļauta atšķirīgiem riska faktoriem. Lai gan Komisija šīs programmas uzskata par zema riska programmām, 12 revidētajos *Interreg* projektos mēs konstatējām septiņus neatbilstības gadījumus. Rezultātā mēs neapstiprinām Komisijas riska novērtējumu.

2014.–2020. gada perioda slēgšana un 2021.–2027. gada perioda īstenošana

Līdz 2025. gada maija beigām, kas bija sākotnējais 2014.–2020. gada programmu slēgšanas termiņš (pirms *STEP* regulas), Komisija bija apstiprinājusi pēdējos pārskatus un galīgos īstenošanas ziņojumus par 93 programmām. Atlikušajām 348 programmām dalībvalstis izmantoja *STEP* regulā piešķirto iesniegšanas termiņa pagarinājumu. Komisija veic dokumentu pārbaudes par galīgajām apliecinājumu paketēm, ko tā saņem no valstu iestādēm plānošanas perioda beigās. Mūsu 16 programmu izlasē par 2014.–2020. gada plānošanas periodu konstatējām trīs gadījumus, kad nebija ņemti vērā konstatējumi no revīzijām, kuras mēs bijām pabeiguši, bet attiecībā uz kurām Komisija vēl nebija noslēgusi likumības un pareizības procedūras. Tādējādi Komisijas apstiprinātajos galīgajos pārskatos joprojām ir iespējams veikt korekcijas.

2021.–2027. gada plānošanas periodā īstenošana bija lēnāka, nekā sākotnēji plānots. Lēna apgūšana var radīt papildu spiedienu dalībvalstīm izlietot tām pieejamos līdzekļus, tuvojoties plānošanas perioda beigām, un var mazināt vadošo un revīzijas iestāžu veikto pārbaužu efektivitāti.

Ko mēs iesakām

Attiecībā uz vienkāršotu izmaksu iespējām Komisijai būtu:

- jāmudina vadošās iestādes izmantot Kopīgo noteikumu regulā un attiecīgo fondu regulās pieejamās (standarta) vienkāršotu izmaksu iespējas;

- jāatgādina vadošajām iestādēm saglabāt dokumentāciju, kas pamato vienkāršotu izmaksu iespējas, kuras paliek spēkā no iepriekšējiem plānošanas periodiem, un to pienācīgi atjaunināt;

- turpināt atbalstīt dalībvalstis ar mērķi uzlabot to zināšanas par vienkāršotu izmaksu iespējām, veicinot labas prakses apmaiņu starp vadošajām iestādēm attiecībā uz vienkāršotu izmaksu iespēju izveidi un piemērošanu un īpašu uzmanību pievēršot sarežģītības mazināšanai saņēmējiem un galasaņēmējiem.

Attiecībā uz *Interreg* programmām Komisijai iesakām novērtēt un vajadzības gadījumā atjaunināt savu riska novērtējumu, ņemot vērā mūsu šogad konstatētās kļūdas, kā arī sava revīzijas darba iznākumu, un attiecīgi rīkoties.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Mūsu sagatavotā 2025. gada pārskata 6. nodaļas pilns teksts pieejams mūsu ***tīmekļa vietnē*** *(**eca.europa.eu**).*

Dabas resursi

Kopā: 59,6 miljardi EUR (33,8 % no ES budžeta izdevumiem)

Ko mēs revidējām

Šajā nodaļā ir izklāstīti mūsu konstatējumi saistībā ar DFS 3. kategoriju "Dabas resursi un vide". Šīs kategorijas galvenās darbības un izdevumi 2025. gadā ir apkopoti ***19. attēlā***.

19. attēls. DFS 3. izdevumu kategorijas maksājumi 2025. gadā

(miljardi EUR)

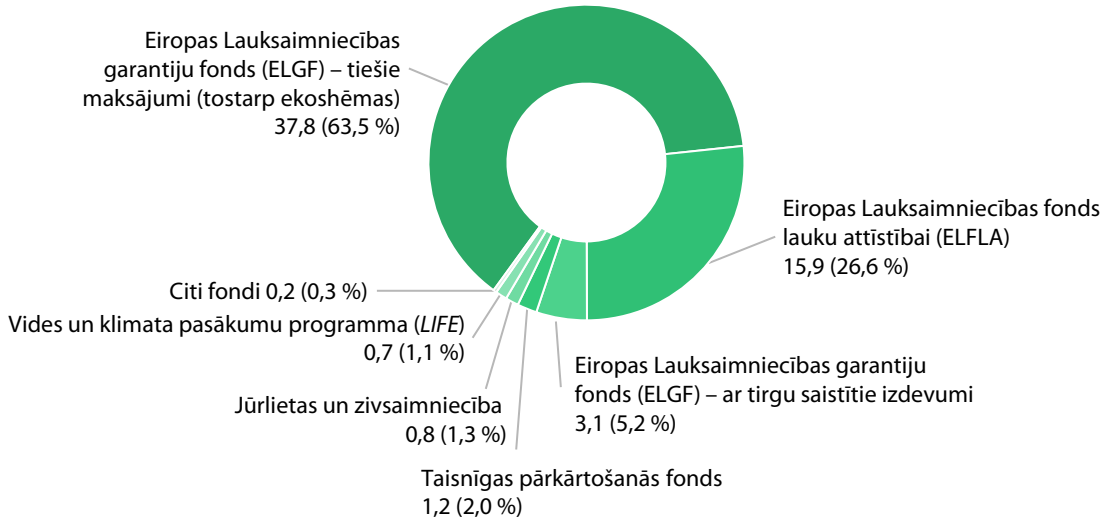

Avots: ERP, pamatojoties uz Eiropas Savienības 2025. gada konsolidēto pārskatu datiem.

2025. gadā kopējā lauksaimniecības politika (KLP) veidoja lielāko daļu (95,3 %) no ES izdevumiem DFS 3. kategorijā. 2023.–2027. gada periodā KLP ir trīs vispārīgi mērķi:

- attīstīt gudru, konkurētspējīgu, izturētspējīgu un daudzveidīgu lauksaimniecības nozari, kas garantē ilgtermiņa pārtikas nodrošinājumu;
- atbalstīt un stiprināt vides aizsardzību, tostarp bioloģisko daudzveidību, un rīcību klimata jomā;
- stiprināt sociālekonomisko vidi lauku apvidos.

DFS 3. izdevumu kategorijā ietilpst arī:

- Taisnīgas pārkārtošanās fonds (TPF), kas atbalsta reģionus un cilvēkus, kurus skar pārkārtošanās uz klimatneitralitāti;
- izdevumi saskaņā ar jūrlietu un zivsaimniecības politiku, ko finansē Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonds (EJZAF) un par ko atbild Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāts (MARE ĢD);

- vides un klimata pasākumu programma *LIFE*, par kuru atbild Vides ģenerāldirektorāts (ENV ĢD), Klimata politikas ģenerāldirektorāts (CLIMA ĢD) un Enerģētikas ģenerāldirektorāts (ENER ĢD).

Ko mēs noskaidrojām

Darījumu pārbaudes rezultāti

Revidētā summa	Vai būtisks kļūdu līmenis?	Iespējamākā kļūdu līmeņa aplēse
58,3 miljardi EUR	Jā	3,9 % (2024. gadā – 2,6 %)

No 228 pārbaudītajiem darījumiem 46 darījumos (20 %) bija kļūdas. Pamatojoties uz 36 kļūdām, ko esam izteikuši skaitļos, mūsu aplēstais kļūdu līmenis ir 3,9 %. Sk. ***20. attēlu***.

20. attēls. Darījumu pārbaudes rezultāti

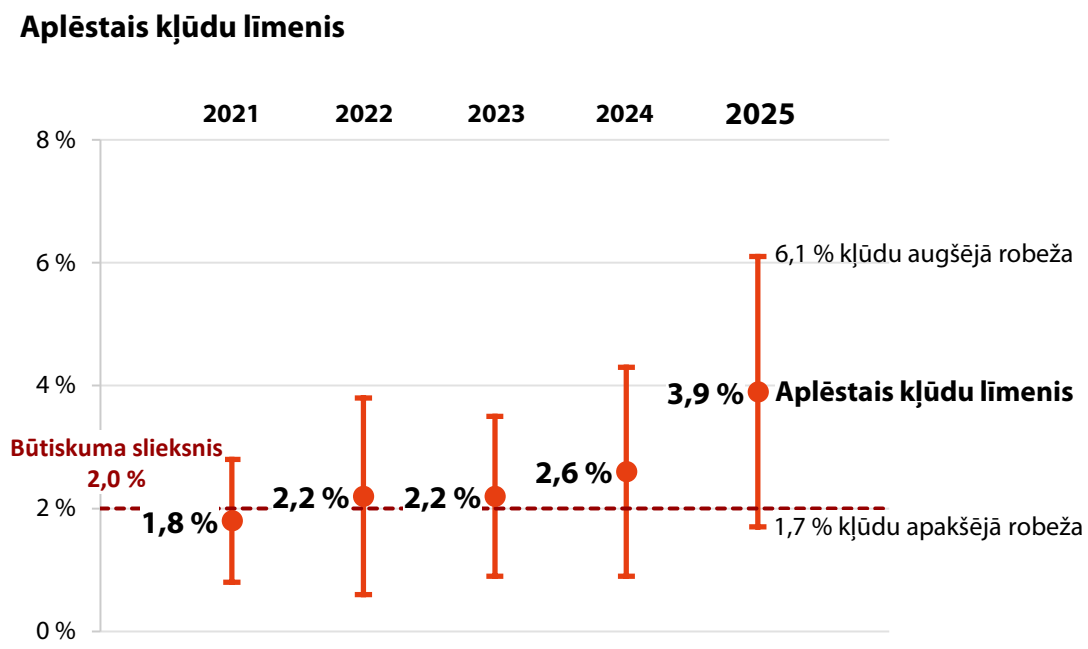

Avots: ERP.

Aplēstā kļūdu līmeņa sadalījums 2025. gadā atbilstoši kļūdu kategorijām ir parādīts ***21. attēlā***.

21. attēls. Lielu daļu aplēstā kļūdu līmeņa veido kļūdas, kas ir neattiecināmu zemes platību deklarēšana

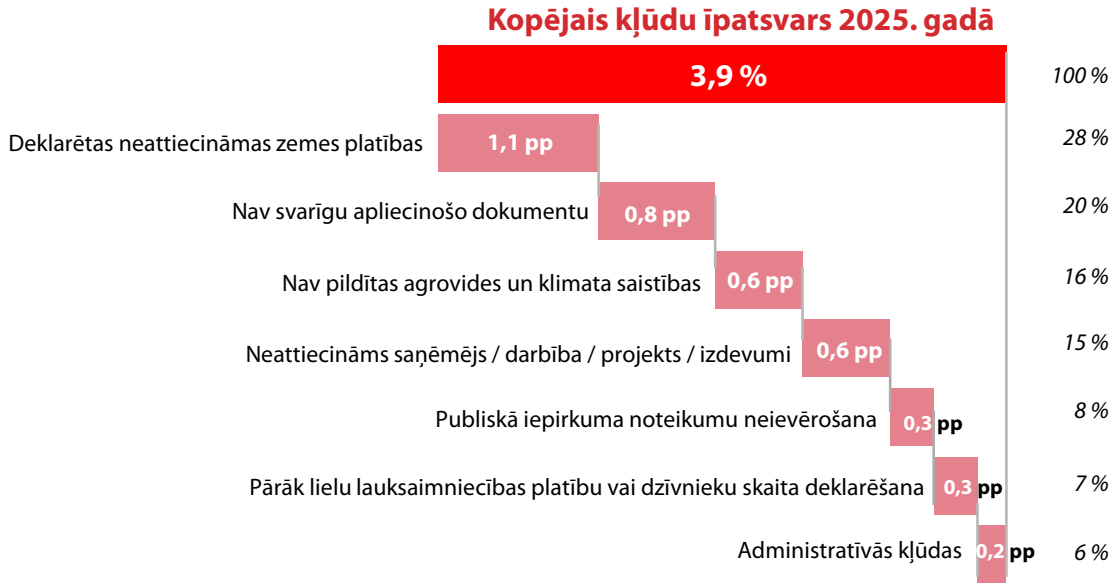

pp: procentpunkti

Avots: ERP.

Mūsu rezultāti liecina, ka kļūdu līmenis bija zemāks tiešajos maksājumos (izņemot ekoshēmas), kas veido vairāk nekā pusi no KLP izdevumiem un 49 % no izdevumiem šajā DFS kategorijā, nekā kļūdu līmenis citās izdevumu jomās kopumā (ekoshēmas, lauku attīstība, tirgus pasākumi, TPF, jūrlietu un zivsaimniecība politika un vide un klimatrīcība), kas veido 51 % no izdevumiem.

Tiešie maksājumi

Mēs konstatējām astoņas skaitļos izsakāmas kļūdas 63 pārbaudītajos tiešo maksājumu darījumos (izņemot ekoshēmas). Piecas no šīm kļūdām bija nedaudz lielāku platību vai dzīvnieku skaita deklarēšana, divas – neattiecināmu zemes platību deklarēšana – un viena – maksājumtiesību nepareiza aprēķināšana.

40 ekoshēmu darījumos mēs konstatējām deviņas skaitļos izsakāmas kļūdas. Trīs kļūdu iemesls bija neattiecināmu zemes platību deklarēšana. Attiecīgās platības uzskatāmas par neattiecināmām, jo trūkst pierādījumu tam, ka zeme likumīgi atrodas saņēmēju rīcībā. Turklāt mēs konstatējām divas kļūdas, kas bija obligātu dokumentu trūkums, divas – finansēšanas prasību neievērošana – un divas – pārāk lielu platību deklarēšana.

Lauku attīstība, tirgus pasākumi un citas politikas jomas

Turpmāk uzskaitīti mūsu pārbaudītie darījumi un skaitļos izteiktās kļūdas.

- No 52 pārbaudītajiem ar platību vai dzīvniekiem saistītajiem lauku attīstības darījumiem 6 darījumos bija skaitļos izsakāmas kļūdas. To vidū bija trīs gadījumi, kad bija deklarēta pārāk liela platība, divi agrovides un klimata saistību neizpildes gadījumi un viens gadījums, kad trūka pierādījumu par likumīgu rīkošanos ar zemi.

- Mēs pārbaudījām 53 lauku attīstības maksājumus investīciju projektiem, tostarp investīcijas materiālajos aktīvos, pamatpakalpojumos un ciematu atjaunošanā, kā arī mežsaimniecības attīstībā. No šiem 53 maksājumiem 8 bija saistīti ar 2023.–2027. gada KLP, savukārt 45 bija saistīti ar 2014.–2022. gada KLP. Mēs izteicām skaitļos kļūdas astoņos maksājumos: vienā maksājumā saistībā ar 2023.–2027. gada KLP un septiņos saistībā ar 2014.–2022. gada KLP. Maksājumos konstatējām vienu vai vairākas kļūdas, kas izrietēja no neattiecināmu izdevumu vai darbību deklarēšanas, publiskā iepirkuma noteikumu neievērošanas vai atbalsta likmes nepareizas aprēķināšanas.

- 12 pārbaudītajos tirgus pasākumu darījumos mēs konstatējām vienu skaitļos izsakāmu kļūdu. Tā bija saistīta ar pārāk lielas platības deklarēšanu vīna dārza vēlreizējai apstādīšanai.

- Attiecībā uz citām politikas jomām, kas nav saistītas ar KLP, mēs revidējām astoņus darījumus un konstatējām četras skaitļos izsakāmas kļūdas. Trīs no tām bija saistītas ar neattiecināmām izmaksām *LIFE* projektu ietvaros, un viena – ar pārāk augstu novērtējumu saņēmēja ieguldījumam natūrā kādā TPF projektā.

2023.–2027. gada KLP snieguma ziņojumu izskatīšana

Mēs pārbaudījām Komisijas pieeju pārliecības sniegšanai par maksājumu aģentūru 2024. finanšu gada snieguma ziņojumu precizitāti. Atlasījām 10 maksājumu aģentūras no deviņām dalībvalstīm un izpētījām galvenās pārbaudes, ko veica to sertifikācijas struktūras un Komisija, lai nodrošinātu snieguma datu precizitāti.

Kopumā mēs nekonstatējām problēmas saistībā ar pārliecību, ko sniedza 8 no 10 mūsu pārbaudītajām maksājumu aģentūrām. Attiecībā uz Franciju un Vāciju mūsu paveiktā darba rezultātā guvām apstiprinājumu, ka kavēšanās ar datu nosūtīšanu ietekmēja sertifikācijas struktūru spēju pārbaudīt skaitļus un tādējādi to spēju sniegt pārliecību par dažu paziņotās informācijas elementu precizitāti. Jāatzīmē, ka no 2025. finanšu gada snieguma noskaidrošanas procedūra ir pārtraukta.

Ko mēs iesakām

Komisijai būtu jāsadarbojas ar dalībvalstīm, lai uzlabotu to kontroles sistēmas nolūkā nodrošināt, ka deklarētā zeme likumīgi atrodas saņēmēju rīcībā.

Avots: ERP.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Mūsu sagatavotā 2025. gada pārskata 7. nodaļas pilns teksts pieejams mūsu ***tīmekļa vietnē*** *(**eca.europa.eu**).*

Migrācija un robežu pārvaldība, Drošība un aizsardzība

Kopā: 5,7 miljardi EUR (3,3 % no ES budžeta izdevumiem)

Ko mēs revidējām

Šajā nodaļā ir izklāstīti mūsu konstatējumi saistībā ar DFS 4. kategoriju "Migrācija un robežu pārvaldība" un 5. kategoriju "Drošība un aizsardzība". Šo kategoriju galvenās darbības un izdevumi 2025. gadā ir apkopoti ***22. attēlā*** un ***23. attēlā***.

Migrācija un robežu pārvaldība

22. attēls. DFS 4. izdevumu kategorijas maksājumi 2025. gadā

(miljardi EUR)

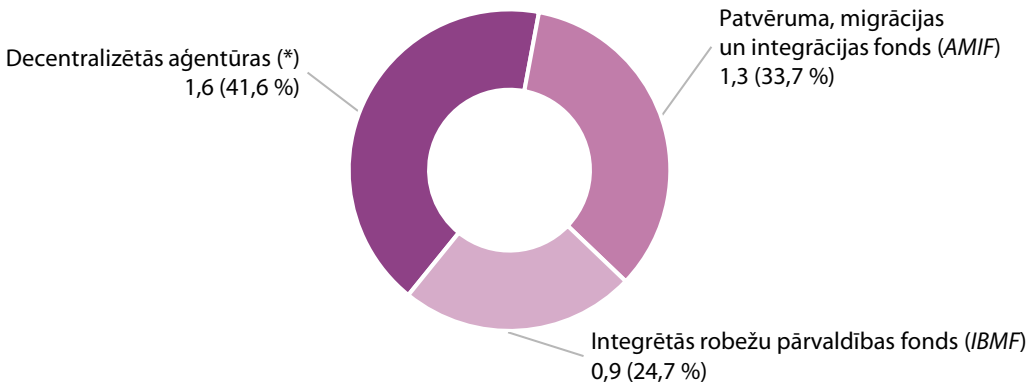

(*) Maksājumus decentralizētajām aģentūrām mēs aplūkojam savā gada ziņojumā par ES aģentūrām.

Avots: ERP, pamatojoties uz ES 2025. gada konsolidēto pārskatu datiem.

4. kategorijas izdevumi ir vērsti uz atbalstu valsts iestādēm, kas uzņem patvēruma meklētājus un migrantus tūlīt pēc viņu ierašanās, kopējas patvēruma un migrācijas politikas izstrādi un efektīvas atgriešanas nodrošināšanu.

Ievērojama daļa izdevumu 2025. gadā attiecās uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu (*AMIF*) un Integrētās robežu pārvaldības fonda Finansiālā atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (*BMVI*) 2021.–2027. gada DFS ietvaros. *AMIF* un Iekšējās drošības fonda Robežu pārvaldības un vīzu instruments (IDF-Robežas un vīzas) 2014.–2020. gada DFS ietvaros atrodas slēgšanas procesā.

Vēl viena nozīmīga izdevumu joma DFS 4. kategorijā ir finansējums decentralizētajām aģentūrām. Tās ir Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (*Frontex*), Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra (*EUAA*) un Eiropas Savienības Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (*eu-LISA*).

Drošība un aizsardzība

23. attēls. DFS 5. izdevumu kategorijas maksājumi 2025. gadā

(miljardi EUR)

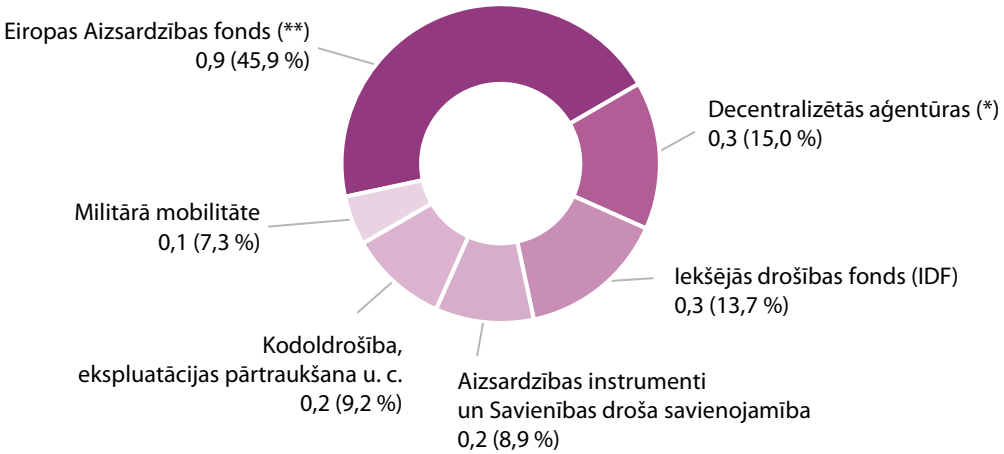

(*) Maksājumus decentralizētajām aģentūrām mēs aplūkojam savā gada ziņojumā par ES aģentūrām.
(**) Šī izdevumu joma ietver projektu finansēšanu no vairākiem fondiem (Eiropas Aizsardzības fonds, Eiropas aizsardzības rūpniecības attīstības programma un Munīcijas ražošanas atbalsta akts).

Avots: ERP, pamatojoties uz ES 2025. gada konsolidēto pārskatu datiem.

5. kategorijas izdevumi ietver programmas, kas stiprina Eiropas iedzīvotāju drošību un drošumu, uzlabojot ES aizsardzības spējas un nodrošinot instrumentus reaģēšanai krīzes situācijās.

- “Drošības” komponents ietver finansējumu no Iekšējās drošības fonda (IDF) 2021.–2027. gadam un Iekšējās drošības fonda – Policijas instrumenta (IDF – Policija) 2014.–2020. gadam slēgšanu. Šis komponents ietver arī finansējumu kodoliekārtu ekspluatācijas pārtraukšanai Bulgārijā, Lietuvā un Slovākijā un finansējumu ES decentralizētajām aģentūrām drošības jomā.

- “Aizsardzības” komponents ietver Eiropas aizsardzības rūpniecības attīstības programmu, Eiropas Aizsardzības fondu, Munīcijas ražošanas atbalsta aktu un instrumentu Eiropas aizsardzības industrijas pastiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu. Ar tiem tiek atbalstīti sadarbīgi aizsardzības projekti visos pētniecības un izstrādes posmos, un tos pārvalda Komisijas Aizsardzības rūpniecības un kosmosa ģenerāldirektorāts (DEFIS ĢD). Komponents atbalsta arī militāro mobilitāti ar īpašu budžetu no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta, kas ir saistīts ar Eiropas transporta tīkla iedaļu pielāgošanu civilām un militārām vajadzībām.

Ko mēs noskaidrojām

Darījumu pareizība

No 28 mūsu pārbaudītajiem darījumiem 14 darījumos bija kļūdas. Mēs esam izteikuši skaitļos 9 kļūdas, kurām bija finansiāla ietekme uz summām, kas segtas no ES budžeta. Šīs kļūdas bija saistītas ar trūkumiem dotāciju piešķiršanas procedūrās un līgumu vai dotāciju nolīgumu neatbilstīgu grozīšanu un cita veida neattiecināmiem izdevumiem.

Mēs konstatējām arī 17 gadījumus, kad nebija ievēroti tiesību akti un finanšu noteikumi, taču tiem nebija finansiālas ietekmes uz ES budžetu. Šie gadījumi bija saistīti, piemēram, ar nepietiekamu revīzijas izsekojamību, pierādījumu trūkumu par interešu konflikta neesamības pasākumiem un nepilnībām fiksētas summas dotāciju izstrādē.

Iekšējās kontroles sistēmu elementu pārbaude

Mūsu pārbaudītās trīs revīzijas iestādes (Bulgārijā, Čehijā un Francijā) bija izstrādājušas un ieviesušas pietiekami kvalitatīvas un izvērstas procedūras ziņošanai par savu darbu gada kontroles ziņojumā. Kopumā konstatējām, ka revīzijas iestādēm bija izvērstas revīzijas programmas un kontrolsaraksti savu secinājumu pamatošanai. Tomēr vienā revīzijas iestādē mēs konstatējām trūkumu, kad daļa revidēto izmaksu nebija pamatotas ar dokumentāriem pierādījumiem.

Mēs arī novērtējām Komisijas darbības, ko tā veikusi, lai pārbaudītu izdevumu attiecināmību divām dalībvalstīm 2014.–2020. gada plānošanas perioda slēgšanas laikā. Mēs konstatējām trūkumu slēgšanas darbībās attiecībā uz Apvienoto Karalisti, jo Komisija no sava tīrvērtes lēmuma nebija izslēgusi summu, kuru mēs iepriekš bijām konstatējuši kā neattiecināmu.

Ko mēs iesakām

Komisijai vajadzētu:

- veikt pasākumus, lai palielinātu dalībvalstu vadošo iestāžu informētību par to pienākumiem saistībā ar dotāciju un publisko līgumu piešķiršanu;
- attiecībā uz tieši pārvaldītiem projektiem pārskatīt un vajadzības gadījumā pastiprināt pārbaudes saistībā ar saņēmēju pasākumiem, ar ko nosaka interešu konflikta neesību, valsts un ES noteikumu ievērošanu attiecībā uz publiskā iepirkuma līgumu grozīšanu un pietiekamas dokumentācijas saglabāšanu deklarēto izmaksu pamatošanai.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Mūsu sagatavotā 2025. gada pārskata 8. nodaļas pilns teksts pieejams mūsu ***tīmekļa vietnē*** *(**eca.europa.eu**).*

Kaimiņvalstis un pasaule

Kopā: 17,2 miljardi EUR (9,7 % no ES budžeta izdevumiem)

Ko mēs revidējām

DFS 6. kategorijas izdevumi ietver vairākus finansēšanas instrumentus, no kuriem kā galvenie jāmin Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments "Eiropa pasaulē" (*NDICI* –"Eiropa pasaulē"), humānās palīdzības budžets un Pirmspievienošanās palīdzības instruments. Šīs kategorijas galvenās darbības un izdevumi 2025. gadā ir apkopoti ***24. attēlā***.

24. attēls. DFS 6. izdevumu kategorijas maksājumi 2025. gadā

(miljardi EUR)

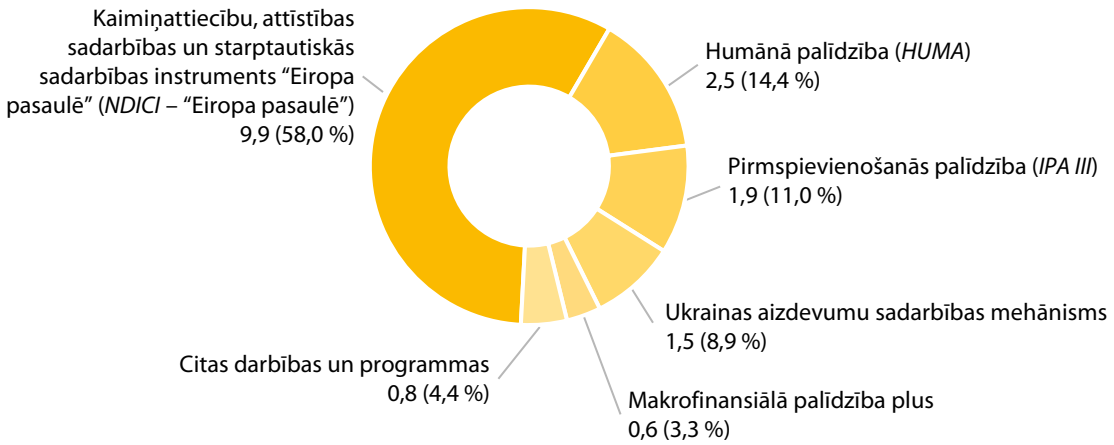

Avots: ERP, pamatojoties uz ES 2025. gada konsolidēto pārskatu datiem.

Instrumenta *NDICI* – "Eiropa pasaulē" vispārējais mērķis ir atbalstīt un veicināt ES vērtības, principus un pamatintereses pasaulē un palīdzēt veicināt multilaterālismu un spēcīgākas partnerības ar trešām valstīm. ES arī sniedz uz vajadzībām balstītu humāno palīdzību cilvēkiem, kurus skārušas cilvēku izraisītas katastrofas un dabas apdraudējumi, īpašu uzmanību pievēršot visneaizsargātākajām personām.

Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta mērķis ir atbalstīt saņēmējvalstis pieņemt un īstenot ES vērtībām atbilstošas reformas nolūkā pievienoties ES, tādējādi veicinot to stabilitāti, drošību un labklājību.

2025. gadā 6. izdevumu kategorijā pirmo reizi bija iekļauti maksājumi, kas saistīti ar Ukrainas aizdevumu sadarbības mehānismu (UASM). UASM izmanto ieņēmumus no imobilizētiem Krievijas valsts aktīviem, lai apkalpotu un atmaksātu ES un G7 makrofinansiālās palīdzības aizdevumus Ukrainai.

Galvenie ģenerāldirektorāti (ĢD) un dienesti ES ārējās darbības īstenošanā 2025. gadā bija Starptautisko partnerību ģenerāldirektorāts (INTPA ĢD), Paplašināšanās un austrumu kaimiņreģiona ģenerāldirektorāts (ENEST ĢD), Eiropas Civilās aizsardzības un humānās palīdzības operāciju ģenerāldirektorāts (ECHO ĢD), Tuvo Austrumu, Ziemeļāfrikas un Persijas līča ģenerāldirektorāts (MENA ĢD) un Ārpolitikas instrumentu dienests (*FPI*).

2025. gadā maksājumi kategorijai "Kaimiņattiecības un pasaule" bija 17,2 miljardi EUR (priekšfinansējums un starpposma un galīgie maksājumi), un maksājumus veica, izmantojot vairākus instrumentus un izmaksāšanas veidus, kas var būt būvdarbu/piegāžu/pakalpojumu līgumi, dotācijas, īpaši aizdevumi, aizdevumu garantijas un finansiālā palīdzība, budžeta atbalsts un citi mērķtiecīgi budžeta atbalsta veidi trešās valstīs.

Ko mēs noskaidrojām

Darījumu pareizība

Revidētā summa	Vai būtisks kļūdu līmenis?	Aplēstais iespējamākais kļūdu līmenis
12,5 miljardi EUR	Jā	2,5 % (2024. gadā – 4,9 %)

No 138 mūsu pārbaudītajiem darījumiem 52 darījumos (37,7 %) bija kļūdas. Pamatojoties uz 43 kļūdām, ko esam izteikuši skaitļos, mūsu aplēstais kļūdu līmenis ir 2,5 %.

Maksājumi, kas saistīti ar UASM, veidoja 1,53 miljardus EUR (12 % no mūsu revīzijas datu kopas). Tas ir pagaidu instruments, un saistītie darījumi (neparedzētas papildu peļņas maksājumi Ukrainai) būtiski atšķiras no pārējās mūsu revīzijas datu kopas šajā kategorijā. Mēs revidējām divus ar UASM saistītus darījumus, kuru kopējā vērtība bija 1,23 miljardi EUR.

Mēs apzinājām dažādus kļūdu veidus, kas ietekmē vairākus darījumus un kas atkārtojas vairākus revīzijas gadus. Galvenie kļūdu veidi bija netiešo izmaksu kā tiešo izmaksu iekļaušana algu sarakstā, publiskā iepirkuma noteikumu neievērošana, nepareizu valūtas maiņas kursu piemērošana un priekšfinansējuma pārmērīga dzēšana.

Tāpat kā iepriekšējos gados, vairākas mūsu konstatētās kļūdas attiecās uz līgumiem, ko īsteno struktūras, kurām veikts pīlāru novērtējums (starptautiskas organizācijas, starptautiskas finanšu iestādes un valsts aģentūras), saskaņā ar netiešo pārvaldību. Attiecībā uz šādiem līgumiem Komisija apstiprināja izdevumus, pamatojoties uz finanšu pārskatu un pārvaldības deklarāciju. Pārvaldības deklarācija ir struktūras ar pīlārā novērtējumu pašdeklarācija, kas apliecina, ka iesniegtā finanšu informācija ir pienācīgi izklāstīta, pilnīga un precīza un ka tā ir sagatavota atbilstīgi līgumā noteiktajiem pienākumiem. No 43 kļūdām, ko esam izteikuši skaitļos, 14 attiecās uz šādiem līgumiem, veidojot 0,6 procentpunktus no aplēstā kļūdu līmeņa.

Šogad starptautiskās organizācijas mums sniedza pilnīgu piekļuvi revidēto darījumu apliecinošajiem dokumentiem. Tas ir uzlabojums salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, kad piekļuve bija ierobežota, jo tika piedāvāta pagaidu elektroniska aplūkošana tikai skatīšanās režīmā un dokumenti mums netika nosūtīti – tas kavēja revīzijas plānošanu, īstenošanu un kvalitātes kontroli. Mēs turpināsim uzraudzīt šo jautājumu un ziņot par to.

19 gadījumos, kad galasaņēmēju izdarītās kļūdas izteicām skaitļos, Komisijai bija pietiekami daudz informācijas, lai novērstu vai atklātu un izlabotu kļūdas pirms izdevumu apstiprināšanas. Ja Komisija būtu pienācīgi izmantojusi visu tās rīcībā esošo informāciju, šai nodaļai aplēstais kļūdu līmenis būtu bijis par 1,3 procentpunktiem zemāks.

Mēs konstatējām arī 33 gadījumus, kad nebija ievēroti tiesību akti un finanšu noteikumi, taču tiem nebija tiešas finansiālas ietekmes uz ES budžetu.

Ko mēs iesakām

Mēs iesakām Komisijai:

- uzlabot ekspertu atlases procedūru;
- stiprināt kontroles mehānismus, lai novērstu, ka atalgojuma izmaksas tiek apstiprinātas kā tiešās izmaksas.

*Vai vēlaties uzzināt vairāk? Mūsu sagatavotā 2025. gada pārskata 9. nodaļas pilns teksts pieejams mūsu **tīmekļa vietnē** (**eca.europa.eu**).*

Eiropas publiskā administrācija

Kopā: 13,8 miljardi EUR (7,8 % no ES budžeta izdevumiem)

Ko mēs revidējām

Šajā nodaļā ir izklāstīti mūsu konstatējumi saistībā ar DFS 7. kategoriju "Eiropas publiskā pārvalde". ES iestāžu un struktūru 2025. gada izdevumi šajā kategorijā apkopoti ***25. attēlā***.

25. attēls. DFS 7. izdevumu kategorijas maksājumi 2025. gadā

(miljardi EUR)

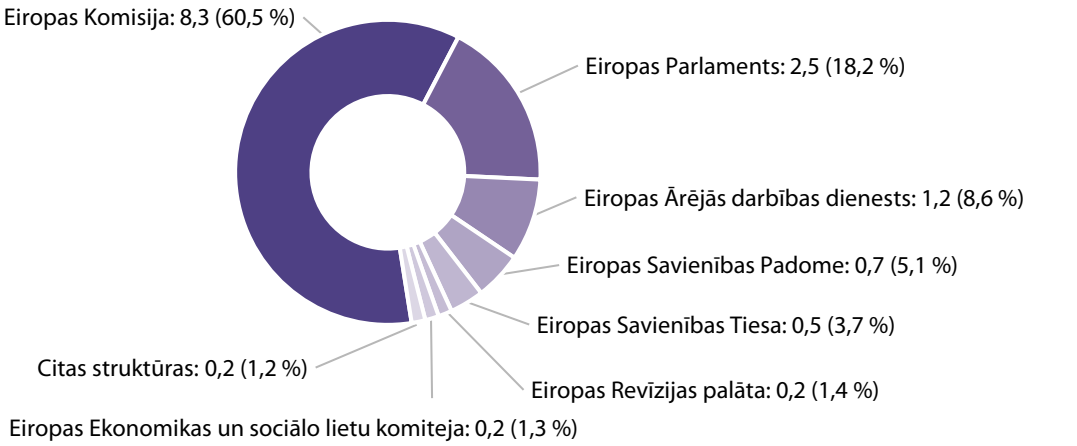

Avots: ERP, pamatojoties uz ES 2025. gada konsolidēto pārskatu datiem.

Administratīvie izdevumi ietver izdevumus par cilvēkresursiem, tostarp pensijām, un 2025. gadā tie veidoja aptuveni 71 % no kopējiem šīs kategorijas izdevumiem, un izdevumus par ēkām, iekārtām, energoresursiem, sakariem un informācijas tehnoloģiju. Mūsu darbs daudzu gadu garumā liecina, ka kopumā šajā izdevumu grupā risks nav liels.

Ko mēs konstatējām

Revidētā summa	Būtisks kļūdu līmenis
13,7 miljardi EUR	Nē – kļūdu līmenis nebija būtisks (tāpat kā 2024. gadā)

No 70 pārbaudītajiem darījumiem 18 darījumos (26 %) bija kļūdas. Pamatojoties uz deviņām kļūdām, kuras esam izteikuši skaitļos, mūsu aplēstais kļūdu līmenis ir zem būtiskuma sliekšņa.

Skaitļos izsakāmās kļūdas attiecās uz Eiropas Parlamenta, Padomes, Komisijas un Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) izdevumiem, galvenokārt iepirkuma nepilnību dēļ, piemēram, būtiskas dokumentācijas trūkuma dēļ. Eiropas Revīzijas palātas ārējais revidents ziņoja par vienu problēmu. Mēs konstatējām arī skaitļos neizsakāmas kļūdas, kas ietekmē Parlamentu, Komisiju, Tiesu un EĀDD. Mēs neatradām nozīmīgas problēmas attiecībā uz Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, Reģionu komiteju, Eiropas Ombudu un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju.

Eiropas Parlamentā kļūdas attiecās, piemēram, uz nepilnībām iepirkumā saistībā ar politiskās grupas veiktu maksājumu. Padome uzskata, ka kļūda ir saistīta ar nepareizi noteiktu dienas likmi IT pakalpojumiem. Komisijā kļūdas ietvēra nepamatotu pārcelšanās pabalstu un nepilnības ar ēkām saistītā iepirkumā, tostarp nepilnīgu dokumentāciju un trūkumus sarunu procedūrās.

Mēs pārbaudījām Komisijas Atalgojuma un individuālo tiesību biroja (PMO) iekšējās kontroles sistēmas. Mēs konstatējām nepilnības sensitīvu amatu noteikšanā un personāla mobilitātes pasākumos, kā arī trūkumus krāpšanas apkarošanas satvarā. Mēs konstatējām arī nepilnības pārbaudēs, ko izmanto, lai pārbaudītu pensionāru pastāvīgu atbilstību pensijas maksājumu saņemšanai, tostarp pēcpārbaudēs par trūkstošiem dzīves apliecinājuma ierakstiem un dzīves deklarāciju apstrādes procedūrās. Šīs nepilnības var mazināt kontroles efektivitāti un palielināt nepamatotu maksājumu risku.

Ko mēs iesakām

Komisijai vajadzētu uzlabot pārbaudes, ar kurām verificē pensionāru tiesības turpināt saņemt pensiju maksājumus.

*Vai vēlaties uzzināt vairāk? Mūsu sagatavotā 2025. gada pārskata 10. nodaļas pilns teksts pieejams mūsu **tīmekļa vietnē** (**eca.europa.eu**).*

Atveseļošanas un noturības mehānisms

Kopā: 45,4 miljardi EUR

Ko mēs revidējām

Atveseļošanas un noturības mehānismu (ANM) izveidoja ar Regulu (ES) 2021/241 (“Regula”), kas stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Tā tika grozīta 2023. gada februārī, ļaujot dalībvalstīm nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos (NANP) pievienot “*REPowerEU* nodaļu”, un 2024. gada februārī, ļaujot dalībvalstīm savos NANP kā aplēstās izmaksas iekļaut naudas iemaksas summu Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformas (*STEP*) izveidei. ANM izmanto, lai atbalstītu reformas un investīcijas dalībvalstīs kopš Covid-19 pandēmijas sākuma 2020. gada februārī (*REPowerEU* gadījumā – no 2022. gada 1. februāra), un tas darbosies līdz 2026. gada 31. decembrim.

Komisija īsteno ANM tiešā pārvaldībā, un tas nozīmē, ka Komisija ir tieši atbildīga par tā īstenošanu. Maksājumi no ANM ir atkarīgi no tā, vai dalībvalstis apmierinoši izpilda atskaites punktus un mērķrādītājus, kas noteikti pielikumos Padomes īstenošanas lēmumiem (PĪL), ar kuriem apstiprina dalībvalstu NANP. Papildu prasības ir tādas, ka mērķrādītājus vai atskaites punktus, kas iepriekš ir apmierinoši izpildīti, nedrīkst atcelt un ka netiek pārkāpts dubulta finansējuma novēršanas princips. Regulā izklāstītie attiecināmības nosacījumi paredz atbilstību attiecināmības periodam, atbilstību principam “nenodarīt būtisku kaitējumu” un valsts budžeta kārtējo izdevumu neaizstāšanu (izņemot pienācīgi pamatotus gadījumus). Dalībvalstīm ir jānodrošina, ka līdzekļu izmantošana atbilst piemērojamajiem ES un valsts tiesību aktiem, it īpaši attiecībā uz krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta novēršanu, atklāšanu un labošanu.

Līdz 2025. gada beigām Komisija bija veikusi 102 dotāciju maksājumus (2021. gadā vienu, 2022. gadā 13, 2023. gadā 23, 2024. gadā 28 un 2025. gadā 37) kopsummā par 223,9 miljardiem EUR. Tas nozīmē, ka 38 % no kopējā pieejamā (dotāciju) finansējuma joprojām ir pieejami izmaksai pēdējā ANM gadā.

ANM dotāciju izdevumi 2025. gadā bija 45,4 miljardi EUR, un mūsu revīzija aptvēra visus 37 dotāciju maksājumus kopā 40,1 miljarda EUR apmērā, kā arī dzēsto priekšfinansējumu 5,3 miljardu EUR apmērā. Mūsu revīzija neaptvēra ne galasaņēmējiem radušos izdevumu pareizību, ne ANM aizdevumu komponentu.

Ko mēs noskaidrojām

Revidētā summa	Vai būtisks kļūdu līmenis?
45,4 miljardi EUR	2025: mūsu konstatējumu kopējā ietekme ir būtiska, bet nav plaši izplatīta

Mēs identificējām konstatējumus ar finansiālu ietekmi 16 no 420 pārbaudītajiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem. Šie konstatējumi attiecās uz deviņiem no 37 ANM maksājumiem (un ar tiem saistīto dzēsto priekšfinansējumu) deviņās dalībvalstīs. Mēs secinām, ka šo konstatējumu minimālā finansiālā ietekme ir virs mūsu būtiskuma sliekšņa.

Ņemot vērā ANM izdevumu modeļa īpatnības un to, ka Komisijas maksājumu apturēšanas metodika balstās uz daudziem vērtējumiem, kas, iespējams, noved pie atšķirīgas interpretācijas, mēs nenosakām kļūdu īpatsvaru, kas būtu salīdzināms ar citām ES izdevumu jomām. ***26. attēlā*** ir parādīti to konstatējumu veidi, kuriem ir finansiāla ietekme.

26. attēls. Konstatējumu veidi, kuriem ir finansiāla ietekme

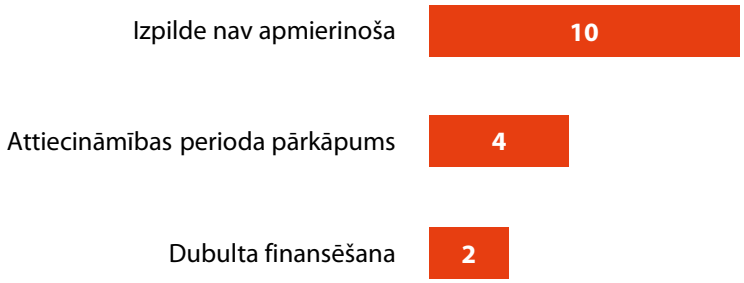

Avots: ERP.

Atskaites punkti un mērķrādītāji nav apmierinoši izpildīti

Savās pārbaudēs mēs konstatējām, ka 10 atskaites punkti un mērķrādītāji septiņās dalībvalstīs nebija apmierinoši izpildīti. Mēs konstatējām, ka nav izpildīti visi atskaites punktā vai mērķrādītājā prasītie elementi un ka šie trūkstošie elementi norāda uz novirzi, kas ir lielāka par pieļaujamu minimālu novirzi. Tomēr Komisija attiecīgos maksājumus bija veikusi.

Pasākumi, kas sākti pirms attiecināmības perioda

Regulā ir noteikts, ka ANM var finansēt tikai pasākumus, kas sākti ne agrāk kā 2020. gada 1. februārī, bet nav sniegti papildu kritēriji attiecībā uz to, kas ir uzskatāms par pasākuma "sākumu". Mēs joprojām uzskatām, ka par pasākuma sākumu būtu jāuzskata diena, kad rodas pirmās (juridiskās) saistības (piemēram, līguma, pirkuma pasūtījuma vai finansēšanas lēmuma veidā), jo tas ir ar pasākumu saistītās pirmās darbības sākums. Šāds līgums vai finansēšanas lēmums nosaka pienākumu, un atbilstoši tam sākas saimnieciska un produktīva darbība darbuzņēmēju un apakšuzņēmēju līmenī, un rezultātā tiek veikti turpmāki maksājumi.

Mēs konstatējām, ka projekti, ar kuriem bija jāizpilda četri mērķrādītāji saistībā ar diviem maksājumiem, bija uzsākti pirms 2020. gada februāra. Tāpēc šos četrus projektus nebūtu bijis jāfinansē no ANM.

Dubulta finansēšana

ANM ietvaros dubulta finansēšana rodas, ja vienas un tās pašas atskaites punkta vai mērķrādītāja pamatā esošās izmaksas tiek finansētas divreiz un/vai ja tie paši tiešie nodevumi tiek deklarēti un tādējādi finansēti divreiz, proti, vienu un to pašu nodevumu nevar no ES budžeta finansēt divreiz, pat ja viens no attiecīgajiem finansēšanas instrumentiem nav balstīts uz izmaksām. Mēs konstatējām divus dubultas finansēšanas gadījumus, kad nebūtu bijis jāsaņem finansējums no ANM.

Komisijas sākotnējā novērtējuma nepilnības

Saistībā ar 12 no 16 konstatējumiem ar finansiālu ietekmi mēs atklājām nepilnības Komisijas novērtējumā. Papildus tam mēs konstatējām vēl 28 gadījumus, kad Komisijas novērtējumā bija nepilnības, taču tās neskāra attiecīgā atskaites punkta / mērķrādītāja apmierinošu izpildi. Šajos gadījumos Komisija neveica pietiekamas pārbaudes, lai novērtētu kopā ar maksājuma pieprasījumu iesniegto datu ticamību, un mēs pieprasījām dalībvalstīm papildu informāciju.

Lai gan ir samazinājies pēc Komisijas revīzijām formulēto, bet vēl neieviesto svarīgo ieteikumu skaits, lielākā daļa šo ieteikumu tiek ieviesti ar kavēšanos

Komisija veic *ex post* revīzijas, lai atklātu un izlabotu kļūdas, kas saistītas ar darbībām pēc to apstiprināšanas. Kopš 2021. gada Komisija ir publicējusi 37 galīgos revīzijas ziņojumus ar 852 ieteikumiem 21 dalībvalstij. Komisijas viedoklis 2026. gada 11. maijā bija tāds, ka 89 % ieteikumu ir ieviesti un atlikušie 11 % nav ieviesti.

Komisija klasificē savus konstatējumus kā kritiskus, ļoti svarīgus, svarīgus vai vēlamus. Kritiski vai ļoti svarīgi konstatējumi var novest pie kontroles atskaites punktu ieviešanas vai atrunas Komisijas gada darbības pārskatā, ja dalībvalstis attiecīgos konstatējumus vēl nav pieņēmušas, ir tos noraidījušas vai nav tos ieviesušas. Kritiskie un ļoti svarīgie konstatējumi var liecināt arī par nopietnu finansēšanas nolīguma saistību pārkāpumu. Ar kritiskiem vai ļoti svarīgiem konstatējumiem saistīto neieviesto ieteikumu skaits ir samazinājies no 136 ieteikumiem 2025. gadā līdz 25 ieteikumam 2026. gadā. Neskatoties uz šo uzlabojumu, 64 % no šādiem ieteikumiem 2025. gada decembrī – pēdējā ANM īstenošanas gadā – joprojām nebija ieviesti termiņā. Mēs atlasījām astoņus slēgtus kritiskus un ļoti svarīgus ieteikumus, lai pārbaudītu, vai tie ir ieviesti, un konstatējām, ka Komisija bija slēgusi divus ieteikumus bez pienācīgiem pierādījumiem.

Dalībvalstu kontroles sistēmas joprojām nav pietiekami efektīvas

Ja Komisija savās revīzijās atklāj nepilnības kādas dalībvalsts kontroles sistēmā, tā, pārskatot attiecīgās valsts NANP, var pievienot kontroles atskaites punktus. Kontroles atskaites punktu pievienošana bloķē visus turpmākos ANM maksājumus, līdz dalībvalsts tos apmierinoši izpilda. 2025. gadā (ANM priekšpēdējā gadā) dalībvalstis joprojām īstenoja kontroles atskaites punktus, lai nodrošinātu, ka to kontroles sistēmas ir gatavas ANM īstenošanai. Kopumā mēs secinām, ka visi astoņi kontroles atskaites punkti, kas saistīti ar 2025. gada ANM dotāciju maksājumiem, tika apmierinoši izpildīti. Mēs konstatējām, ka no šiem astoņiem kontroles atskaites punktiem pieci tika pievienoti otrajam maksājuma pieprasījumam, bet pārējie trīs attiecas uz pirmo maksājuma pieprasījumu.

Pamatojoties uz Komisijas revīzijas ziņojumu izskatīšanu un attiecīgo ieteikumu ieviešanas pēcpārbaudi, mēs konstatējām, ka nav pārliecības, ka viena dalībvalsts vismaz līdz 2025. gada janvārim būtu īstenojusi savu NANP ar pienācīgiem dubultas finansēšanas aizsardzības pasākumiem, un ka nav pārliecības, ka divas citas dalībvalstis būtu īstenojušas savus NANP ar pienācīgiem aizsardzības pasākumiem pret interešu konfliktiem vismaz līdz mūsu pārbaužu laikam.

Lai gan publiskā iepirkuma un valsts atbalsta noteikumu ievērošana nav nosacījums ANM līdzekļu maksājumiem dalībvalstīm, ES finanšu interešu aizsardzība prasa, lai dalībvalstis nodrošinātu, ka ANM projektos tiek ievēroti šie noteikumi. Attiecībā uz publiskā iepirkuma noteikumu pārkāpumiem mēs konstatējām divus gadījumus, kad līgumslēdzēja iestāde nepamatoja savu lēmumu nesadalīt līgumus daļās, vienu gadījumu, kad līgumslēdzēja iestāde nelikumīgi izvēlējās vienkāršotu procedūru un nebija nodrošinājusi paziņojuma par līgumu pienācīgu publicēšanu, un vienu gadījumu, kad līgumslēdzēja iestāde nelikumīgi izmantoja sarunu procedūru bez iepriekšējas publicēšanas. Attiecībā uz pārkāpumiem saistībā ar valsts atbalsta noteikumiem mēs konstatējām vienu gadījumu, kad projekti tika mākslīgi sadalīti, lai izvairītos no paziņošanas robežvērtībām, divus gadījumus, kad bija nepareizi aprēķinātas attiecināmās izmaksas, četrus gadījumus, kad nebija izpildīti izslēgšanas nosacījumi, vienu gadījumu, kad pārredzamības informācija tika publicēta novēloti, un divus gadījumus, kad bija nepilnības novērtējumā par atbilstību *de minimis* robežvērtībām.

Attiecībā uz nepilnībām maksājumu pieprasījumos mēs konstatējām neprecizitātes maksājumu pieprasījumos četrās dalībvalstīs. Divās dalībvalstīs mēs konstatējām, ka, iesniedzot maksājuma pieprasījumu, dalībvalstis bija informētas par nepietiekamiem pierādījumiem par dažu atskaites punktu un mērķrādītāju apmierinošu izpildi, taču neviena no tām savā pārvaldības deklarācijā neiekļāva atrunu, kurā uzsvērts, ka atskaites punkts / mērķrādītājs maksājuma pieprasījuma iesniegšanas brīdī bija izpildīts tikai daļēji.

Padomes īstenošanas lēmumu grozījumu analīze

Dalībvalstis var pieprasīt grozīt savu NANP, ja viens vai vairāki atskaites punkti un mērķrādītāji vairs nav sasniedzami objektīvu apstākļu dēļ. Ja Komisijas novērtējums ir pozitīvs, tā ierosina grozītu Padomes īstenošanas lēmumu (PĪL), ko apstiprina Padome. Līdz 2025. gada decembra beigām Padome bija pieņēmusi 99 grozījumus. Mēs caurskatījām 32 grozījumus 20 atskaites punktos un mērķrādītājos, kas bija daļa no 18 PĪL grozījumiem astoņās dalībvalstīs.

13 analizētajos atskaites punktos un mērķrādītājos mēs konstatējām, ka PĪL prasības tika grozītas pēc tam, kad dalībvalstis bija iesniegušas Komisijai attiecīgo maksājuma pieprasījumu.

Par 17 grozījumiem mēs konstatējām, ka objektīvie apstākļi bija pietiekami aprakstīti, taču tiem nebija pievienoti pietiekami pierādījumi. Citos 12 gadījumos mēs konstatējām, ka dalībvalstis nepietiekami paskaidroja objektīvos apstākļus un nesniedza pietiekamus pierādījumus.

Mēs atklājām piecus PĪL grozījumus, kas pilnībā vai daļēji atcēla pasākuma daļu, kura saistīta ar ieviešanas posmu. Šie gadījumi liecina, ka daži PĪL grozījumi neattiecās tikai uz termiņu vai tehnisko specifikāciju pielāgošanu, bet tā vietā pilnībā vai daļēji atcēla ieceres attiecībā uz rezultātiem, kas sākotnēji bija galvenie elementi pasākumu pabeigšanai. Grozījumi “nulles izmaksu” reformās nemaina kopējās aplēstās izmaksas un neietekmē arī saistītās maksājumu summas, ja vien ir izpildīti plānu novērtēšanas kritēriji, un tas var vājināt stimulus saglabāt reformas sākotnējo tvērumu un vērienīgumu.

Ar pasākumu, atskaites punktu un mērķrādītāju izstrādi saistīti problēmjautājumi

Ar atskaites punktiem un mērķrādītājiem jāvērtē dalībvalstu progress NANP ietverto investīciju un reformu īstenošanā — un tādējādi ANM mērķu sasniegšanā. Mēs konstatējām septiņus reformu vai investīciju gadījumus, kuros vai nu ne visi elementi bija ietverti atskaites punktos vai mērķrādītājos, vai arī to pabeigšana nebija ietverta atskaites punktā vai mērķrādītājā. Mēs konstatējām arī kontroles atskaites punktu ar kritisku izstrādes nepilnību un sešus gadījumus, kuros atskaites punkti vai mērķrādītāji nebija skaidri definēti. Atzīmējam, ka neskaidri atskaites punkti un mērķrādītāji palielina risku, ka to apmierinošas izpildes vērtējums būs pielaidīgs.

Ko mēs iesakām

Tā kā ANM īstenošana beigsies 2026. gada decembrī, mēs nesniegsim papildu ieteikumus. Tomēr vairākos atzinumu par Komisijas tiesību aktu priekšlikumiem saistībā ar 2028.–2034. gada daudzgadu finanšu shēmu esam pauduši savu viedokli par to, kā tiek izmantots ar izmaksām nesaistīts finansēšanas modelis un kādi ir ar šādiem instrumentiem saistītie riski.

*Vai vēlaties uzzināt vairāk? Mūsu sagatavotā 2025. gada pārskata 11. nodaļas pilns teksts pieejams mūsu **tīmekļa vietnē** (**eca.europa.eu**).*

Mūsu 2022. gada īpašajos ziņojumos sniegto ieteikumu pēcpārbaude

Ko mēs pārbaudījām

Katru gadu mēs pārbaudām, kādā mērā mūsu revidējamās vienības ir rīkojušās, reaģējot uz mūsu ieteikumiem trīs gadus pēc to sniegšanas. Šī pēcpārbaude ir svarīgs posms revīzijas ciklā – tā nodrošina atgriezenisko saiti par to, vai revidējamās vienības ir ieviesušas mūsu ieteiktās darbības un vai mūsu izvirzītie jautājumi ir risināti. Pēcpārbaude ir svarīga arī tam, lai sagatavotu un plānotu mūsu turpmāko revīzijas darbu un sekotu līdzi riskiem.

Šogad mēs analizējām ieteikumus, kas sniegti visos 28 īpašajos ziņojumos, kurus publicējām 2022. gadā. Veicām pēcpārbaudi kopā 226 ieteikumiem, no kuriem 194 (86 %) bija adresēti Eiropas Komisijai. Pārējie 32 (14 %) bija adresēti Eiropas Parlamentam, Eiropas Savienības Padomei, Eiropas Savienības Tiesai, Eiropas Slimību profilakses un kontroles centram, Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādei, Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūrai un Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojam.

Ko mēs noskaidrojām

Mūsu 2022. gada īpašajos ziņojumos sniegto ieteikumu pēcpārbaude ļāva izdarīt šādus secinājumus:

- pilnībā vai lielākajā daļā aspektu ieviesto ieteikumu īpatsvars kopumā ir saglabājies nemainīgs (74 % salīdzinājumā ar 76 % iepriekšējā gadā);
- savlaicīgi ieviesto ieteikumu īpatsvars ir palielinājies no 56 % pagājušajā gadā līdz 60 % šogad;
- analīze, ko veicām, lai pārbaudītu, vai starp trim politikas cikla posmiem (izstrādes posms, īstenošanas posms un pārskatīšanas posms) pastāv atšķirības, parādīja, ka visaugstākais ieviešanas (78 %) un savlaicīguma (70 %) līmenis bija vērojams attiecībā uz ieteikumiem, kas saistīti ar politikas vai programmas izstrādes posmu (sk. ***27. attēlu***).

27. attēls. Pieņemšanas, ieviešanas un savlaicīguma statuss pa politikas cikla posmiem

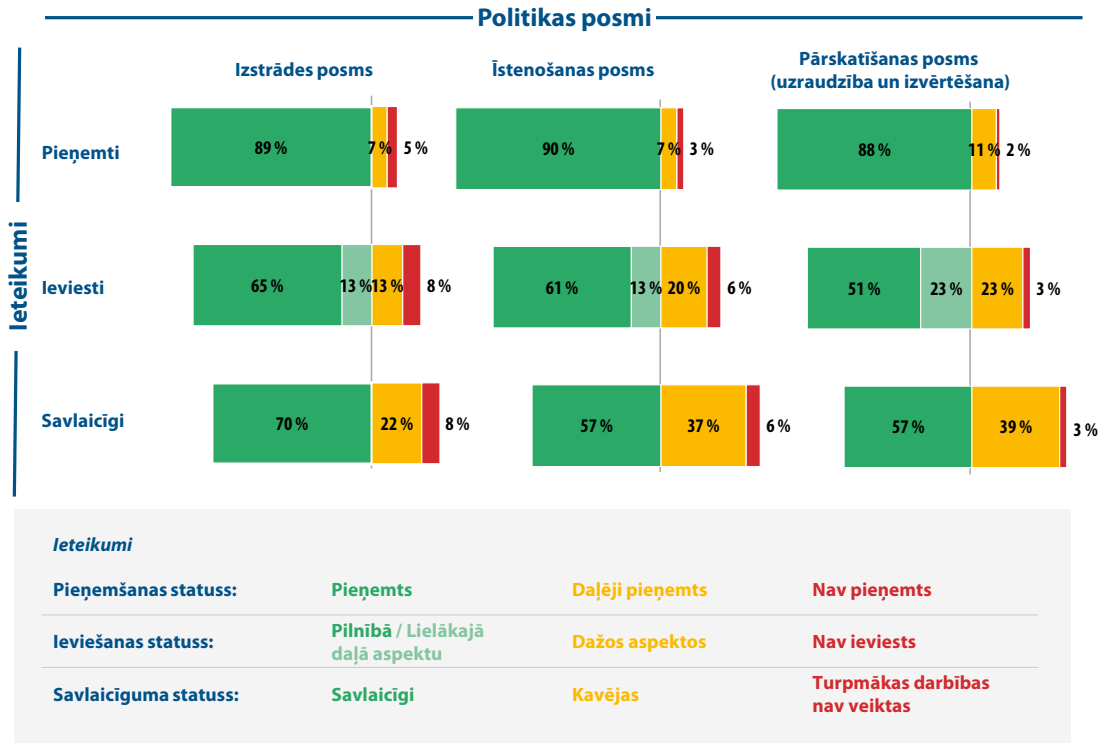

Piezīme. Rādītāji izteikti veselos skaitļos, lai uzlabotu lasāmību, un tas var radīt atšķirības noapaļošanas dēļ.

Avots: ERP.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Mūsu sagatavotā 2025. gada pārskata 12. nodaļas pilns teksts pieejams mūsu ***tīmekļa vietnē*** *(**eca.europa.eu**).*

Eiropas attīstības fondi

Kopā: 893 miljoni EUR

Ko mēs revidējām

Eiropas attīstības fondi, kurus izveidoja 1959. gadā, līdz 2020. gada beigām bija galvenie instrumenti, ar kuriem Eiropas Savienība (ES) finansēja attīstības sadarbību ar Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna (ĀKK) valstīm un aizjūras zemēm un teritorijām (AZT).
EAF galvenais mērķis ir samazināt un galu galā izskaust nabadzību saskaņā ar galveno attīstības sadarbības mērķi, kas noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 208. pantā.
Kopsavilkums par maksājumiem 2025. gadā ir atspoguļots ***28. attēlā***.

28. attēls. Eiropas attīstības fondi: 2025. gada finanšu informācijas apkopojums

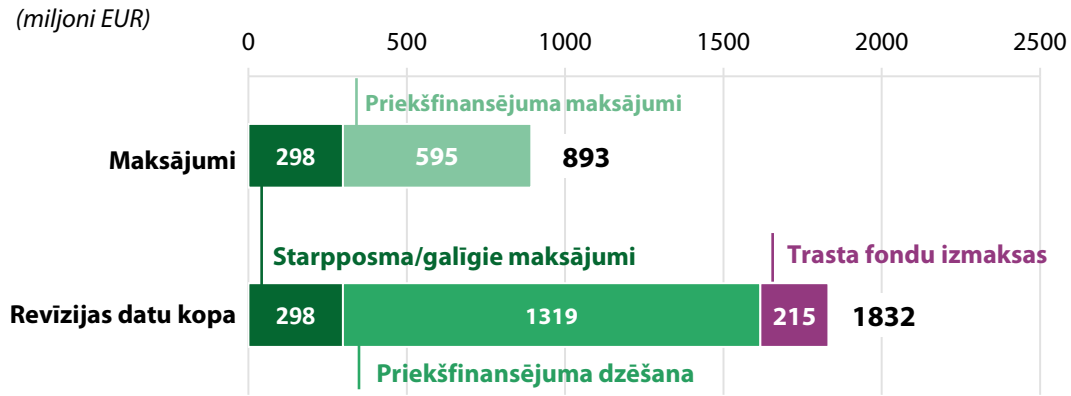

Avots: ERP, pamatojoties uz 9., 10. un 11. EAF 2025. gada pārskatiem.

Daudzgadu finanšu shēmā 2021.–2027. gadam attīstības sadarbība ar ĀKK valstīm ir iekļauta Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentā (“Eiropa pasaulē”) kā daļa no ES vispārējā budžeta, bet sadarbību ar aizjūras zemēm un teritorijām aptver Lēmums par aizjūras asociāciju, ietverot Grenlandi. Tomēr 9., 10. un 11. EAF nav bijuši integrēti ES vispārējā budžetā, un tos līdz pat slēgšanai turpina īstenot un par tiem ziņo atsevišķi.

Izdevumi, uz kuriem attiecas šis pārskats, ir saistīti ar atbalstu, kas sniegts 76 valstīm, izmantojot plašu spektru metožu kā būvdarbi, piegāžu un pakalpojumu līgumi, dotācijas, budžeta atbalsts, programmu aplēses un deleģēšanas nolīgumi, kas noslēgti ar tiesību subjektiem, kam veikts pīlāru novērtējums (piem., ar starptautiskām organizācijām un valsts aģentūrām).

Eiropas attīstības fondus gandrīz pilnībā pārvalda Komisijas Starptautisko partnerību ģenerāldirektorāts (INTPA ĢD). Nelielu daļu (1 %) no 2025. gada EAF maksājumiem pārvaldīja Tuvo Austrumu, Ziemeļāfrikas un Persijas līča ģenerāldirektorāts (MENA ĢD).

Ko mēs noskaidrojām

ERP Ticamības deklarācija Eiropas Parlamentam un Padomei

Mēs konstatējām, ka pārskatos nebija sniegtas būtiski nepareizas ziņas.

Ieņēmumu darījumos kļūdu līmenis nebija būtisks.

Eiropas Attīstības fonda maksājumu darījumos kļūdu līmenis bija būtisks. Pamatojoties uz mūsu veikto darījumu pārbaudi, mūsu aplēstais kļūdu līmenis ir 10,5 %.

Ticamības deklarācijas pamatojuma informācija

No 85 mūsu pārbaudītajiem darījumiem 47 darījumos (55,3 %) bija kļūdas. Pamatojoties uz 39 kļūdām, kuras esam izteikuši skaitļos, mūsu aplēstais kļūdu līmenis ir 10,5 % (sk. ***29. attēlu***).

29. attēls. Darījumu pārbaudes rezultāti

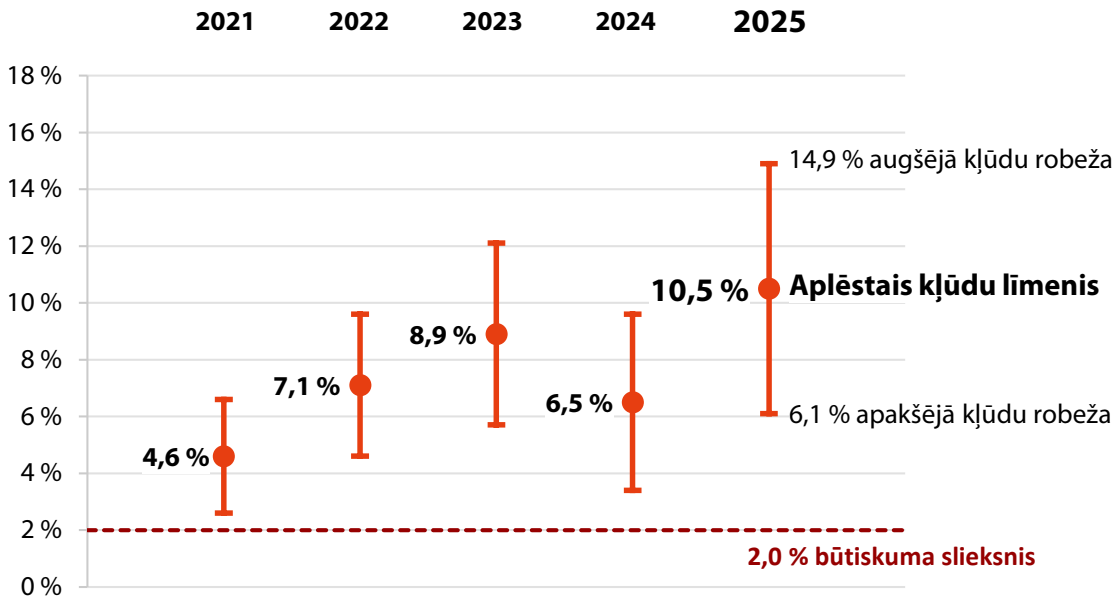

Avots: ERP.

Aplēstā kļūdu līmeņa sadalījums atbilstoši kļūdas veidam 2025. gadā ir parādīts ***30. attēlā***.

30. attēls. Aplēstā kļūdu līmeņa sadalījums atbilstoši kļūdas veidam

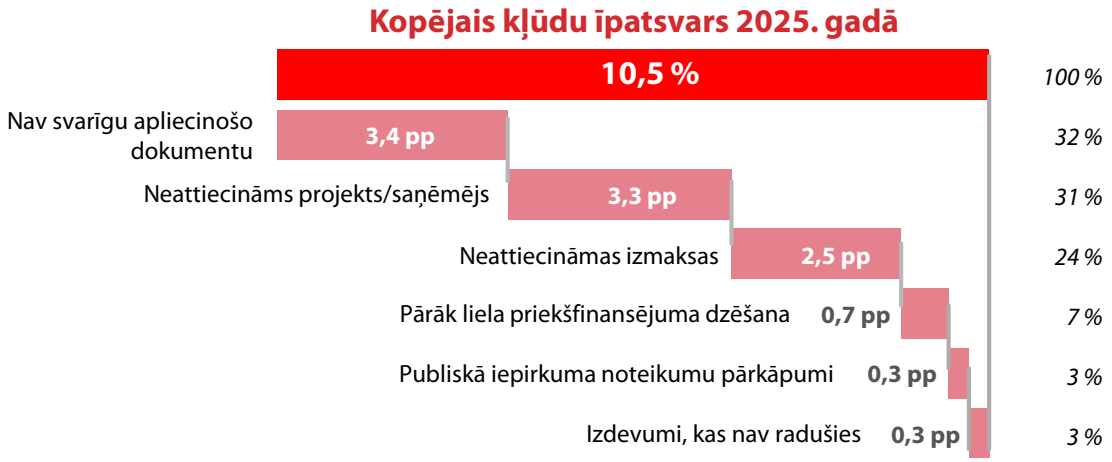

pp: procentpunkti

Avots: ERP.

15 gadījumos, kad kļūdas izteicām skaitļos, Komisijai bija pietiekami daudz informācijas, lai novērstu vai atklātu un izlabotu kļūdas pirms izdevumu apstiprināšanas. Ja Komisija būtu pienācīgi izmantojusi visu tās rīcībā esošo informāciju, aplēstais kļūdu līmenis būtu bijis par 6,1 procentpunktu zemāks.

INTPA ĢD 2025. gada darbības pārskata pārbaude

INTPA ĢD ģenerāldirektora 2025. gada darbības pārskata ticamības deklarācijā nav iekļautas atrunas. Kopš 2019. gada atrunu nav bijis.

Saskaņā ar INTPA ĢD aplēsēm maksājuma laikā riskam pakļautā kopējā summa bija 69,2 miljoni EUR (1,12 % no 2025. gada izdevumiem) un slēgšanas laikā riskam pakļautā kopējā summa bija 60,2 miljoni EUR (0,97 % no 2025. gada izdevumiem). INTPA ĢD lēš, ka, pamatojoties uz vidējiem vēsturiskajiem datiem, 9,0 miljoni EUR (13,0 %) no maksājuma laikā riskam pakļautās summas tiks koriģēti, kad ģenerāldirektorāts veiks pārbaudes turpmākajos gados (to sauc par "koriģētspēju"). Komisija ziņoja, ka 2025. gadā faktiski tika atgūti 15,7 miljoni EUR. Pārbaudījuši 78,3 % no šīs summas (12,3 miljoni EUR), mēs konstatējām, ka par 0,4 miljoniem EUR nebija jāziņo kā par īstenotu koriģētspēju.

Izpēte par 2025. gada atlikušo kļūdu īpatsvaru

2025. gadā INTPA ĢD uzdevumā tā 14. atlikušo kļūdu īpatsvara (*RER*) izpēti veica ārējs darbuzņēmējs. Lai izdarītu secinājumus par INTPA ĢD pārbaužu efektivitāti, izpētes uzdevums ir aplēst to kļūdu īpatsvaru, kuras palikušas neatklātas pēc visām vadības pārbaudēm visā ģenerāldirektorāta atbildības jomā.

2025. gadā Komisija pirmo reizi piemēroja jaunu *RER* metodiku. Jaunā metodika cita starpā precizē to, kā rīkojas ar izmaksu vienībām, kam ir liela vērtība. Tāpat saskaņā ar šo metodiku iespēja pilnībā paļauties uz vadības pārbaužu rezultātiem un citu revidentu darbu tiek ierobežota līdz 10 % no pārbaudītajiem darījumiem. Tomēr joprojām saglabājas daži trūkumi, piemēram, *RER* izpētē galvenā uzmanība tiek pievērsta tikai slēgtiem līgumiem, tomēr lielākā daļa INTPA ĢD maksājumu (un ERP revidēto darījumu) attiecas uz spēkā esošiem līgumiem.

Projektu sasniegumu novērtēšana mūsu revīzijas apmeklējumu laikā

Revīzijas apmeklējumos mēs novērtējām arī pabeigtu vai gandrīz pabeigtu projektu sasniegumus. Mūsu novērtējums ietvēra tiešo rezultātu un iznākuma rādītāju, kā arī projektu koprezultātu pārbaudi.

Pārbaudēs ieguvām dažādus rezultātus. Bija gadījumi, kad finansējums bija izlietots efektīvi un bija sekmējis projekta mērķu sasniegšanu.

Tomēr, tāpat kā iepriekšējos gados, mēs konstatējām arī gadījumus, kad ES projektos nebija sasniegti iecerētie koprezultāti. Konkrētāk, mēs konstatējām novēlotu īstenošanu, plānošanas un izstrādes nepilnības un trūkumus darbu kvalitātē, tostarp ceļu agrīnas nolietošanās pazīmes. Šie jautājumi rada bažas par ES atbalsta efektivitāti un ilgtspēju, kā arī par projektu uzraudzības kvalitāti.

Ko mēs iesakām

Mēs iesakām Komisijai:

- pabeigt 9. EAF slēgšanu;
- nodrošināt līgumā paredzēto izdevumu pārbaudes ziņojumu kvalitāti;
- stiprināt finanšu pārskatu sniegšanas prasības struktūrām, kurām veikts pīlāru novērtējums.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Pilns pārskats par darbībām, ko 2025. gadā finansē no 9., 10. un 11. Eiropas Attīstības fonda, pieejams mūsu ***tīmekļa vietnē*** *(**eca.europa.eu**).*

Konteksts

Eiropas Revīzijas palāta un tās darbs

ERP ir neatkarīga ES ārējās revīzijas iestāde. Tā atrodas Luksemburgā, un tajā strādā aptuveni 900 darbinieku no visām ES dalībvalstīm. Tās virsuzdevums ir sekmēt ES un finanšu labāku pārvaldību, veicināt pārskatatbildību un pārredzamību un darboties kā neatkarīgai ES iedzīvotāju finansiālo interešu aizstāvei. Mūsu revīzijas ziņojumi un atzinumi ir svarīgs posms ES pārskatatbildības ķēdē. Tos izmanto, lai prasītu atbildību no tiem, kuru pienākums ir īstenot ES politikas virzienus un programmas, tātad no Komisijas, citām ES iestādēm un struktūrām un dalībvalstu pārvaldes iestādēm. Mēs brīdinām par riskiem, sniedzam pārliecību, vēršam uzmanību uz trūkumiem un labu praksi, kā arī piedāvājam norādījumus ES politikas veidotājiem un likumdevējiem par to, kā uzlabot ES politikas virzienu un programmu pārvaldību. Ar savu darbu mēs garantējam, ka ES iedzīvotāji ir informēti par to, kā tiek izlietota viņu nauda.

Mūsu sagatavotie dokumenti

Palātā tiek izstrādāti šādi dokumenti:

- gada pārskati, kuros galvenokārt aprakstīti finanšu un atbilstības revīziju darba rezultāti saistībā ar ES budžetu un Eiropas attīstības fondiem un kuros iekļauti arī budžeta pārvaldības un ar budžetu sasniegto rezultātu aspekti;
- īpašie ziņojumi, kuros atspoguļoti atlasītu revīziju rezultāti konkrētās politikas vai izdevumu jomās vai arī budžeta vai pārvaldības jautājumi;
- īpašie gada ziņojumi par ES aģentūrām, decentralizētajām struktūrām un kopuzņēmumiem;
- atzinumi par jauniem vai atjauninātiem tiesību aktiem, kam ir nozīmīga ietekme uz finanšu pārvaldību; tos sagatavo vai nu pēc kādas iestādes lūguma, vai pēc ERP pašas iniciatīvas;
- apskati, kuros tiek aprakstīti politikas virzieni, sistēmas, instrumenti vai šaurāki temati vai arī tiek sniegta informācija par tiem.

Tony MURPHY
Īrija

Nikolaos MILIONIS
Grieķija

Iliana IVANOVA
Bulgārija

Bettina JAKOBSEN
Dānija

Jan GREGOR
Čehija

Mihails KOZLOVS
Latvija

Ildikó GÁLL-PELCZ
Ungārija

Annemie TURTELBOOM
Beļģija

Ivana MALETIĆ
Horvātija

Joëlle ELVINGER
Luksemburga

Helga BERGER
Austrija

Marek OPIOŁA
Polija

Jorg Kristijan PETROVIČ
Slovēnija

Stef BLOK
Nīderlande

George-Marius HYZLER
Malta

Lefteris CHRISTOFOROU
Kipra

Laima Liucija ANDRIKIENĖ
Lietuva

Keit PENTUS-ROSIMANNUS
Igaunija

Katarína KASZASOVÁ
Slovākija

João LEÃO
Portugāle

Alejandro BLANCO FERNÁNDEZ
Spānija

Carlo Alberto MANFREDI SELVAGGI
Itālija

Petri SARVAMAA
Somija

Hans LINDBLAD
Zviedrija

Lucian ROMAŞCANU
Rumānija

Pierre MOSCOVICI
Francija

Daniel CASPARY
Vācija

Piezīme. 2026. gada jūlijā.

Īsumā par revīzijas pieeju, ko izmantojam ticamības deklarācijas sagatavošanai

Mūsu sagatavotās ticamības deklarācijas atzinumi balstās uz objektīviem pierādījumiem, kas iegūti revīzijas pārbaudēs atbilstoši starptautiskajiem revīzijas standartiem.

Kā norādīts mūsu 2026.–2030. gada stratēģijā, mēs būsim proaktīvi un cieši sekosim līdzi izmaiņām 2028+ DFS, ļaujot mums izstrādāt un pielāgot mūsu ticamības revīzijas pieeju, lai sniegtu atbilstošus un savlaicīgus ziņojumus un revīzijas atzinumus, pamatojoties uz mūsu Līgumā noteiktajām pilnvarām un pilnībā ievērojot starptautiskos publiskā sektora revīzijas standartus.

Pārskatu ticamība

Vai ES gada pārskatos ir sniegta pilnīga un precīza informācija?

Komisijas ģenerāldirektorāti katru gadu veic simtiem tūkstošu grāmatojumu, kuros ir iekļauta informācija no daudziem un dažādiem avotiem (tostarp dalībvalstīm). Mēs pārbaudām, vai grāmatvedības procesi darbojas pienācīgi un vai to izmantošanas rezultātā iegūtie grāmatvedības dati ir pilnīgi, pareizi iegrāmatoti un pienācīgi izklāstīti ES finanšu pārskatos.

- Mēs vērtējam grāmatvedības sistēmu, lai pārliecinātos, vai tā nodrošina labu pamatu ticamu datu iegūšanai.
- Mēs vērtējam galvenās grāmatvedības procedūras, lai pārliecinātos par to pareizu darbību.
- Mēs veicam grāmatvedības datu analītiskās pārbaudes, lai pārliecinātos, ka dati ir izklāstīti konsekventi un ir pamatoti.
- Mēs tieši pārbaudām grāmatojumu izlasi, lai pārliecinātos, vai pakārtotie darījumi reāli pastāv un ir precīzi iegrāmatoti.
- Mēs pārbaudām finanšu pārskatus, lai pārliecinātos, vai tie patiesi atspoguļo finanšu stāvokli.

80

Darījumu pareizība

Vai pārskatiem pakārtotajos ES ieņēmumu darījumos un izdevumu maksājumu darījumos ir ievēroti noteikumi?

No ES budžeta veic miljoniem maksājumu saņēmējiem gan ES, gan ārpus tās. Lielāko daļu šo izdevumu pārvalda dalībvalstis. Lai iegūtu vajadzīgos pierādījumus, mēs novērtējam sistēmas, ar kuru starpniecību pārvalda un pārbauda ieņēmumu darījumus un izdevumu maksājumu darījumus (t. i., galīgos maksājumus un avansu dzēšanu), kā arī pārbaudām darījumu izlasi.

Ja ir ievēroti attiecīgie starptautiskie revīzijas standarti, mēs caurskatām un atkārtoti veicam pārbaudes un kontroles, ko iepriekš bija veikušas struktūras, kuras atbildīgas par ES budžeta īstenošanu. Tādējādi mēs pilnībā ņemam vērā visus koriģējošos pasākumus, kas veikti, pamatojoties uz šīm pārbaudēm.

- Mēs novērtējam ieņēmumu un izdevumu sistēmas, lai noteiktu, cik efektīvi tās nodrošina darījumu pareizību.

- Izmantojot statistikas metodes, mēs veidojam darījumu izlases, uz kuru pamata mūsu revidenti veic izvērstas pārbaudes. Sīkāk revidējam izlasē iekļautos darījumus, arī uz vietas pie galasaņēmējiem (tas var būt lauksaimnieks, pētniecības institūts vai uzņēmums, kas izpilda publiski iepirktus būvdarbus vai pakalpojumus), lai iegūtu pierādījumus, ka ikviens pakārtotais notikums reāli eksistē, ka tas ir pienācīgi iegrāmatots un atbilst noteikumiem, saskaņā ar kuriem veikti maksājumi.

- Mēs analizējam kļūdas un tās klasificējam kā skaitļos izsakāmas vai skaitļos neizsakāmas. Darījumos ir skaitļos izsakāma kļūda, ja saskaņā ar noteikumiem maksājumu nedrīkstēja atļaut. Mēs ekstrapolējam skaitļos izsakāmas kļūdas, lai aplēstu kļūdu līmeni katrai jomai, par kuru sagatavojam īpašo izvērtējumu. Pēc tam mēs salīdzinām aplēsto kļūdu līmeni ar 2 % būtiskuma slieksni un novērtējam, vai kļūdas ir visaptverošas.

- Savos atzinumos mēs ņemam vērā minēto novērtējumu, kā arī citu būtisku informāciju, piemēram, gada darbības pārskatus un citu ārēju revidentu ziņojumus.

- Lai nodrošinātu faktu pareizību, mēs apspriežam visus konstatējumus gan ar dalībvalstu iestādēm, gan ar Komisiju.

Kāda ir mūsu revīzijas pieeja un metodika ticamības deklarācijai par ANM izdevumu pareizību?

- Ticamības deklarācijā par ES budžetu mēs sniedzam atsevišķu atzinumu par ANM izdevumu pareizību. Tas ir tāpēc, ka uzskatām ANM īstenošanas modeli par atšķirīgu, un ANM ir pagaidu instruments. Ar šo atzinumu mēs vēlamies sniegt pamatotu pārliecību par maksājumiem un, pamatojoties uz šo atzinumu, sniegt detalizētu informāciju ticamības deklarācijā (sk. ***31. attēlu***).

- Lielāko daļu pārliecības mēs iegūstam no padziļinātām pārbaudēm un pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējuma. Mūsu pārliecību papildina gada darbības pārskati un gada pārvaldības un snieguma ziņojums, kā arī Iekšējās revīzijas dienesta ziņojumi.

- Mūsu darbs atbilst starptautiskajiem revīzijas standartiem un nodrošina, ka mūsu revīzijas atzinumi ir pamatoti ar pietiekamiem un atbilstīgiem revīzijas pierādījumiem.

31. attēls. Revīzijas atzinums

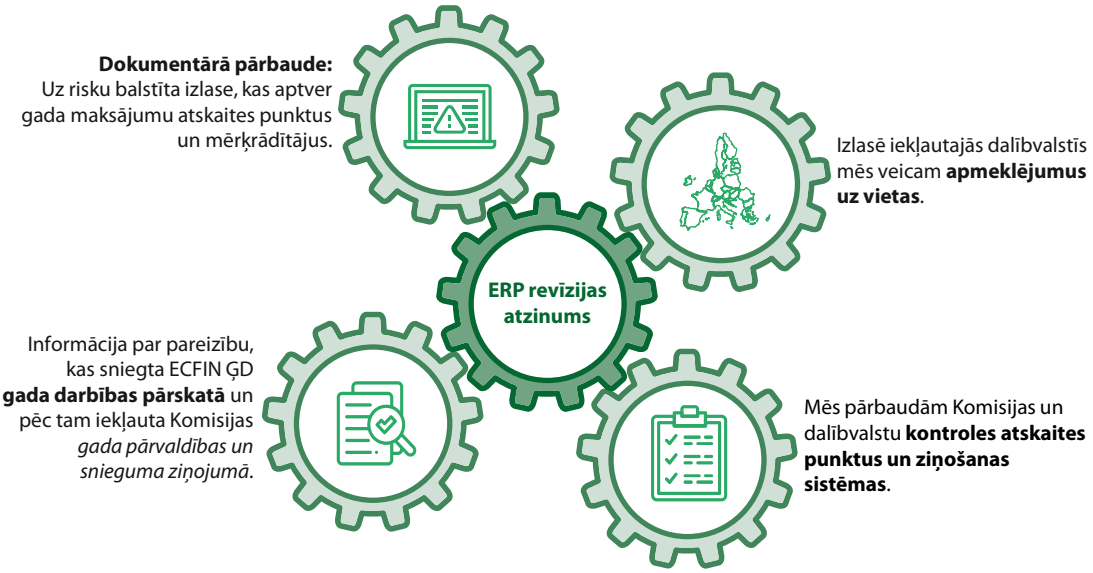

Avots: ERP.

Avots: ERP.

Visi mūsu sagatavotie dokumenti ir publicēti mūsu tīmekļa vietnē ***eca.europa.eu****.*

AUTORTIESĪBAS

© Eiropas Savienība, 2026

Eiropas Revīzijas palātas (ERP) atkalizmantošanas politiku nosaka ar ERP Lēmumu Nr. 6-2019 par atvērto datu politiku un dokumentu atkalizmantošanu.

Ja vien nav norādīts citādi (piemēram, individuālās autortiesību norādēs), ERP saturs, kurš pieder ES, ir licencēts saskaņā ar šādu starptautisku licenci: *Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence*. Tādējādi atkalizmantošana parasti ir atļauta, ja tiek sniegtas pienācīgas atsauces un norādītas visas izmaiņas. ERP satura atkalizmantošana nedrīkst sagrozīt tā sākotnējo nozīmi vai jēgu. ERP nav atbildīga par atkalizmantošanas sekām.

Jāsaņem papildu atļauja, ja konkrētā saturā attēlotas identificējamas privātpersonas, piemēram, ERP darbinieku fotoattēlos, vai ja tas ietver trešās personas darbu.

Ja šāda atļauja ir saņemta, tā atceļ un aizstāj iepriekš minēto vispārējo atļauju un skaidri norāda uz visiem izmantošanas ierobežojumiem.

Turpmāk uzskaitīto attēlu atkalizmantošana ir atļauta, ja tiek norādīts autortiesību īpašnieks, avots un, ja minēts, fotogrāfa vārds:

4. lpp.: © Eiropas Savienība, 2025, avots: Eiropas Revīzijas palāta.
82. lpp.: © Eiropas Savienība, 2025, avots: Eiropas Revīzijas palāta. Ēku arhitekti: *Paul Noël* (1988) un *Jim Clemes* (2003, 2013).

Lai izmantotu vai reproducētu saturu, kas nepieder ES, var būt nepieciešams prasīt atļauju tieši autortiesību īpašniekiem:

1. attēls ir izstrādāts, izmantojot Flaticon.com ikonas. © *Freepik Company S.L.* Visas tiesības aizsargātas.
19. lpp.: © *InfiniteFlow*, stock.adobe.com.
39. lpp.: © *Funtap*, stock.adobe.com.
43. lpp.: © *K.V*, stock.adobe.com.
49. lpp.: © *elgreko*, stock.adobe.com.
31. attēls ir izstrādāts, izmantojot Flaticon.com ikonas (augšā pa kreisi un divas apakšējās ikonas). © *Freepik Company S.L.* Visas tiesības aizsargātas. ERP pārveidoja zobrata ikonu, © *Ramziia*, stock.adobe.com.

Programmatūra vai dokumenti, uz kuriem attiecas rūpnieciskā īpašuma tiesības, proti, patenti, preču zīmes, reģistrēti dizainparaugi, logotipi un nosaukumi, nav iekļauti ERP atkalizmantošanas politikā.

Eiropas Savienības iestāžu un struktūru tīmekļa vietnēs, kas izvietotas domēnā europa.eu, ir atrodamas saites uz trešo personu tīmekļa vietnēm. Tā kā ERP šīs vietnes nekontrolē, iesakām rūpīgi iepazīties ar to privātuma un autortiesību politiku.

ERP logotipa izmantošana

ERP logotipu nedrīkst izmantot bez ERP iepriekšējas piekrišanas.

KĀ ATSAUKTIES

Eiropas Revīzijas palāta, “2025 – ES revīzijas īss apraksts”, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2026.

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2026

HTML	ISBN 978-92-849-8138-0	ISSN 2812-1597	doi:10.2865/5500075	QJ-01-26-039-LV-Q
PDF	ISBN 978-92-849-8139-7	ISSN 2812-1597	doi:10.2865/2514631	QJ-01-26-039-LV-N
PRINT	ISBN 978-92-849-8140-3	ISSN 2812-1600	doi:10.2865/9795259	QJ-01-26-039-LV-C

Īsumā par dokumentu "2025 – ES revīzijas īss apraksts"

Dokumentā "2025 – ES revīzijas īss apraksts" ir apkopota informācija par mūsu 2025. gada pārskatiem par ES vispārējo budžetu un Eiropas Attīstības fondu. Mēs sniedzam ticamības deklarāciju par pārskatu ticamību un tiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Mēs aptvērām arī Atveseļošanas un noturības mehānismu un sniedzam atsevišķu atzinumu par tā izdevumu likumību un pareizību. ES revīzijas īsajā aprakstā izklāstīti arī galvenie konstatējumi par ieņēmumiem un ES budžeta un Eiropas Attīstības fonda galvenajām izdevumu jomām, kā arī konstatējumi par budžeta un finanšu pārvaldību.

Pārskatu pilns teksts atrodams mūsu vietnē eca.europa.eu.

Eiropas Revīzijas palāta (ERP) ir neatkarīga Eiropas Savienības ārējās revīzijas iestāde. Mēs brīdinām par riskiem, sniedzam pārliecību, vēršam uzmanību uz trūkumiem un labu praksi, kā arī piedāvājam norādījumus ES politikas veidotājiem un likumdevējiem, kā uzlabot ES politikas virzienu un programmu pārvaldību. Ar savu darbu mēs garantējam, ka ES iedzīvotāji ir informēti par to, kā tiek izlietota viņu nauda.

CURIA RATIONUM

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs